Crăciunul în Bretania

In Bretania, acolo în biserica mică, oameni cumsecade, cei mai mulţi pescari, au venit să sărbătorească Crăciunul, să asculte, printre iconiţele dăruite bisericei, liturghia de noapte, din fiece an.

Afară, marea poate că se frământă. Vârtejuri de vânt dau glas de plânset clopotniţei, care peste cenuşiul ei de vară, şi-a îmbrăcat în noaptea asta, haina albă de zăpadă. Zăpada poate că isbeşte şi vitraiurile mărginite de plumb. Marinarii nu ascultă, ei nu aud ameninţarea mării lacome, în mânia ei de iarnă. Căci glasul orgei îi farmecă, altarul strălucitor de lumina lumânărilor, îi hipnotizează. Iar femeile se roagă pentru ca flăcăii plecaţi să se întoarcă, pentru ca pribegii să-şi revadă pământul, vetrele aurite ale căminurilor.

Brizeux a cântat acest Crăciun din Bretania, pe care artistul de azi îl evocă, în culori, cu întregul farmec al poetului. El a auzit, de pe buzele crăpate ale pescarilor, cuvintele de speranţă şi duioşie, exclamaţia de dragoste, care a străbătut de-a lungul veacurilor:

„Pace pe pământ
Şi bună învoire între oameni".

Sub lumina clară de lună, pe drumul îngheţat — ca să întâlniască la locul obişnuit pe Maria, cu boneta albă şi pe Isus, în iesle, dânsul a urmat lungul convoiu de pescari, prin întreg ţinutul, cu o lanternă în mână ducându-se la slujba de noapte, şi această viziune a bisericii sărăcăcioase, plină de oameni sărmani, cari îşi plecau frunţile lor, până la pământ, toată această scenă, de o familiaritate mişcătoare, dânsul a zugrăvit-o plângând, — căci în noaptea aceasta de Crăciun, în zadar căuta pe fetiţa Pont-Kerlo, în mulţimea îngenunchiată. Visul lui era sfârşit!

Visul, pentru pescarii din Armorica, reîncepe, în fiecare an şi în fiecare an, acolo, în biserica mică, Yann şi Gaud, logodnicele lui Loti, cot la cot, se roagă pentru odihna bătrânilor, pentru sufletele celor răposaţi — şi se pleacă, în faţa ieslei de pae, unde copilul, venit să mântue oamenii, le surâde, întinzând către ele mâinile lui mici, pline de nădejdi!

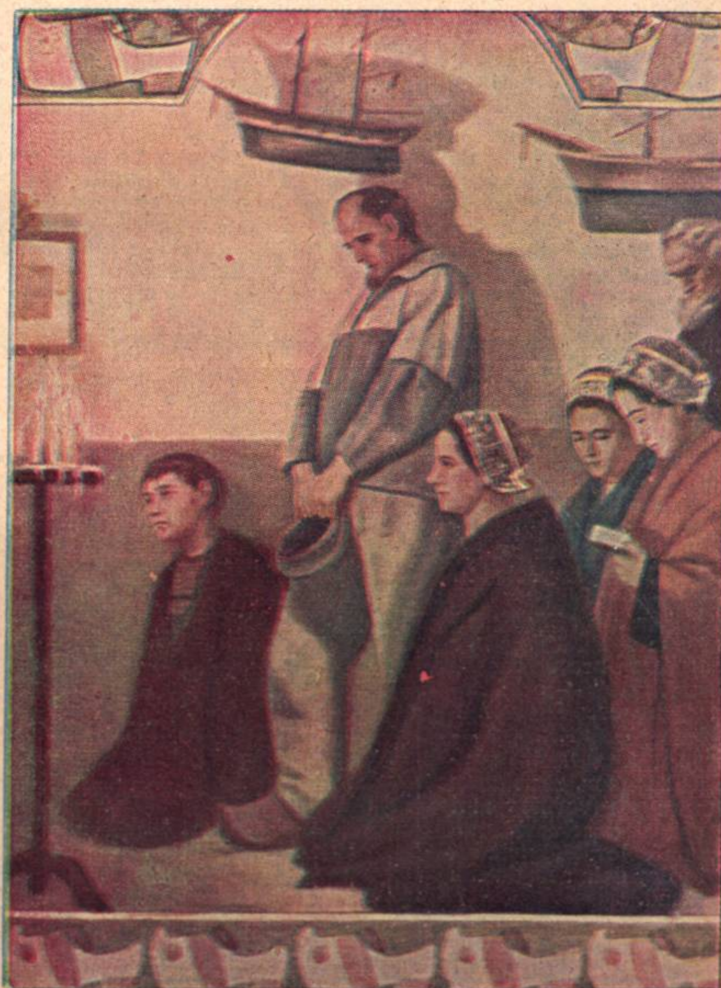
Nădejdea, iată îndrumătorul omenirei, în calea ei!

Şi toate amintirile noastre, din copilărie, se însufleţesc, la vederea acestei icoane, a celor umili. In Perigord sau Limousin, acelaş şir lung de oameni, se îndreaptă la slujbă, unde, pe banca de familie, sunt însemnate numele bătrânilor. Aceeaş melodie se înalţă, la vechiul Crăciun al ţăranului:

„S'a născut copilul sfânt!"

Cântecul de vestire al Celui care-şi va da viaţa, pentru omenire. E în acelaş timp salutul, către anul nou, care se apropie, pentru zilele mai lungi, care vin: „la Crăciun zilele se lungesc cu un pas de cocoş" şi cocoşul acesta pare că anunţă anul nou, cu strigătul vesel al Galiei.

JULES CLARETIE

In Bretania. (Slujba, în noaptea Crăciunului)

Crăciunul în Sevilla

Imi aduc aminte de un cântec, atât de dulce, atât de duios, atât de cald, atât de jalnic, că m'a mişcat până la lacrimi, m'a urmărit până 'n vis, un biet cântec de ţigană, pe care l-am auzit — e mult timp de atunci — într'o seară sfântă de Crăciun, la Sevilla.

Era în nu mai ştiu care „calle" mică şi depărtată din vechiul cartier Macarena. Printre case, cerul se boltia profund, splendid, ca şi cupola unei biserici, luminată de mii şi mii de lumânări.

Slujba religioasă de noapte, tocmai se isprăvise. Cele 24 de clopote ale Giraldei sunau, fără odihnă, semănau veselie şi linişte peste tot oraşul, în sărbătoare.

Cu pasul vioi şi nerăbdător, cu râsete şi strigăte, cu ochiade limpezi pe sub mantile, cu gesturi friguroase, cu cărţile de liturghie în mână, perechile se grăbiau spre mesele întinse. Ferestrele străluciau; fumul se ridica deasupra acoperişurilor şi apoi luat de vânt era împrăştiat, în mici vârtejuri. Aerul proaspăt şi limpede aducea mirosuri pătrunzătoare de friptură de curcan, de prăjituri în ulei, de pătlăgele roşii şi de portocale.

Şi cum treceam pe dinaintea unei uşi deschise, într'o cârciumă umilă, am văzut lucrători în haine de sărbătoare, cari beau pahare pline cu vin uleios, ca şi când ar fi fost pământ amestecat cu sânge şi îndărătul lor, sprijinită de-un uşor, o cântăreaţă tânără şi frumoasă, cu privirea dureroasă, pierdută, cufundată în orbitele de aur topit, a unui chitarist, care o acompania în surdină. Ea avea părul de culoarea frunzelor veştede, o înfăţişare care exprima supunere şi teamă pătimaşe. Dânsa cânta, cu o voce stranie, ascuţită ca un strigăt de suferinţă, languroasă ca o mărturisire de adoraţie:

Când pasionată-am deschis plicul tău,
Sub luna, în veci solitară,
Aprinsa ta inimă, în pieptul meu,
Sări, în acord de chitară.

Dar loc amândouă de nu vor avea
In pieptul meu plin de suspine,
Primeşte, în pieptul tău inima mea,
Şi a ta va rămâne la mine.

Ah, acest cântec de îndrăgostită rănită, care se înalţă deasupra ciocnirilor de pahare şi sunetului solemn al clopotelor de pace şi nădejdi!

RENÉ MAISEROY

Crăciunul în Spania. Inapoerea dela slujba de noapte.

COSTUME JAPONEZE

(Urmare din pagina 35)

se îmbracă totdeauna, în nuanțe, care fac trecerea între culorile discrete, ale lumii bune și cele aprinse, întrebuințate de curtezane.

Costumele de scenă sunt felurit colorate, cu pantalonii roșii, atât de lungi, câteodată, încât actorul pare că-i târăște, pe pământ, după dânsul. Cele femenine au broderii migăloase, lucrate de bărbații cari se îndeletnicesc cu această ocupație. Căci spre deosebire de noi, europenii, la cari brodatul este considerat drept o ocupație exclusiv femenină, la japonezi singuri bărbații știu să brodeze. Broderiile acestea, lucrate în felurite culori, sunt făcute cu atâta artă, încât par mai curând picturi: peisagii poetice, păsări de o naturalețe admirabilă, flori gingașe, cele mai variate subiecte, se îngrămădesc pe mătasea kimonoului de spectacol.

Pentru dans, se obișnuesc culori închise și obiuri cu funde cât mai complicate.

Albul e culoare de doliu, dar și mireasa se îmbracă în alb, simbolizând, prin acest vestmânt funerar, că familia o consideră moartă, de cum o încredințează, pentru totdeauna, viitorului soț. De demult, mireasa punea un văl lung alb, care s'a redus astăzi la o panglică, în păr.

Nunta e cât se poate de simplă. După ce mireasa bea o ceașcă de *„sake“* — o băutură din orez fermentat în mod artificial — ea își desbracă, în casa socrilor, rochia de care am vorbit mai sus și o schimbă cu una colorată, primită în dar dela aceștia din urmă.

Somptuozitatea acestei rochii e în legătură, cu mijloacele pecuniare, ale nouii sale familii.

Logodnicele imperiale îmbracă, pe deasupra rochiei albe, un costum de mătase verde, brodat și garnisit cu aur. Peste acesta pun o mantie imensă, de aceeaș culoare și desen, cu mâneci lungi, pânăla pământ. Ele nu poartă nicio bijuterie, în afară de o coroană mică, de aur, așezată pe coafura lăcuită, în formă de cască.

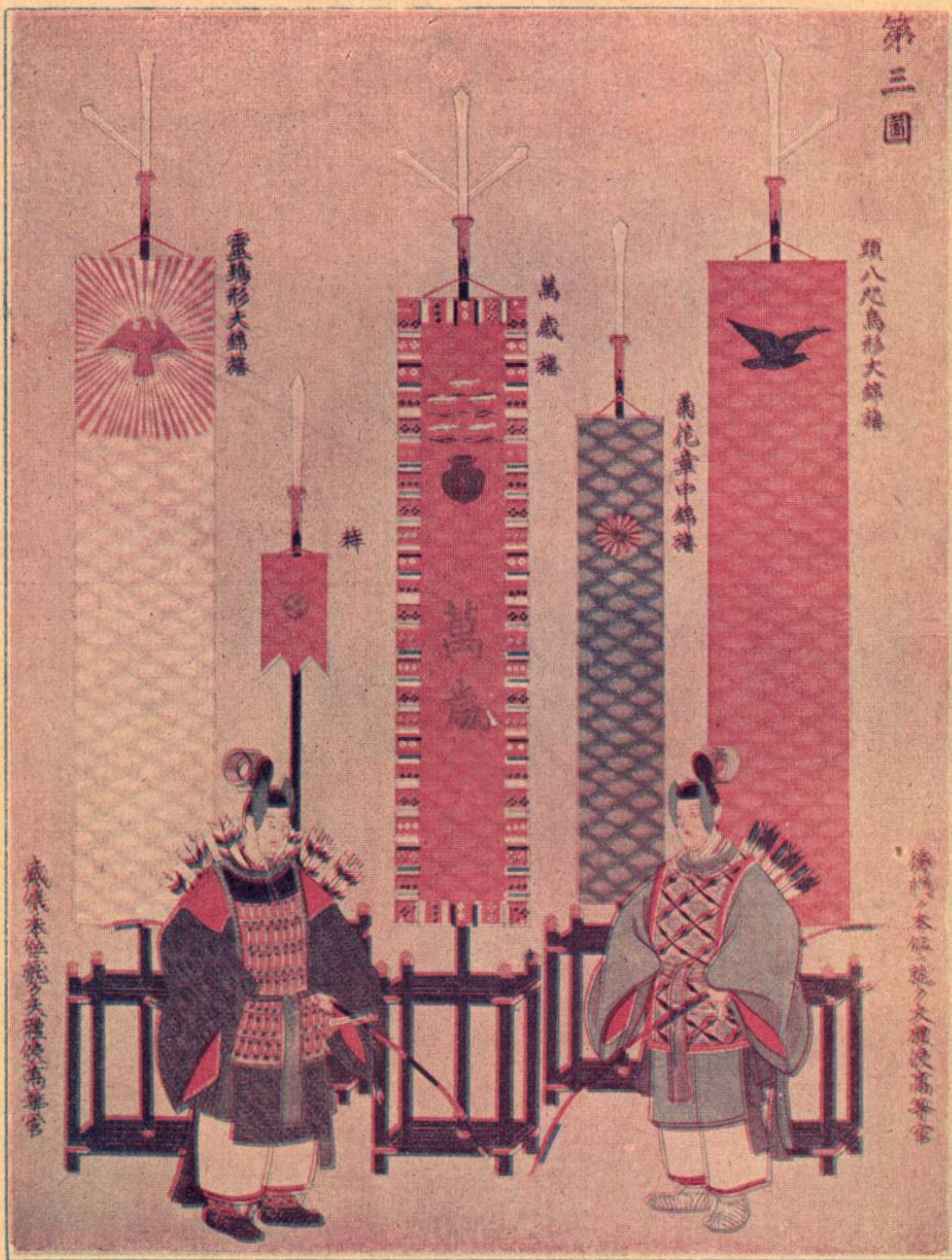
Domnișoarele de onoare păstrează obiceiul îmbrăcămintii vechi: pantaloni largi, kimono de mătase — presărat cu flori și imaginea soarelui, emblema imperială. Obiul, de culoare vie, con trastează plăcut, cu monotonia albului, înveselindu-l.

Mirele, conform cu o tradiție, care durează de sute de ani, îmbracă un pantalon alb, larg, o tunică de mătase albastră și o bonetă, deasemenea albastră. In mână el ține evantaiul de solemnități: alb, cu o dungă subțire de aur, brodată pe margine.

Albul e și culoare sacră. La procesiunile marelui festival shintoist, când se primblă pe strade *„altarul strămoșilor“*, purtat de patruzeci sau cincizeci de oameni, preotesele fecioare, care îl urmează, sunt în alb și voalate.

In trecut, moașa și noul născut nu purtau, vreme de o sută de zile dela naștere, decât tot culoarea albă.

Femeile, care îndepliniau ceremonia numită *„jigai“*, se impodobiau, în aceeași culoare sfântă. „Jigai“ pentru femei este analog cu actul care, la bărbați, se numește „hara-kiri“. Pentru o mustrare nedreaptă, în semn de protest împotriva unei hotărâri a părinților, sau bărbatului, pentru lucruri neînsemnate, care la europene s'ar isprăvi, cel mult, cu o criză de lacrimi, japoneza își străpunge, cu pumnalul, arterele gâtului, cu un curaj și o nepăsare de viață, care nu se întâlnește, la alte popoare.

Flamuri simbolice și costume de gală ale curtenilor la încoronarea împăratului Hirohito la Kyoto.

La încoronarea unui nou împărat, treizeci și doi de țărani, în pantaloni albi și cu tunică galbenă, ca soarele, duc cutia sfântă *„kashikodokoro“*, care conține oglinda, sabia și perla divină. Preoții shintoiști, din cortegiu, poartă mantale albastre sau verzi și peruci negre, de păr de cal, fixate în mijlocul capului, cu o panglică, care trece pe sub bărbie. Sunt acestea obiceiuri din secolul al X-lea, păstrate cu pietate, în pofida celor 1000 de ani, cari au trecut.

Legenda spune că, la început, domnia peste oameni zeița *Amaterasu*, personificarea soarelui.

In urma unei certe, cu frații săi, dânsa s'a închis într'o grotă, lipsind pe oameni de razele ei binefăcătoare. Frații, psihologi buni în ceeace privește sufletul femenin, au fabricat o oglindă de argint, uriașe, pe care au plimbat-o, prin fața grotii. Atrasă de acest obiect de cochetărie, zeița n'a putut să reziste tentației de-a eși, ca să-și contemple frumusețea. Zeii au isbutit astfel s'o împace și au împărțit cu dânsa stăpânirea. Ca măsură de precauție însă, au închis intrarea peșterei, cu o funie groasă, făcută din fire de orez.

De atunci soarele nu mai luminează decât ziua, iar — în amintirea împăcărei — se atârnă, de anul nou, la toate casele, o funie de fire de orez, între doi stâlpi de lemn. In mijlocul funiei se prinde o mandarină, un rac roșu și spice de orez, care toate sunt simbolul fericirii și al longevității.

Impărații Japoniei sunt încredințați că descind, în linie directă, din zeița Amaterasu, că sunt fiii soarelui. Un străbun ilustru, împăratul *Jimmu - Tenno*, a cucerit țara, dela *Ainoși*, poporul primitiv, băștinaș. De atunci, de câte ori se încoronează un suveran, primul lucru pe care-l face, este să se ducă la templul din orașul sfânt, *Kyoto*, unde se păstrează cele 3 relicve: oglinda zeiței, sabia lui Jimmu și perla, pe care a purtat-o el, la bonet. Acolo petrece o noapte, în singurătate și meditație, întreținându-se cu spiritele străbunilor și cu Amaterasu. E o serbare de mare însemnătate pentru popor. La Tokio, pe strade mii de oameni stau în genunchi, toată noaptea, pentruca, a doua zi de dimineață, să vadă cortegiul imperial. Străinii sunt rugați să se închidă în casă și să nu privească, nici prin perdele, la acest cortegiu, ca să nu tulbure atmosfera de pietate, de religiozitate a ceremoniei.

Cu toate că nipponii moderni, părăsesc tot mai mult, costumul național, pentru banala haină europeană, cu toate aparențele de transfomare, în sens occidental, sufletul japonez a rămas acelaș, cași odinioară. Credințele naive, înrădăcinate de veacuri, sunt acceptate, fără nici o critică, chiar de savanți și de oameni culți, cari ar părea complet europenizați.

Acum câțiva ani, un distins profesor japonez a scris că — fără a pune la îndoială antenticitatea oglindei și a perlei — are motive să se îndoiască că sabia ar fi aparținut chiar lui Jimmu-Tenno. Scandalul, pe care l-a provocat timida lui obiecție, a fost de neînchipuit. Profesorul s'a văzut silit să-și dea demisia din învățământ. După cum se vede, e o îndrăzneală fără seamăn, de-a suspecta relicvele sfinte.

Și astfel zâmbitorul popor al Mikado-ului ascultă astăzi radio, se îmbracă, tot mai des, după jurnalele de modă pariziene, știe să conducă automobilul, dar vede în împăratul său un urmaș al soarelui, iar, în oglinda lui Amaterasu, un obiect sacru.

NEL

NORA
RADIO

ROUGE ET NOIR

PARFUM

EAU·DE·COLOGNE

POUDRE

CREME

ADY·

ANUL IV. — No. 152. — 28 DECEMBRIE 1929. NUMĂR DE ANUL NOU 40 PAGINI APARE SÂMBĂTA

REALITATEA ilustrată

(Foto Manassé)

Bucuriile iernii

PREȚUL 10 LEI

10 LUNI CREDIT

PENTRU CA TOATĂ LUMEA SĂ-ȘI POATĂ PROCURA UN GRAMOFON EXCELENT CU BANI PUȚINI

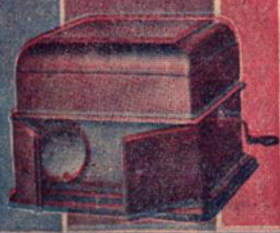
REPREZENTANȚA UZINELOR ODEON

PREZINTĂ ONOR. PUBLIC O SERIE DE MAȘINI DE CÂNTAT PERFECȚIONATE A CĂROR CALITATE E GARANTATĂ DE ÎNSUȘI MARCA CE O POARTĂ

ODEON

RECUNOSCUTĂ CA CEA MAI BUNĂ DIN LUME

PREȚURI EXTREM DE REDUSE

ODEON Model No. 840. Aparat din mahon veritabil formând o mobilă prețioasă pentru interior. Lei 8000 cu 5 plăci (10 cântece) Lei 800 lunar

ODEON Model No. 810, din lemn de stejar afumat. Cameră de resonanță special construită pentru a reda perfect sunetele. Lei 6500 cu 5 plăci (10 cântece) Lei 650 lunar

PLĂCILE ODEON

ODEON

ODEON Model p. voiaj No. 80 extrem de elegant căptușit cu piele de căprioară și gratuit o îmbrăcăminte de pânză impermeabilă. Lei 7000 cu 5 plăci (10 cântece). Lei 700 lunar

ODEON Model p. voiaj No. 4[illegible] Lei 4500 cu 5 plăci (10 cântece) Lei 450 lunar

SUNT CELE MAI SONORE CLARE ȘI REZISTENTE IMPRIMĂRI ELECTRICE CEL MAI VAST REPERTORIU CEI MAI REPUTAȚI ARTIȘTI CELE MAI CONSACRATE ORCHESTRE PE CEL MAI BUN MATERIAL. ACEASTA ESTE DEVIZA CASEI **ODEON**

ZILNIC NOUTĂȚI CATALOAGE GRATIS LA CERERE EXPEDIȚIUNI LA DOMICILIU ȘI ÎN TOATĂ ȚARA URGENTAȚI COMANDA DV. P. A PUTEA FI ÎN POSESIA UNEI MAȘINI **ODEON** ÎNAINTE DE SĂRBĂTORI

ODEON Model No. 335 Lei 4500 cu 5 plăci (10 cântece) Lei 450 lunar

ODEON Model p. voiaj No. 21 aparat ce posedă o cameră de rezonanță metalică. Se recomandă pentru dans. Lei 4000 cu 5 plăci (10 cântece) Lei 400 lunar

VIZITAȚI MAGAZINELE

REPREZENTANȚEI GENERALE A UZINELOR

ODEON

BUCUREȘTI CALEA VICTORIEI 79
SUCURSALE BDUL ELISABETA N. 1
CLUJ STRADA MEMORANDULUI 16
SIBIU STRADA REGINA MARIA 42
IAȘI STRADA CUZA VODĂ N. 83

COMANDA

Numele
Adresa
Gara
Ocupația
Aparat Mod. N°

eaux de cologne
parfums
lotions
savons

perle de paris
jockey club
corso

parfumerie LADY

A N N O U

de adrian maniu

E numai un ocol în jurul soarelui.
Drum fără urmă, prin infinit,
Numărătoare, necunoscând clipa inceputului
Şi semn de popas, la care nimic nu s'a oprit.
Vor urma mai departe anotimpurile la fel.
Nopţi şi zile — călduri şi geruri;
Ne vom căuta, plini de nădejde, neştiutul ţel.
Pe aceleaşi tărâmuri, subt aceleaşi ceruri.
Asta e tot — şi zodiile toate
Nu ne-ar putea scoate, din cercul de ură:
Aceleaşi minciuni au să ni se arate,
Credinţe — ca şi pentru veacurile ce trecură.
Incă ne vom dori dreptate şi noroc,
Incă vom plânge, lacrimi în durere.
Şi alt an se va fi împlinit la loc,
Aducând aceiaş moarte, când aşteptăm inviere.
Din vecia deschisă, fără număr,
Incă un ocol s'a închis, în jurul soarelui.
Omule! mută-ţi povara din suflet, pe umăr,
Când te împaci cu nefiinţa gândului.

In al patrulea an...

IMPLINIM trei ani de existenţă. Intrăm în al patrulea an. Se cuvine să facem un scurt popas şi să privim, în urmă.

Drumul pe care l-a străbătut revista „Realitatea Ilustrată", în decursul acestor trei ani, progresele realizate de ea şi tirajul pe care l-a atins, constituie — fie-ne îngăduit să spunem, — desminţirea afirmaţiei, de atâtea ori repetată, că există o criză a cititului. O criză a cititului presupune o criză de cititori.

Nu.

Avem cititori. Avem un foarte numeros contingent de cititori, dornici să se cultive şi să se recreieze, cari nu cer decât să li se dea putinţa de a-şi întârzia privirile, asupra unei publicaţii potrivită gustului şi interesului lor.

Din păcate, la noi cele mai multe publicaţii sunt întocmite fără să se cunoască psihologia publicului, fără să se ţină seama de ceeace el preferă. Publicaţiile sunt alcătuite de către scriitori, pentru scriitori sau, în cazul cel mai fericit, pentru un număr restrâns de cititori.

Noi am căutat să pătrundem în sufletul marelui public, să-i cunoaştem dorinţele şi să le satisfacem. Ne-am pus în slujba lui, şi publicul a înţeles că îi suntem prieteni.

Tâlcul extraordinarului succes pe care „Realitatea Ilustrată" l-a repurtat, locul de frunte pe care ea îl ocupă în arena publicisticei româneşti, acesta e: cunoaşterea psihologiei masselor.

Ele aveau nevoe de-o publicaţie care să se adreseze deopotrivă sufletului şi minţii lor, să le amuze, să trezească în ele sentimente frumoase, şi să le instruiască.

„Realitatea Ilustrată" a fost şi este această publicaţie.

Şi explicaţia succesului tot mai accentuat al revistei stă în efortul continuu, depus de către conducătorii ei, de-a o face tot mai atractivă, tot mai folositoare. I-au adus permanente îmbunătăţiri technice, izbutind să o ridice la nivelul marilor publicaţii din străinătate, au înfiinţat noui rubrici, au atras tot mai mulţi colaboratori, au organizat concursuri, care să intereseze, tot mai multe categorii, necruţând jertfa, munca, elanul.

Au stat în strâns şi permanent contact cu cititorii, căutând să cunoască dorinţele, opinia lor, satisfăcându-i cu promptitudine, căci revista era a lor, pentru ei era, ea, întocmită.

Cititorii au preţuit cum se cuvenia eforturile şi realizările conducătorilor revistei, şi aşa se explică de ce ea a mers din succes în succes, de ce astăzi e cea mai răspândită publicaţie din ţară, atingând recordul în privinţa tirajului, de ce stă, cu cinste, alături de cele mai bune publicaţii streine.

Am amintit, în treacăt, progresele pe care revista le-a realizat, în decursul a numai trei ani de existenţă, nu pentru a trage din această expunere un titlu de mândrie, — meritul este al cititorilor, cari ne-au înţeles şi ne-au dat concurs, — ci pentru a declara că progresele acestea constituie noui angajamente, de viitor.

Nu ne culcăm pe lauri.

Măsurând drumul pe care l-am parcurs, găsim într'aceasta preţioase indicaţii şi avânturi, pentru drumul ce se deschide în faţa noastră.

Cu încrederea cititorilor, pornim mai departe, tot mai departe.

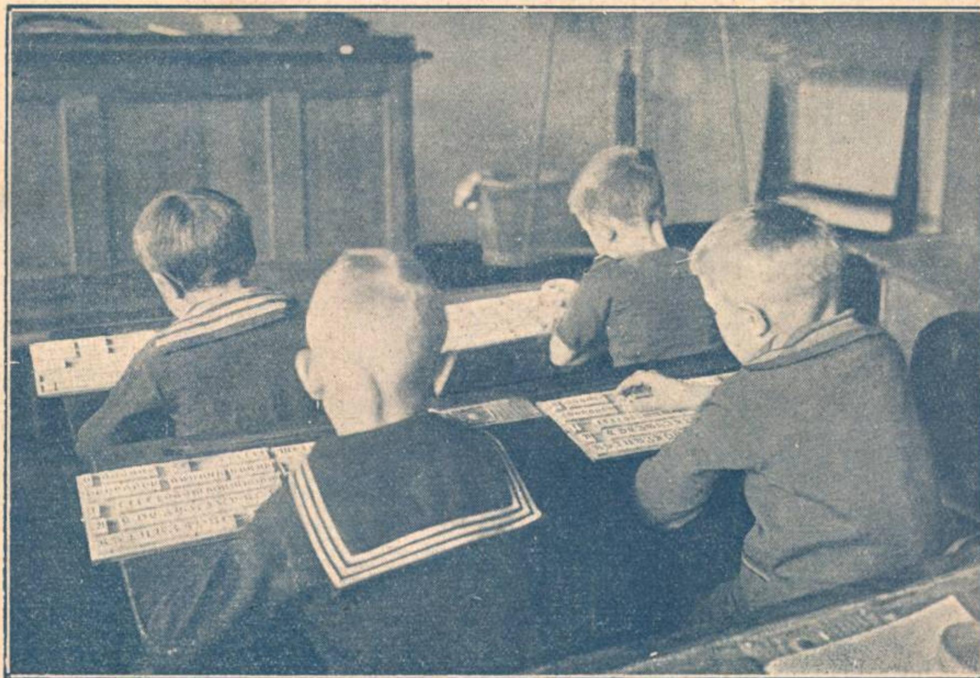

Când pornesc şi fiu şi tată.... *(mai cu seamă când e vorba de Mussolini, cu cel mai mic fiu al său, Romano), sunt aclamaţi de populaţia italiană, în plimbările lor călare, pe Via Apiana.*

MISS BELGIA *a fost aleasă anul acesta în persoana d-rei* Jenny van Parys, *din orăşelul Schaerbeck, lângă Bruxelles.*

MARY WIGMAN, *care este considerată drept cea mai modernă şi mai interesantă dansatoare contimporană, şi-a serbat jubileul de 10 ani de profesiune, preluând totodată şi conducerea baletului Operei de Stat din Berlin.*

Sus: *In Germania s'au introdus în locul abecedarelor, o serie de litere gravate în lemn, care permit elevilor să înveţe mai curând alfabetul.*

Stânga: *Celebrul balet londonez „Tiller Girls" a sosit pentru o serie de spectacole la Berlin, unde se va produce la* **Wintergarten.**

Dreapta: KELLOG, *autorul celebrului pact international pentru desarmare, a fost numit „doctor honoris causa", al* **Universităţii din Oxford.**

Anul nou a întârziat să vie!...

de ION GOLEA

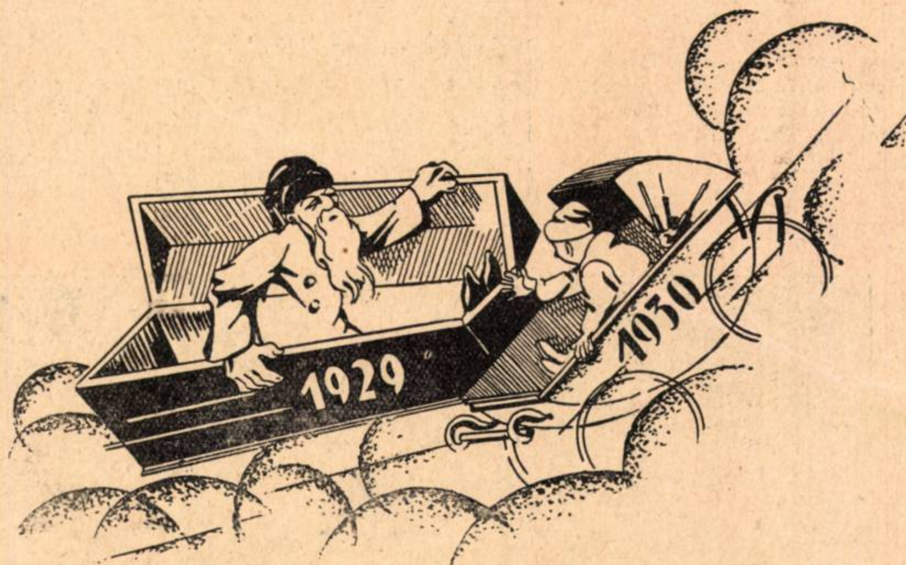
COLO DEPARTE, într'un punct din infinitul împrejmuitor al planetei noastre, s'au întâlnit în noaptea revelionului, un dric și un cărucior.

Dricul nu era tras de cai. Inainta singur, atras de o putere nevăzută, supremă, desigur cerească.

Căruciorul nu era condus de un „Fräulein", cu nasul în vânt, bosumflată și cu picioarele groase. Era împins și el de o putere nevăzută.

Sus, în cer, era masă mare. Mâncare și băutură, ca pentru două mese. Și cu drept cuvânt. Se sărbătoriau două evenimente: moartea bătrânului 1929 și naşterea copilului 1930.

Bunul Dumnezeu, îndeplinea slujbele de preot, tată întristat (de moartea fiului său 1929), tată fericit (de naşterea copilului 1930), — și al unei gigantice pompe aspiratoare-respingătoare. Aspirând, trăgea spre locul de veci, dricul cu nefericitul fiu

mort, iar respirând, trimitea pe pământ drăgălaşul copil, purtând firma 1930.

Ajungând unul în dreptul celuilalt, din dric, se ridică o umbră neagră, ce acoperia tot văzduhul. Nu se putea distinge dacă-i om, fiară, sau altă dihanie. Era o massă mare, — fără formă — de umbră: la un colț al ei, atârna o formidabilă barbă albă, ca stindard al bătrâneții.

Din cărucior, țâșni o umbră albă. Tot atât de mare, tot atât de cuprinzătoare, ca și cea neagră. Se distinse o gură de copil, mărită cu o cifră ce n'a putut fi încă înmulțită. Gura era țuguiată. Părea că suge dintr'un sân invizibil și ceresc.

Umbra cea neagră, începu să vorbiască:

— „Te duci pe pământ, copile...?

— Da, părinte....

— „Sărman de tine!!

— „De ce sărman, bătrâne?

— „Pentru că pământul este un cuib de răutăți și de mizerii, de înşelăciune, de minciună...

— „Vrei să mă sperii.....

— „Nu, copile.... vei sta țintuit în locul tău 365 de zile, și ți se va părea că ai stat milioane de ani. Pentru fiecare secundă, a fiecărei dintre cele 365 de zile, vei avea milioane de priveliști urâte. Și eu am venit pe pământ, îmboldit de cele mai mari năzuinți și speranțe... Dar de cum mi-am luat locul, pe tronul timpului, m'am îngrozit. Vedeam cum oamenii se înșală unii pe alții, cum un om își bârfia și înșela cel mai bun prieten când acesta nu era de față; cum criminali de rând, pe cari eu singur i-am văzut, cu ochii mei, cum au omorît mișelește, scăpau neatinși, pe când alții, nevinovați, erau condamnați; am văzut femei care-și înșelau bărbații, îi mințiau; și trebuiam să stau acolo, țintuit.... să nu spun o vorbă; uneori, urlam, strigam, dar nimeni nu mă auzia.... nimeni nu mă înțelegea....

— „Mă'ngrozești?

— Abia după ce-ți vei lua locul, acolo, pe scaunul pe care eu, l'am ocupat 365 de zile, te vei înfiora...

Dumnezeu, probabil că adormise puțin și-și uitase funcțiunea, de pompă aspiratoare-respingătoare. Astfel, cele două umbre, rămaseră una în fața celeilalte.

Cea neagră povestia mereu. Cea albă, o asculta atât de concentrat, era atât de furată de povestire, încât a uitat să se ducă pe pământ.

★

Reveillonul era în toi.

Chiote de veselie, șampanie, dans, în saloanele bogate.

Prin cârciumi, în casele modeste, la periferie, peste tot petrecere.

Peste cinci minute, luminile trebuiau să fie stinse. Oamenii să se sărute. Și șoarecii să invadeze camerele.

Douăsprezece fără patru minute.

Incă trei minute!....

Douăsprezece fără două minute!...

Mai e un minut....

Bang... Bang... începu să bată pendula din perete, ca un clopot hodorogit de mănăstire.

— „Să se stingă lumina!"....

Luminile s'au mai stins, pe alocuri. Pendula din perete, după ce a bătut a douăsprezecea oară, a încremenit. Tic-tacul încetă să bată.

O sguduitură se produse.

Doi dansatori pasionați, încremeniră — stane de piatră — în mijlocul unei superbe figuri de tango.

Un băutor mai aprig, a rămas cu paharul de șampanie între buze. Paharul era răsturnat și totuș șampania nu curgea. Rămăsese în cupă, ca un lichid înghețat.

Pe divanul din odaia turcească, 4 buze, erau împreunate în unire vecinică.

Un parazit, rămase încurcat în hautparleurul aparatului de radio, fluerând lung și sinistru.

In bucătărie, chelnerul a încremenit în pas alergător, bucătarul dădea impresia unui luptător (avea în stânga o cratiță și în dreapta un cuțit) iar jupâneasa rămăsese cu jumătate de „Iștenem" în gură.

In vestiar, un mosafir întârziat, își scotea paltonul, continuând, totuși, să fie îmbrăcat cu el. (Continuare în pag. 8)

SCRIITORII ŞI ANUL NOU

Oricine, dela cel mai umil până la cel mai superior dintre oameni, dela cel mai deprimat până la cel mai bine dispus sufleteşte, priveşte ziua de 1 Ianuarie, cu bucurie. Este ceva în sufletul omului, un imbold optimist, care isbucneşte tocmai în acea zi. Prima zi a anului. Toată suflarea omenească îşi spune:

— „Anul acesta va fi cu siguranţă mai bine, decât anul trecut... Anul acesta, nu se poate să nu reuşesc!...

Şi trăeşte omul cu această speranţă, o zi, o săptămână, o lună, două sau trei, până la prima deziluzie mai puternică.

E iar deprimat.

Şi aşteaptă cu nerădare ziua de 1 Ianuarie, zi dătătoare de infinite speranţe.

Am vorbit cu unii dintre cei mai reprezentativi scriitori ai noştri, cărora le-am pus întrebarea.

— „Cum priviţi, ce impresie vă face, venirea unui an nou?"

Mărturisim, că nu ne-a fost prea uşor să obţinem răspunsurile de mai jos.

Vă veţi convinge de aceasta, imediat.

* * *

Când m'am dus la domnul T. Arghezi, rugându-l să-mi răspundă la întrebarea pusă, domnia-sa mi-a râs în nas. Eram complet dezarmat. Tot domnul Arghezi, m'a scos din încurcătură, dându-mi următorul răspuns, sub formă de scrisoare:

„Stimate Domnule,

„După „anchetă" s'a născut „întrebarea". In zece zile, mi s'au pus deja două întrebări: „Ce cred despre doamna Hortensia Papadat-Bengescu?" şi „Ce influenţă au avut femeile, asupra încercărilor mele literare?" In primul caz am scăpat — să mă ierte distinsa scriitoare — afirmând că nu ştiu să citesc. Anchetatorul, mi-a şi trimis volumele doamnei Bengescu... In al doilea caz, am afirmat — să mă ierte cititorii — că sunt virgin.

La întrebarea dv. — a treia — „Cum privesc venirea unui an nou", lăsaţi-mă să reflectez, până la 25 Iulie 1930.

Daţi-mi voe să mă folosesc de ospitalitatea dv. ca să previn, pe al patrulea întrebător eventual, că dacă nu mă lasă'n pace, îi trag o bătaie".

Cu camaraderie
T. ARGHEZI

Innainte să deschid uşa, am mulţumit domnului Arghezi, pentru răspuns. Iar după ce-am închis-o, am mulţumit lui Dumnezeu, că nu am fost eu, al patrulea întrebător.

Domnul Caton Theodorian, autorul Bujoreştilor, ne-a spus:

— Privesc venirea unui an nou, fără regretul iluziilor pe cere le-am pierdut, cu durerea celor care mi-au mai rămas".

Caton Theodorian

Cu domnul Ion Minulescu, am avut de dus lupta cea mai aprigă.

Am fost la domnia-sa acasă.

— Sunt dela „Realitatea". Am întreprins o anchetă printre scriitorii noştri, pentru numărul special de „Anul Nou". Solicit amabilitatea unui răspuns dela dumneavoastră.

— Care e întrebarea?

— Cum priviţi, ce impresie vă face, venirea unui an nou?

— Asta ştie Dumnezeu!

Al doilea care mă dezarmează. Insist.

— Totuşi aşi vrea să ştiu, cum priviţi venirea unui an nou.

— Bine, vino mâine la minister. Iţi voi da răspunsul.

A doua zi l'am căutat pe d. Minulescu, la ministerul sănătăţii, al muncii, al instrucţiunii publice. Nicăeri nu l-am găsit.

Era instalat, tot în biroul d-sale, din ministerul cultelor şi artelor, care întârziase cu mutatul.

Domnul Minulescu, era înconjurat de o actriţă, un profesor de conservator, un director de teatru, şi alţii... Ii vorbesc.

— Mi-aţi promis răspunsul pentru azi.

— A! Da! Da! Şezi, te rog, puţin.

Şi domnul Minulescu mi-a scris răspunsul:

„Sosirea unui an nou, o privesc la început cu bucurie, fiindcă de obicei de fiecare an nou, mi se cer tot felul de interviewuri, atenţie care face să mă cred om mare. Si pe urmă cu tristeţe fiindcă interviewurile de obiceiu, nu mi se plătesc, ceeace-mi dovedeşte că sunt tot un om mic.

I. Minulescu

Pe domnul Camil Petrescu, autorul „Sufletelor Tari", l-am găsit în redacţia „Omului Liber", înconjurat de un vraf de hârtii şi de prieteni.

— Ce impresie vă face venirea unui an nou?

— Aceeaş impresie pe care mi-o făcea întâiu Septembrie, când eram în liceu. Imi ziceam: anul acesta voiu avea numai note bune. Şi era totdeauna ca în trecut. Asta, până am terminat liceul. Voiu privi la fel fiecare început de an, până când voiu termina iar.

Camil Petrescu

Domnul Victor Eftimiu, autorul atâtor piese de teatru, care au obţinut succese răsunătoare pe prima noastră scenă, ne-a spus:

„N'am avut niciodată impresia că intru într'un an nou, căci disciplina milenară n'a putut invinge, în mine, sentimentul de independenţă. An nou? De ce? Toate zilele sunt noi. E an nou, când încep o muncă nouă. Firea însăşi nu se supune legilor noastre, căci 1 Ianuarie nu înseamnă un început, nici pe pământ, nici subt pământ, nici în ape, nici în văzduhuri. Când desghiaţă gârlele, când se vesteşte prima barză şi toate cele de subt pământ,—afară de fraţii noştri îngropaţi — es la lumină, iată Anul Nou. Cellalt? O foaie moartă, de calendar."

Victor Eftimiu

Domnul Liviu Rebreanu, fiind director general al Teatrului Naţional, e extrem de ocupat. Intre semnarea a două petiţii, lămuririle pe care le dădea unei actriţe şi o convorbire telefonică, ne-a spus:

— „Fiecare an nou e un prilej de iluzii, precum fiecare sfârşit de an, înseamnă o risipire de speranţe şi o revizuire a sfărâmăturilor.

1930 poate să aducă toate surprizele. Pentru mine, ar fi cel mai simpatic, dacă mi-ar aduce o carte nouă — fireşte de-a mea.

Liviu Rebreanu

Pe stradă, linişte. Tăcere de mormânt. In aer, o hârtie, pe care vântul o ridicase. O pasăre încremenită, cu aripile deschise.

Un automobil. Farele luminează puternic. Şoferul este puţin aplecat pe volan. Priveşte fix. Pare foarte atent. Statue. Chilometrajul arată 120 pe oră.

Un copilaş cu ghetele rupte, rămăsese cu gura deschisă. In mână ţinea o gazetă. Ediţie specială.

Un domn, acostase o doamnă. Doamna l'a pălmuit, pe semne, în momentul sguduiturii. Şi palma i-a rămas lipită, de obrazul lui.

Pe acoperiş, un cotoi şi o pisică, formează o idilă sculpturală.

Şoseaua. Fulgii erau în aer şi nu mai cădeau pe pământ. Linia ferată. Un tren în viteză nebună, stătea pe loc. Deasupra locomotivei, un fum gros şi negru, plutia fără mişcare.

Intr'un compartiment, un domn a rămas cu „*Realitatea Ilustrată*" în mână. Fixează, aceiaş literă şi nu o desluşeşte.... In văzduh, un aeroplan a rămas suspendat, ca într'o gigantică plasă nevăzută.

Luna a căzut din cer şi s'a aşezat pe un felinar.

Anul Nou a întârziat să vină!...

Soarele, puternicul şi invincibilul Soare, era singurul care mai trăia. Intr'o clipă îşi dete seama de nenorocirea depe pământ

Telegrafie lui Dumnezeu, cu litere de foc, ce se aprindeau pe cer.

Prea Sfântul se'ngrozi. Işi adună forţele...

Umbra cea neagră, era tocmai pe punctul de a-şi termina povestirea:

— „Am iubit copile... da... să te ferească Dumnezeu, să paţi ce am păţit eu... avea ochi de jar şi trup de şarpe... aş fi vrut să cobor de acolo, din locul meu.... s'o fur... s'o sui pe tronul meu.... dar eram ţintuit în cue sfinte.... acum am plecat.... n'am mai putut răbda... şi când am fost întrebat de Domnul ce dar mi-am ales.... i-am spus că am ales-o pe ea.... din milioane şi zeci de milioane de daruri şi de oameni, pe ea am ales-o... femeia cu ochii de jar şi trupul de şarpe... şi mi-a dăruit-o Dumnezeu... acum abia....

In vremea aceasta, pe pământ, lacrimile unei mame nenorocite, încremeniseră pe faţă, fără a se rostogoli. Mama şedea la căpătâiul fetei sale, moartă în noaptea cea mare de petrecere...

Povestirea umbrei negre se întrerupse brusc.

Umbrele se despărţiră, fără să-şi spue bună ziua.

Cea albă, porni spre pământ, iar cea neagră spre cer. Un sgomot infernal de o clipă se produse

Deborda pământul.

Tic-tacul pendulei începu să bată, jupâneasa termină „Işteneim", automobilul ţâşni ca o ghiulea, în viteză de 120 km. pe oră.

Hârtia se rupse din aer pornind spre pământ. Trenul se trezi în sgomot brusc şi viteză infernală. Domnul din compartiment, zâmbia satisfăcut. Putea însfârşit să citească „*Realitatea Ilustrată*". Doamna îşi deslipi palma depe obrazul domnului obraznic, care fusese pedepsit cu cea mai lungă pălmuire, din câte au existat vreodată.

Dansatorii, sfârşiră tangoul. Domnul de la masă, soarbe fericit, şampania. Pe divan, îndrăgostiţii îşi sfârşiră sărutul lung, cu nuanţe de infinit (mai infinit chiar, de cât un sărut al Gretei Garbo).

Pe acoperiş, cotoiul şi pisica reluară idila.

La căpătâiul frumoasei fete, cu ochii de jar, lacrimile mamei, se rostogoliau depe obraji pe podea.

Iar luna, cu faţă zâmbitoare, se ridică leneşă şi naturală, depe felinar.

Umbra cea albă, se instalase triumfal pe tronul timpului.

Jos petrecerea fu reluată, sticlele se goliră, dansul continua, iubirea îşi deschidea drum de alei noui, — iar sus în infinit, umbra cea albă gândia profund, recitând povestirea ce o auzise cu un ceas mai devreme, rostită de bătrânul 1929.

Cronica Anului Nou

Anul Nou : în veşnicie s'a deschis o nouă cale !...
Timpul îşi aşterne colbul, pe întinderi siderale,
Şi pe când necunoscutul cheamă gându'n depărtare,
Anul Nou în dar ne-aduce câte-un semn de întrebare.
O ! banala tresărire, după vechile urări,

Visuri firave şi doruri rătăcite 'n depărtări,
Idealuri ne'mplinite, — toată gama de dureri,
Care trebuie să vie, ca şi astăzi, ca şi eri !...
Ce ne-aduci ? Ce bucurie ? Câte clipe de lumină
Sunt în anul care'ncepe ? Peste viaţa-ne de tină,
Vei aşterne flori de aur şi parfum de primăvară ?
Vom mânca tot pâine neagră, cu tărîţe şi secară, —
Şi, de birurile grele vei putea să ne fereşti ?

Cine va păpa budgetul ţării noastre, româneşti ?
Câte taine minunate ne aduci, An Nou, cu tine ?
Spune-mi: la întruniri, de pildă, tot nea Trancu ne va ţine
Cuvântări, ţipând că umblă să salveze iară ţara ?
Vor mai fi pe la vitrine poezii, de doamna Smara ?!!
Dar Vintilă ce va face ? Dar Maniu ? Dar Madgearu ?!

Au să se mai inventeze oameni ca Păun, acaru',
Şi-au să se mai ia la harţă Iunian, cu dr. Lupu ?
La interne şi la muncă, cine va învârti şurupu' ?
Câte mii de manifeste o să scrie generalu' ?
Crezi că vor veni străinii, să ne dee capitalu' ?
Ce va face A. C. Cuza ? Dar celebrul Vidrighin ?
Il vei apuca tu oare pe D R., ministru plin ?
....Ştiu că's pisălog... dar uite... m'am născut curios din fire :
Spune-mi : crezi tu că Potârcă deveni-va om subţire ?!
La concursul, ce va face „Realitatea Ilustrată",
Cine crezi că o să fie cea mai minunată fată,

— Fata care să se-aleagă, între miss-e, *mai frumoasă ?*
...Iarna-şi vântură zăpada, viscoleşte viforoasă,
Şi pe când copii de şcoală umblă 'n sat, cu pluguşorul,
Numai eu n'am pic de pace... Mă gândesc : dar cu amorul
Cum va sta nenea Pavlică ? Dar colo, la cazinou,
Ce surprize neplăcute vei aduce tu, An-Nou ?
Câte drame noui va scrie domnul Iorga ? dar Cathon ?
Eu, în cele ce voiu face, tot voiu mai avea ghinion ?
Vor mai fi ceva comploturi ? Dar răsboaie ? Dar „experţi" ?
Oamenii lui Tătărăscu vor mai fi la fel de fierţi ?
Câte fraude, şi crime, şi abuzuri ne aduci ?!
Ne vei da belşug şi roade, sau ţi-e'n gând să ne usuci ?

...Nu ! Mai bine nu mai spune ! Ce folos e să le ştiu ?
Din nădejdea de o clipă, praf se-alege mai târziu.
....Timpul îşi aşterne colbul, pe întinderi siderale...
Anul Nou, în veşnicie, a deschis o nouă cale :
Bună pentru cei cu-avere, — grea pentru acei sărmani !
...Cititori şi cititoare, — ce-are-aface ? — La mulţi ani !

GEORGE SILVIU

Din subsol până la mansardă

MODA

Un model de pălărie din feutre filtz negru, fruntea desgolită într'o parte și o aripă lungă in cealaltă, care dă un caché special sezonului de iarnă.

O rochie de seară din catifea de mătase imprimată strânsă pe corp până la șolduri, partea de jos în cloșuri bogate, mai scurtă în față, și decolté-ul foarte ascuțit până la mijlocul spatelui.

Un complet pentru după amiază format dintr'o nostimă rochie cloche, cu colțuri neregulate și o fundă bogată în față. Mantoul din aceeaș stofă are colțurile mai scurte. (E modern ca rochiile să se vadă din mantou).

Două costume elegante pentru sporturile de iarnă din lână beige.

Misterul băii, în care a fost asasinat Marat

Curioasă controversă spre a stabili care din cele trei băi (una la Paris, una la Londra şi alta în America) e cea originală, în care a fost asasinat măcelarul revoluţiei franceze

O discuţie interesantă s'a deschis în jurul băii, în care crudul Marat, cel mai sângeros personagiu al revoluţiei franceze a fost omorît, de frumoasa, entuziasta şi violenta Charlotte Corday.

Milionarul Rodman Wanamaker, fost comerciant şi colecţionar de obiecte de artă, acum decedat, şi care-şi petrecea mare parte din timp la Paris, a cumpărat, acum câţiva ani, ceeace credea el că e adevărata baie, pe baza unor certificate care atestau autenticitatea. Această baie a fost vândută, de curând, la licitaţie, unui alt milionar american, care nu vrea să i se mai pomenească numele, din cauza controversei ce s'a iscat.

Se pare că ar mai exista alte două băi vechi şi despre fiecare din ele se spune că e cea în care a murit Marat, rănit, cu sufletul plin de ură. Una se găseşte în cunoscutul muzeu Grevin, din Paris, care are o interesantă colecţie de relicve şi figuri de ceară, evocând istoria Franţei, dela revoluţie încoa.

Cealaltă se spune că e în saloanele doamnei Tussaud, la Londra, unde se găsesc deasemeni multe relicve ale revoluţiei franceze.

Baia din Londra are anexată o mască de ceară a revoluţionarului, care n'a semănat decât ură.

Stg.: **Charlotte Corday**

Când a fost cumpărată baia, care acum se găseşte în America, era însoţită de un certificat al doamnei Marcelle de Saint Brice, posesoarea precedentă care a vândut antichitatea, în 1905. Ea o moştenise dela bunicul său, care o luase în păstrare, puţin după revoluţie.

Certificatul e astfel redactat:

„Confirm prin prezenta că baia pe care „am vândut-o domnului Boichard e din epoca lui Ludovic al XVI-lea şi că bunicul „meu m'a asigurat că e cea, în care a fost „asasinat Marat.

(ss) *Marcelle de Saint Brice*

Semnătură autentificată de comisarul de Poliţie.

Odată cu baia, cumpărătorul primi o cheie veche dela odaia în care a murit teroristul. Următorul certificat însoţia cheia:

„Eu subsemnatul George Auguste Julien Eloffe, născut la Paris, la 1 April 1865, în odaia, în care a fost asasinat Marat, Rue de l'Ecole de Medicine, declar şi certific că cheia aci anexată e cea dela uşa odăii de baie, numită odaie de odihnă, în care a fost asasinat Marat, de către Charlotte Corday. Servitoarea lui se numia Joralle. Tatăl meu, intendent al caselor din Rue de l'Ecole de Medicine No. 18 şi 20 schimbă broaştele, în 1860, păstrând pentru el cheia pomenită. Broasca şi clopotul sunt la Musée de Chiny, dar cheia lipseşte".

Pe marginea băii e o inscripţie în franţuzeşte, care înseamnă:

Baia în care a fost asasinat Marat, la 13 Iulie 1793.

Baia are o formă ciudată. Seamănă cu o gheată pentru laba unui uriaş din poveste. Are aproape doi metri, dela călcâi la vârf şi un metru douăzeci înălţime. Deacurmezişul are o deschidere de aproape un metru, pentru cel care se îmbăia şi care şedea înăuntru, pe un fel de scaun. Forma băii menţinea căldura. Sub călcâi, era un mic grătar unde se puneau cărbuni aprinşi, pentru încălzitul apei.

Marat nu întrebuinţa baia pentru lux sau numai pentru curăţenie, ci pentrucă suferia de-o boală de piele determinantă a ferocităţii, cu care-şi urmăria victimele. Baia aceasta caldă era singurul mijloc, de a-i mai alina suferinţa.

Băile erau, în acel timp, lucruri rare şi se întrebuinţau puţin, numai pentru spălarea trupului, mai ales de către democraţii înaintaţi. Dacă pătura de jos a poporului ar fi ştiut că conducătorul său, Marat, lua în fiecare zi o baie, cu siguranţă că acesta şi-ar fi pierdut, în ochii mulţimei, mult din prestigiul pe care-l avea.

Curând după vinderea acestei relicve, la licitaţia din New-York, veni dela Paris turburătoarea ştire că mai există o baie, despre care se spune că ar fi cea în care a murit Marat:

„Baia despre care orice patriot francez ştie că e aceea, în care Charlotte Corday a ucis pe Marat, a fost cumpărată, de muzeul de figuri în ceară, pentru suma de 8000 de franci, dela abatele de Sarzeau, în Bretania. S'a discutat mult asupra preţului, căci abatele era de părere că baia valora mai mult, ca relicvă istorică. Clericul s'a străduit să-i stabilească autenticitatea. Lui, îi parvenise prin descendentul unui general de brigadă din Saint Hilaire care o cumpărase, în 1805, dela un telal din Rue d'Argenteuil. Acesta a stabilit, spre marea satisfacţie a generalului, că fusese luată din odaia lui Marat după moarte.

Se înţelege dorinţa marelui milionar de a obţine baia autentică, din moment ce a fost martora unuia dintre cele mai mari evenimente, ale revoluţiei franceze.

Multe lucruri stranii trebue să se fi petrecut în această baie. Danton, Marat şi Robespierre formau triumviratul care a condus un timp furia revoluţionară. Dintre aceştia Danton era cel mai uman, iar Marat cel mai groasnic.

După ce ghilotinaseră pe toţi aristocraţii, pe cari putuseră să pună mâna, începură să execute pe republicanii moderaţi.

De remarcat, printre cei din urmă, frumoasa Madame Roland, care în drumul său spre ghilotină a strigat:

O. libertate! ce de crime se comit, în numele tău!

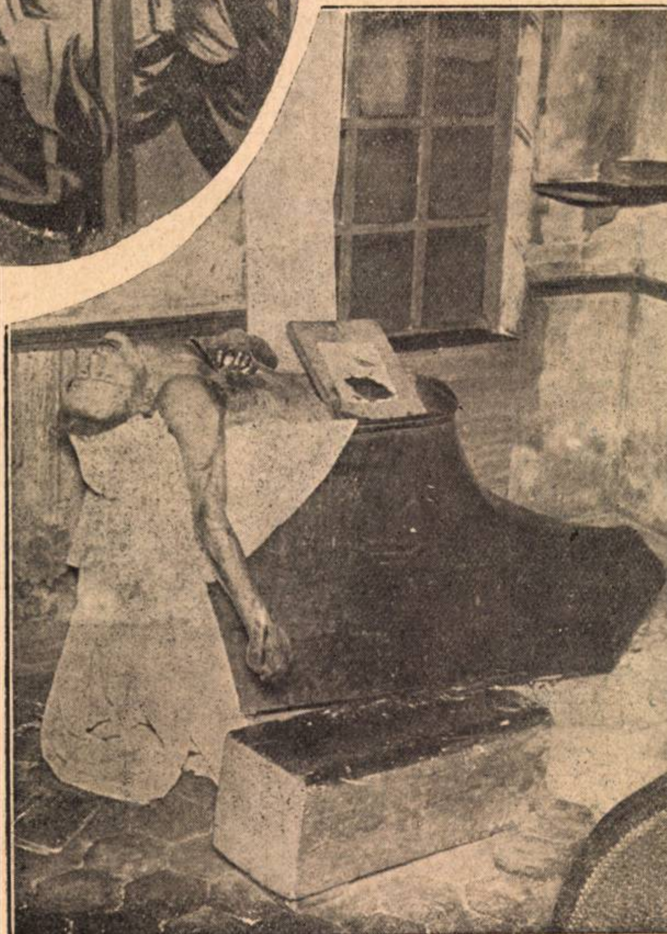
Mulţi dintre ei, spre a scăpa, fugiau la ţară şi trăiau în ascunzişuri, în pivniţe şi păduri.

Marat îi vâna fără încetare, şi-i târa spre ghilotină, adesea pe jumătate sfârşiţi de foame.

Charlotte Corday, o femeie frumoasă şi talentată, descendentă a marelui Pierre Corneille, unul dintre cei mai iluştri poeţi ai Franţei, a fost republicană, dela început; dar o republicană moderată.

Clocotia de indignare, când citia cum bărbaţi patrioţi şi femei fără vină, erau vânaţi şi măcelăriţi, ca animalele sălbatice.

Marat avea o întreagă listă de condamnaţi. Ea se hotărî să salveze pe asupriţi, cu preţul propriei sale vieţi.

Adevărata baie (actualmente, la muzeul Grevin, Paris) în care a fost asasinat Marat

Drama a fost minunat descrisă de Thomas Carlyle. Să lăsăm textul să vorbiască:

„Are în înfăţişare maiestatea normadă, e în al 25-lea an al vieţii; un chip de o frumuseţe calmă; numele său e Charlotte Corday, în epoca nobleţei... D'Armans.

Se spunea despre ea: era republicană, înainte de revoluţie şi niciodată nu i-a lipsit energia. Prin energie, ea înţelegea spiritul ce determină pe cineva să se sacrifice, pentru patrie. Această luminoasă şi tânără Charlotte s'a înălţat din retrasa-i ascunzătoare, deodată, ca o stea, — păgân de frumoasă, de o splendoare jumătate angelică, jumătate demonică, pentru a străluci un moment, şi a se stinge imediat. Memoria ei a rămas întreagă şi strălucitoare, dealungul veacurilor.

Sâmbătă de dimineaţă, pe la opt, ea cumpără un briceag mare, dela Palais Royal; se îndreaptă, apoi, spre Place des Victoires, ia o birje; Rue de l'Ecole de Medicine No. 44 e locuinţa cetăţeanului Marat! — „Cetăţeanul Marat e bolnav şi nu poate fi văzut". Asta pare a o deconcerta mult. Atunci, nu poate vedea pe Marat? Vai ţie, frumoasă Charlotte! Vai ţie Marat!

„E o seară gălbue de Iulie, a treisprezecea din lună: în ajun de ziua Bastiliei. E ora şapte şi jumătate, Marat şade acum în baie suferind din cauza bubelor, bolnav de febra revoluţiei. Extrem de prăpădit, bietul om! are câteva monete de hârtie, o baie în formă de papuc, un scaun înalt, cu trei picioare, ce-i serveşte la scris în răstimpuri; asta e instalaţia sa civică, în strada Şcoalei de medicină; acolo şi nu într'altă parte l-a condus viaţa sa. Nu la dom

(Urmare în pag. 28)

COCAINA, MORFINA & Co

Strada vânzătorilor de opium. — Indienii și cocaina. — Mâncătorii de cânepă. — Fumătorii de Kif. — Kohi-Bhang și Iarba dracului, etc.

CEA MAI MARE *parte din omenire trăește din speranțe și mai ales din iluzii; realitatea ne pare întotdeauna lipsită de bucurii și dorim veșnic paradisul minunat, al visurilor noastre. Dar dacă majoritatea, ne mulțumim cu efectele imaginației, spre a ne făuri fericirea, apoi sunt unii indivizi, cari își creează paradisuri artificiale, cu ajutorul unor stupefiante mai mult sau mai puțin periculoase, despre care ne vom ocupa mai jos.*

FUMATORII DE OPIUM ȘI MORFINOMANII

Proprietățile halucinante ale opiumului, sunt cunoscute din vremurile cele mai vechi. E lucru sigur, că popoarele antice folosiau semințele de mac, drept medicament somnifer, deoarece într'un papyrus milenar, recent descoperit, se poate citi rețeta curioasă a unui preparat menit să împiedece copiii de a țipa prea tare:

„Amestecați semințe de mac, cu gunoiul lăsat de muște, pe ziduri. Faceți din acestea o pastă, pe care o veți preface apoi în mici fărîmituri, pe care le veți da copiilor, patru zile la rând, dimineața și seara. Pruncii se vor liniști ca prin farmec".

Cei mai mari consumatori de opium, sunt Chinezii și Japonezii și în porturile acestor țări, se descarcă zilnic, sute de tone din teribila otravă.

Opiumul este răspândit pretutindeni, dar Arabii mai ales, și-au făcut din el pasiunea cotidiană. La Mecca, de pildă, există *strada Vânzătorilor de Opium*. Localurile în care se fumează, sunt instalate într'un fel de pivnițe, iar dealungul pereților, niște pietre uriașe, scoase din zid, constituesc fotoliile fumătorilor; oameni palizi, cu figuri cadaverice, ținând între degetele mâinilor, pipele lor scurte, sorb cu patimă nebună, vaporii opiumului. De obiceiu, mai toți acești fumători sunt tăcuți din fire. Din timp în timp, însă, au grijă să mai rostiască:

„Allah! Allah! Sfântă e bunătatea ta!"

Dar dacă în Europa există prea puține localuri unde se fumează opium, se practică însă pe o scară tot atât de răspândită consumarea *morfinei*, care nu cere multă bătae de cap nici pentru a fi procurată, nici pentru a fi introdusă, prin injecții, în braț, etc.

Urmarea imediată a unor asemenea injecții, este foarte plăcută, viața apare în culori vrăjite; necazurile zilnice dispar și totul se 'mbracă în mantia fericirii. Corpul însă, — obișnuindu-se cu acest medicament, cere ca dozele să fie simțitor mărite dela o zi la alta, precum și numărul injecțiilor.

In câteva luni, individul ajunge un adevărat sclav al fatalei otrăvi și simte veșnic nevoia de a și-o procura, fie chiar furând. Incetul cu încetul, voința îi slăbește, intervin depresiuni fizice și dacă un medic specialist nu e chemat la vreme, moartea desăvârșește opera stupefiantului.

COCAINA...

Toată lumea a auzit, desigur, vorbindu-se despre cocaină precum și despre vânătoarea înverșunată, dusă de autorități, împotriva acelora ce o introduc prin fraudă, spre a o vinde clienților pasionați. Intrebuințarea ei în Europa, e mai recentă decât cea a opiumului. Cei ce-au introdus-o în vechiul continent, au fost spaniolii, cari au importat-o din Peru, prin secolul al 14-lea.

Mai toți Indienii mestecă între dinți frunze de Coca, mai ales în cursul rugăciunilor și prosternărilor și această frunză, este pentru cel ce-o mestecă, isvorul unor mulțumiri nebănuite. Din această plantă, se extrage cocaina. Sub influența ei, individul uită de greutățile vieții zilnice și trăește în închipuirea plăcerilor ce visează, plăceri pe care realitatea crudă i le refuză.

Un savant german, care s'a ocupat intens de această chestiune, declară că numărul cocainomanilor, a crescut considerabil în Germania.

„In anumite baruri și restaurante, se vând cantități enorme de cocaină, în mod clandestin. Aceste localuri, au săli speciale, frequentate numai de pătimașii adoratori ai groaznicei otrăvi. La inceputul anului acesta chiar, poliția a descoperit un bar, unde se adunau, în mod regulat, vreo sută de bărbați și femei, pentru a duce o existență somnolentă de câteva ore, în vâltoarea visurilor produse de cocaină".

Nebunia sigură, după suferințe atroce; iată sfârșitul celor ce-și distrug organismul cu această fatală otravă.

O morfinomană, fotografiată după injectarea unei doze foarte puternice.

Indigene din insulele Hebride. **In timp ce una fumează** Kif, **dintr'o pipă foarte ciudată ca formă, cealaltă mestecă hașișul, producător de senzații halucinante.**

FUMATORII DE KIF

Există, mai ales în Africa de Nord, pasionați după cânepa indiană. Se spune că în 1378, Emirul Sudur ordonase să se smulgă dinții tuturor acelor indivizi, surprinși mâncând hașiș; însăș Napoleon încercă să suprime acest rău, atunci când cucerise Egiptul.

Hașișul, sau cânepa indiană, este consumat deasemenea, sub formă de tutun, după ce i se aplică preparative speciale; e fumat apoi în pipe de înfățișări foarte ciudate și se numește Kif.

Locuitorii din regiunea Riffului și a Atlas-ului, sunt fumători pasionați de Kif și se spune despre ei că fiind adepți ai sectei fanatice *Senussi*, se îmbată din obișnuință, mai întâiu, cu acest hașiș și apoi se dedau ceremoniilor lor, la care cad în extaz.

Efectele cânepei indiene sunt cum nu se poate mai bizare.

După câteva minute de toropială și de nerăbdare, fumătorul, începe să dea toate semnele unei veselii puerile, întretăiate, din când în când, de un râs convulsiv, urmat de hohote de plâns. Toate simțurile se ascut și devin mai fine. Un murmur dă impresia unei căderi de apă și capul devine un fel de isvor înflăcărat, din care țâșnesc nesfârșite focuri de artificii și ploi aprinse de scântei multicolore. Mulți fumători dintr'aceștia, cad în stare de beție sau se adâncesc în extaz. Alții sar mereu până când amețeala îi epuizează și-i trântește la pământ. Uneori, aleargă pe câmpii în lung și în lat, sau îi vedem mergând „în patru labe", ca pe copiii ce nu se pot susținea pe picioare.

Intrebuințarea hașișului, duce la o vertiginoasă scădere a facultăților intelectuale. Corpul se debilitează iar când moartea se apropie, individul este aproape de nebunie.

Geishele japoneze, sunt mai totdeauna fumătoare de opium

Am putea cita încă multe otrăvi care produc halucinații și beții

(Continuare în pag. 28)

Tâlmăcirea unor episoade
din sfintele Scripturi

Restabilirea unor fapte biblice la lumina științei și a datelor istorice.

Nici o carte n'a stârnit atâtea discuțiuni în ultimul timp, prin cercurile religioase, cum a stârnit o recentă scriere apărută la Londra. Volumul este publicat de către „Societatea pentru propagarea înțelepciunii creștine", o organizație, care datează din anul 1698 și poartă titlul: „Noui comentarii asupra sfintelor Scripturi".

Fără îndoială, că până acum s'au scris atât de multe cărți, asupra Bibliei, încât s'ar putea umplea o întreagă bibliotecă. Nici una nu este însă atât de senzațională cum se prezintă aceea apărută acum.

Noul Testament are o vechime de aproape două mii de ani, iar Vechiul Testament scris la diferite date anterioare, cuprinde lucruri care merg îndărăt până la facerea lumii. Iată că s'a găsit acum necesar, de către unii eminenți teologi, să se reexamineze cele mai importante două scrieri apărute vreodată.

Dată fiind autoritatea persoanelor care au colaborat la această lucrare dificilă, se pare că de astă dată s'a ajuns la o tâlmăcire exactă a unor probleme care au produs confuzii în mințile multor credincioși.

Literele de foc, la banchetul lui Balthazar. (Jos) **David și Goliath.**

Intr'adevăr, este necesar să se accepte, în întregime, versiunile biblice, cum, de pildă „Facerea Lumii", „Ionas și balena", „Bileam și asinul", „Corabia lui Noe" și povestea vieței, exagerat de lungă a lui Mathusalem?

Un comitet format din episcopul *Charles Gore*, al bisericii engleze, reverend-ul dr. *H. L. Goudge*, profesor de religie la universitatea din Oxford și reverend-ul dr. *Alfred Guillaume*, profesor de limbi orientale la universitatea din Durham, au revizuit sfintele Scripturi, rând cu rând, cu cea mai mare băgare de seamă și cu toată smerenia. S'au explicat unele episoade, cuprinse în aceste cărți sfinte, dându-li-se la lumina științei de astăzi și a datelor istorice cunoscute, adevărata lor tâlmăcire. La această grea lucrare au participat, în afară de teologii citați, încă vre-o 50 de colaboratori, competinți.

In general, deciziunile acestor înalte autorități bisericești, arată că multe dintre povestirile minunate, ce se găsesc în Vechiul Testament, nu trebue să fie crezute.

In ceeace privește însă povestea vieței și a faptelor Mântuitorului, chestiunea a fost resolvată în alt chip.

Oricât de supra-naturale ar părea aceste fapte, ele trebuesc acceptate, pentru că e vorba de o ființă supra-naturală.

Cu toate acestea, cercetătorii citați, evident cinstiți, hotărîți să ajungă la adevăr, sunt nelămuriți asupra a două dintre minunile Mântuitorului. Și nu pentrucă sunt minuni, ci pentrucă nu se poate înțelege în ce scop le-a săvârșit.

Invierea morților, lecuirea bolnavilor, minunea pâinii și a peștilor, schimbarea apei în vin, au fost desigur binefaceri, pe care oricine le-ar fi făcut dacă ar fi fost înzestrat cu puterea divină.

Dar blestemarea smochinului sterp și înecarea turmei de două mii de porci, nu pot fi lămurite cu ușurință.

Innecarea celor două mii de porci este relatată de apostolul Marcu, în capitolul al V-lea al cărții sale. In acest capitol arată cum Isus, ajungând în țara Gadarenilor, a fost întâmpinat de un om în care pătrunseseră spiritele rele. El trăia în preajma mormintelor și rătăcia în stare sălbatică, pe câmpii. Nimeni nu se putea apropia de dânsul. Din gâtlejul lui scotea numai răcnete de vită. Lanțurile cele mai grele nu puteau să-l ție locului. Când a zărit pe Mântuitor, omul s'a apropiat totuș și i-a declarat supunere, recunoscându-L ca pe-un trimis al cerului.

Isus a săvârșit minunea, c'a scos duhurile rele din mintea acestui om și le-a băgat într'o cireadă de două mii de porci, cari pășteau, prin acel ținut. Porcii au început de îndată să alerge în neorânduială și apoi s'au înnecat în marea din apropiere.

Gadarenienii au rămas uimiți de minunea înfăptuită, dar în acelaș timp i-a cuprins jalea, pentrucă cireada de porci era toată bogăția pe care-o aveau.

In această relatare, comentatorii găsesc un lucru nelămurit. Prin puterea Sa, Mântuitorul a putut mântui pe acel om de spiritele rele, care-l stăpâniau. Pare însă neînțeles faptul cum de-a putut îndurătorul Mântuitor să lase să se abată o asemenea calamitate asupra gadarenienilor.

Comentatorii acestui episod fixează mai întâi locul unde s'a întâmplat minunea, anume într'o porțiune a „Decapolis-ului", care nu era teritoriu israelit, căci alminteri n'ar fi putut fi vorba de o turmă de porci, crescută de evrei.

„Rămâne, totuș — spun comentatorii. — problema uciderii porcilor; și este într'adevăr o dificultate. Apostolul Marcu relatează că distrugerea lor s'a săvârșit în urma dorinței lui Dumnezeu. Nu avem totuș prea multă evidență directă supra atitudinii lui Dumnezeu față de creearea animalelor. Totuș referințele pentru animale, păsări și flori sunt pline de simpatie.

Al doilea miracol, întrucâtva inexplicabil pentru comentatori, este acela relatat tot de apostolul Marcu în termenii următori: 12. Și a doua zi pe când plecau din Bethany Ii fu foame.

13. Zărind în depărtare un smochin înfrunzit se îndreptă, spre el, să vadă de va găsi fructe coapte. Și apropiindu-se, găsi numai frunze, nefiind vremea smochinelor.

14. Și Isus privind arborele, grăi: „Nici un om să nu mai mânânce din fructele tale. niciodată. Și discipolii, îi auziră.

20. A doua zi de dimineață, când trecură din nou pe acolo, văzură arborele uscat. până 'n rădăcini.

21. Și Petre, amintindu-și de cele întâmplate, zise către Dânsul: „Stăpâne, iată că smochinul pe care l-ai blestemat, s'a uscat.

22. Și Isus, răspunzându-i, grăi astfel: „Aveți credință în Dumnezeu". (Cap. XI).

Comentatorii, plasând acest miracol, în aceeaș categorie cu acela pomenit mai sus. fac următoarele comentarii:

„Desigur că această întâmplare ne pune oarecum, în nedumerire. Se pare că și Apostolul Luca a omis-o din aceeaș pricină. Nedumerirea e cam de acelaș gen ca și acelea din cazul analog cu turma de porci. Răspunsul ar fi că „omul este de mai mare valoare decât ceeace-l înconjoară.

Interpretarea dată are ca temei faptul că Mântuitorului îi era foame și se aștepta să găsiască fructe de mâncare în arborele de smochin. Dar așteptarea aceasta nu poate totuș fi fondată, avându-se în vedere că era

vorba de-un arbore de smochin. Şi precum evanghelistul are grija să explice, în acel timp al anului, *„Nu era vremea smochinelor”*.

Fără îndoială că e nevoie de-o altă explicaţie. Nu se poate concepe, într'adevăr, ca îndurătorul Mântuitor, numai pentruc'a fost desamăgit, de a nu fi găsit smochine, să blesteme arborele şi să împiedice astfel şi pe alţi oameni, de a se bucura, la timpul potrivit, de roadele binefăcătoare.

* * *

Cât priveşte însă minunile din Vechiul Testament, autorii volumului de comentarii, nu ezită să răstoarne multe, ca fiind incompatibile cu raţionamentele de astăzi.

Dumnezeu apare lui Noe, pe când acesta dormia...
(după o veche sculptură în lemn)

Orice copil a fost desigur impresionat. de dramatica poveste a lui Balthasar, nefericitul rege al Babylonului, îngrozit în timpul unui banchet, de apariţia misterioasă pe un perete al palatului, a unor litere de foc, scrise de-o mână invizibilă. Scrisul cuprindea următoarele cuvinte: *„Mene mene tekel upharsin”*.

Nici unul dintre înţelepţii lui Balthasar n'a putut să tălmăciască aceste cuvinte stranii, deşi regele oferi un lanţ de aur greu şi numirea în calitate de al treilea conducător al ţării, omului care-i va găsi însemnarea.

Singur Daniel a fost în stare să dea o explicaţie. Şi acesta spuse lui Balthazar, în faţă, că scrisul era un avertisment, pentru reaua conducere a ţării. Regele, fără să se fi impresionat prea mult de această tălmăcire, o crezu totuş şi îşi îndeplini făgăduiala faţă de Daniel. Chiar în aceeaşi noapte Balthazar a fost omorît, iar regatul lui cucerit de Medei.

Comentatorii răstoarnă cu totul această poveste, pe motivul că Balthazar n'a fost niciodată rege al Babylonului. Dânşii evidenţiază că *Nabonidus*, ultimul rege, a avut un fiu cu acest nume, dar spun: „După dovezile, pe care le posedăm astăzi, este neîndoelnic că Balthazar n'a domnit niciodată. Imediat după Nabonidus a urmat *Cyrus* şi nici un alt rege nu mai este cunoscut în istorie. Curând după epoca lui Daniel, Babylonul a fost cucerit de Perşi, în timpul unui banchet. Aceasta s'a întâmplat însă sub un alt rege. Probabil că acest eveniment istoric a inspirat povestea lui Balthazar”.

Înlăturând povestiri imaginare, cu totul neverosimile, aşa cum sunt naraţiunile asupra Creaţiunii, din Geneză, potopul şi corabia lui Noe, Ionas şi balena, comentatorii stabilesc că aceasta nu trebue să turbure şi să îngrijoreze pe nici un credincios creştin. Mai spun că mulţi dintre părinţii creştinismului, din timpurile când a apărut această binefăcătoare religie, n'au interpretat povestirile antice din Geneză drept o istorie bine fondată. Toate au fost privite ca idei sau doctrine, prezentate în formă de povestire.

„In Geneză, spun comentatorii, nu se găseşte nici o descripţie a începuturilor reale, nici în ceeace priveşte pământul şi nici în ceeace priveşte omul.

Ştim că începuturile lumii şi ale omenirii se pierd, într'o antichitate îndepărtată, neasemuit mai veche, decât aceea indicată, cu exagerată precizie în Geneză.

Nu se poate înţelege cum a dat Creatorul celor antici vre-o explicaţie, asupra universului. Şi aceasta din cauză că minţile lor n'au fost destul de desvoltate, ca să poată s'o priceapă. Nici chiar dacă admitem că, prin vre-o minune, un profet ar fi fost atât de înţelept, încât să poată înţelege idei, care au nevoie de studii atât de complicate, n'ar fi fost totuş în stare să le împărtăşiască printre semenii lui, într'un chip destul de explicit.

Despre Potop, comentatorii spun că n'a fost inspirat din fapte istorice. Iată părerea lor:

„Nu mai este nevoie să demonstrăm că un potop, care să acopere întreg pământul, în aşa fel încât să depăşească şi cei mai înalţi munţi, nu poate fi un adevăr istoric. Ca să strângi perechi din toate felurile de animale, ar fi un lucru imposibil. Tot asemenea cu neputinţă ar fi să construeşti o corabie, care să adăpostească pe toate acestea. Povestirea israelită pare să aparţie unei tradiţii generale, asupra inundaţiei, despre care versiuni diferite există în multe ţări. E o naraţiune în legătură cu potopul babylonian, aşa cum a fost povestit în epopeea lui „Ghilgamesch”.

Iată o frântură din această epopee:

„O muritorule Shurippak, fiu al Ubaratutului
„Părăseşte-ţi casa şi clădeşte-ţi o corabie;
„Abandonează-ţi bunurile şi gândeşte-te la viaţă;
„Salvează-ţi sufletul.
‚Adună în mijlocul corăbiei, din fiecare vietate“
Şi am încărcat-o cu tot ce-am avut,
Şi-am adunat din toate vietăţile,
Şi-am luat pe punte întreaga-mi familie şi toţi slujitorii,
Şase zile şi şase nopţi bătură vânturile, căzură ploile nemiloase

Când sosi ziua a şaptea, furtuna şi potopul se liniştiră. Am deschis fereastra şi am dat drumul porumbiţei. Porumbiţa însă s'a întors.

Pentru că nu se găsia vre-un locşor pe pământ unde să poposiască“.

După ce Gilgamesh a trimis şi o rândunică, care deasemeni se întoarse, făcu încercarea şi cu co[illegible]. De data aceasta pasărea nu se mai întoarse. Pământul a început să se arate. Babylonianul Noe îşi debarcă încărcătura, construi pe munte un altar şi oferi zeilor un sacrificiu.

„Origina acestei legende“, spun comentatorii, „trebue căutată fireşte, în vreo inundaţie dezastruoasă din Babylon, cauzată desigur de o creştere a Euphratului, când a fost distrus şi oraşul Shurippak şi numai câţiva oameni au scăpat, cu ajutorul bărcilor. Dezastrul acesta s'a amplificat desigur în lungul drum al transmiterii orale, într'un potop universal, în care toţi oamenii, în afară de o singură familie, au pierit. Legenda aceasta a alcătuit un subiect cât se poate de bun spre a broda asupră-i tema religioasă a pedepsei divine dată unui popor degenerat.

După cum întreaga povestire a creaţiunii pare să fie mitică, aceea a lui Adam şi a Evei cu şarpele, cade dela sine.

In ceeace priveşte grădina Paradisului, cadrul în care a fost plasată drama, comentatorii spun :

„Ideea este comună mai multor rase. Nu este nevoe să se mai insiste asupra locului. Orice porţiune ferită din Mesopotamia putea să alcătuiască mediul.

Povestea turnului lui Babel nu este decât o explicabilă confuzie, între cauză şi efect. Prin această legendă s'a încercat simbolizarea neînţelegerii dintre diferitele rasse omeneşti, care vorbiau diferite limbi. Şi desigur nu se poate imagina o poveste mai fantastică decât aceea care vrea să ne încredinţeze despre teama Creatorului faţă de acei, cari voiau să clădiască un turn atât de înalt, încât să-i invadeze Paradisul. Zăpăceala limbilor nu putea fi deci opera Creatorului.

Comentatorii stabilesc în această privinţă următoarele :

„Ştim că deosebirile între diferitele limbi sunt un rezultat şi nu o cauză a diversităţii rasselor. E logic să considerăm Babylonul drept centrul de unde s'au răspândit diversele rasse, ceeace oferă o sursă verosimilă pentru legenda Turnului Babel".

Longevitatea extraordinară a lui Mathusalem, bunicul lui Noe, care a trăit 969 ani, după cum relatează biblia, e socotită o imposibilitate.

„O viaţă atât de lungă", spun comentatorii, „este fiziologiceşte incompatibilă cu structura corpului omenesc".

Nu este deloc surprinzător că un asemenea criticism al vechilor povestiri, a produs comentarii potrivnice şi asupra „denaturării" legendei lui Ionas cu balena. In volumul de comentarii se spune că în acest caz nu există nici o urmă de fapt istoric. Adevărat că unii au protestat. Un oarecare G. G. Henn din Birmingham spune:

— „Am avut eu însumi prilejul să fac chiar aci, în Birmingham, acum 20 ani, o asemenea experienţă. In acea vreme leşul unei balene era expus pe un teren liber, din Strada Navigaţiei. Eu şi alţi 12 oameni cari am intrat prin gura balenei, ne-am preumblat prin gâtul ei şi am putut rămâne înăuntru, oarecare timp. Dece n'ar fi posibil ca o balenă să înghită un om şi să-l ţie nevătămat în pântecele ei ?"

Dar comentatorii nu vor să primească explicaţia. Intâmplarea lui Bileam cu fenomenalul său asin vorbitor, este astfel explicată, de către aceiaşi comentatori:

„Povestea lui Bileam cu asinul, care s'a oprit în mijlocul drumului şi a început să grăiască stăpânului său, nu diferă în realitate de celelalte povestiri extraordinare, din vechiul testament. E tot atât de nefundată ca şi aceea prin care se spune că roibii lui Achile au vorbit stăpânului şi i-au anunţat apropierea morţii".

Nimeni nu trebue să aibe impresia că somităţile bisericeşti, care au publicat volumul, sunt animate de neîncredere în ceeace priveşte Biblia în general. Scopul volumului este să confirme şi să explice părţile esenţiale ale Sfintelor Scripturi.

Versuri care, pentru ochiul modern, par vagi sau contradictorii, sunt puse la punct şi justificate prin aceea că în vremea când au fost scrise, persoanele nu prea cunoşteau în mod limpede întunecimea antichităţii.

Dar nici chestiunile istorice nu sunt lipsite de numeroase erori.

De pildă, Regele David este prezentat, în vechiul testament, ca un erou extraordinar. Deaceea a fost mai interesant să se acrediteze legenda că dânsul ar fi ucis pe uriaşul Goliath.

Din nefericire, însăş biblia răstoarnă această povestire. Şi iată cum o dovedesc comentatorii :

„După a II-a carte a lui Samuel, (versul al 21-lea) Goliath din Gath a fost ucis de către Elhanan, fiul Jer, în timpul domniei lui David".

Criticii sunt astăzi de acord că această ultimă relatare este mult mai istorică. Scrierile trebuesc totdeauna judecate, după stilul, obiceiurile vremii şi rassa, din care făceau parte autorii. Comentatorii stabilesc că israeliţii aveau un stil de exagerare, firesc pentru acea epocă.

„Nici un cunoscător cu reputaţie nu mai este astăzi convins că Pentateuch-ul a fost scris de Moise", spun comentatorii.

Dintre cele zece porunci o serioasă dificultate se prezintă pentru acceptarea poruncii a doua. (Să nu-ţi faci ţie chip cioplit). Pentru că la poporul lui Jehova imaginile au fost întrebuinţate, în mare măsură, fără ca să se înregistreze condamnări şi aceasta a mers astfel, până în vremea profeţilor din al VIII-lea secol.

Mulţi cititori ai bibliei n'au putut înţelege dece Dumnezeu a „asmuţit inima lui Pharaon" împotriva celor săraci, împotriva nefericiţilor. Părea curios ca o divinitate îndurătoare să forţeze pe conducătorul egiptenilor să fie crud şi să semene peste tot suferinţe.

Comentatorii explică acest lucru în mod foarte simplu. Evreii din antichitate aveau obiceiul să pună pe seama lui Iehova toate faptele oamenilor, fie faptă bună, fie rea.

Intr'o epocă ulterioară s'ar fi atribuit diavolului asemenea sugestii, pe când scriitorul modern ar explica motivele reale. Acestea, după toate probabilităţile, par a fi fost de ordin pur politic. Adică, egiptenii, îngrijoraţi de înmulţirea unui element străin, au luat măsuri drastice de stăvilire.

Feluritele plăgi care s'au abătut asupra lui Faraon, după exodul evreilor, au fost destul de cunoscute, în Egypt. Singurul lucru neobişnuit a fost gravitatea cu care au bântuit şi mulţimea epidemiilor. Poate însă, că şi aci se găseşte o oarecare exagerare.

Chiar şi în zilele noastre Nilul se transformă uneori în „sânge". Asta se întâmplă când curentul apei spală şi duce cu sine argila roşiatică de pe ţărmuri. Plaga lăcustelor n'a fost de loc exagerată. Era chiar o plagă mai grozavă decât pot fi lăcustele, pentru că este vorba de ţânţari şi nu de lăcuste. S'a constatat deasemeni că broaştele au invadat de mai multe ori ţara faraonilor, chiar după acele vremuri biblice.

Secarea apelor, din Marea Roşie, pentruca fiii lui Israel să treacă şi să scape de urmăritorii, cari goniau în care, a fost de mult scoasă din rândul minunilor. Se ştie că aici era vorba de fluxul şi refluxul mării.

Trecerea râului Iordan, care s'a întâmplat mai târziu, e explicată printr'o temporară stăvilire a apelor, din cauza surpării unui teren.

Stâlpul de foc, care a călăuzit pe rătăcitori prin pustiu, nu era altceva decât un fel de căldare, în care ardeau în permanenţă lemne. In acest chip mulţimea avea la îndemână cel mai bun îndrumător.

Tălmăcirile din volumul de comentarii sunt mult mai numeroase. Am relevat aci doar unele mai însemnate, lăsând celor competenţi să rezolve, de care parte este dreptatea.

Când ies strigoii, din morminte

— Trăim terorizaţi de superstiţii —

Marea artistă Rachel, înapoindu-se din Egipt, la Paris, primi vizita scriitorilor Arsène Houssaye şi Ponsard. Ea evocă atunci o amintire ciudată:

— „Vă amintiţi de masa, dela Victor Hugo, când am fost 13 la masă? Erau Hugo şi soţia sa, doamna şi d. Houssaye eu şi Rebecca, Girardin cu doamna, Gérard de Nerval, Pradier, Alfred de Musset, Perré dela „Secolul" şi contele d'Orsay. Ei bine, unde sunt azi aceşti 13 convivi ?

„Victor Hugo şi nevasta lui, în pământ; doamna Hussaye a murit, doamna Girardin deasemeni, Rebecca e moartă, Gérard de Nerval, Pradier, Musset, Perré şi d'Orsay, morţi !

„Eu — urmă Rachel, să nu mai vorbim ! Nu au mai rămas, decât, d-ta, Houssaye şi Girardin ! Prieteni, să nu râdeţi de cei ce cred în 13, această cifră de doliu !"...

In adevăr, Rachel suferia de-o boală care nu iartă, şi în Decembrie, acelaş an, puse pe o scrisoare data de 1 Ianuarie, explicând :

„Postdatez această scrisoare cu „1 Ianuarie", în speranţa că voi forţa destinul ca să trăesc până atunci".

Două zile după această dată, la 1858, Rachel muri.

* * *

Ce probează însă toate acestea ?... Oare dacă nu ar fi fost 13 la masă, invitaţii lui Hugo ar fi trăit până azi ?

Desprindem mai degrabă, din tragica anecdotă de mai sus, adevărul că sunt spirite destul de alese, care cred, totuş, în superstiţii.

Interesant este deasemeni la superstiţii, că aceluiaş lucru sau fapt, căruia unii îi găsesc o influenţă nefastă, alţii îi atribuesc însuşirea de a aduce noroc.

In adevăr, iată pe Miss România, la volanul elegantei sale maşini galbene.

Lumea se adună, o încercueşte, o aclamă. Surâsul ei, frumos ca o bijuterie de rubin, e o răsplată princiară, pentru toţi.

Dar, oroare ! Cine şi-a permis să facă o glumă atât de macabră, cu Magda noastră cea răsfăţată ? In faţă, pe carburatorul maşinei, se află cifra 13 mare, în metal !...

Miss România este convinsă că 13 îi poartă noroc.

Şi nu se poate nega că Miss e fată cu noroc.

Dar nu cumva i-a adus mai mult noroc surâsul ei, decât 13 ?

Multă lume consideră 13 de bun augur, deoarece, în afară de trifoi cu patru foi, purcel, potcoavă, — mărţişorul ce se dărueşte femeilor, la 1 Martie, consistă dintr'un mic 13 metalic.

* * *

Dar o aglomerare de înrădăcinate superstiţii, avem în preajma sărbătorilor de iarnă: la Sf. Andrei (30 Noembrie), Crăciun, Anul Nou, Bobotează. Când „*se deschide Cerul*", se petrec pe pământ fenomene supranaturale.

In mintea poporului se produce în aceste nopţi, o comunicare specială, între divin şi uman, între prezent şi viitor. E un fel de confuzie a cauzalităţii, a distanţelor morale şi materiale, a timpului şi spaţiului.

Fetele care se vor culca, cu busuioc sub pernă, vor visa pe viitorul lor logodnic; se toarnă plumb topit în apă rece, unde metalul se solidifică în forme bizare, ce prevestesc viitorul; cel care se uită într'un pahar cu apă, în care a aruncat cenuşe şi un inel, sau într'o oglindă străjuită de două lumânări, vede ce-l aşteaptă: îşi vede iubita mireasă, vede chipul hâd al morţii, sau sânge....

S'a făcut strigoi... şi i-am înfipt ţăruşul, în inimă...

Mă înzăpezisem, într'o noapte de Bobotează, la ţară. Lupii urlau, în marginea satului. Am asistat atunci la o şezătoare, ţinută în vederea prevestirei viitorului.

Pe o masă mare, se ascunse, sub un taler un pieptene, sub alt taler un condei, apoi un ban, un bob de grâu şi o panglică neagră. Fiecare fată trebuia să pună mâna pe un taler, fără să ştie ce se află dedesubt. Dacă trăgea pieptenele, însemna că viitorul soţ îi va fi „colţos" ; condeiul însemna soţ învăţat, sau funcţionar; banul: soţ chiabur; bobul de grâu: plugar, iar panglica neagră prevestea însoţirea cu Moartea !

Am tras pieptenele: sătenii făcură haz, aşa cum fac din plin, de câte ori le este îngăduit să ironiseze pe-un orăşean :

— O iei colţoasă, boerule !...

Dar râsul se stinse deodată, făcând loc unei tăceri de mormânt : Ilinca, îmbujorata fată, după care suspinau toţi flăcăii satului, scosese panglica neagră. Sângele se retrase din obrajii fetei; ochii ei priviră o clipă în ochii negri, ai lui Ion pădurarul, vânjos el însuşi ca un fag sălbatec, — apoi se plecară.

Dragostea mai tare ca realitatea !

Trecurăm la altă prevestire. Am turnat plumb. Mărturisesc că o emoţie ciudată mă cuprinse, simţind şi eu fiorul tragic ce trecea prin asistenţa aceea de oameni simpli, când Ilinca scoase din apă un bulgăre de plumb cu evidentă formă de hârcă !... Da, iată orbitele scorburoase, nasul adâncit, umerii obrajilor eşiţi...

Atunci, am surprins o altă privire semnificativă: o privire de ură, cu care Niculae, pietrarul dela cariere, fixa pe Ion.

Fetele trecură apoi, una câte una, în odaia vecină, unde se desbrăcau şi se aşezau în faţa oglinzii; Ilinca reveni palidă, ţintuită de privirile noastre :

— Oglinda e plină de sânge !...

Era desigur un caz de sugestie, ce pornia dela panglica neagră. Formele de plumb erau interpretate, după predispoziţia sufletească, a fiecăruia şi, după două prevestiri de moarte, Ilinca era destul de pregătită, ca să vadă sânge, în oglindă !

Azi, ştiinţa a scos din rândul fenomenelor oculte (a „dezocultat") cristalomancia, adică ghicirea viitorului într'un glob de cristal, sau într'o suprafaţă lucie, cum e oglinda. Intr'adevăr, persoana care priveşte fix, globul de cristal, adoarme sau are halucinaţii vizuale, proectându-şi imaginile din propriul ei inconştient, pe acel glob, sau în reflexele ameţitoare, ale oglindei.

Şi poate că în sufletul Ilincăi erau şi alte elemente mai vechi, care o predispuneau la prevestiri tragice. Tot satul se temea de o dramă. Niculae era crud, gelos.

Dar nu se întâmplă nimic.

Vremea trecu, şi, într'o zi, aflându-mă la oraş, procurorul m'a luat cu maşina în împrejurimi, unde se săvârşise o crimă.

Am intrat, seara în pădure, şi târziu am zărit într'un luminiş, nu departe de cariere, un cadavru, pe o movilă de pământ.

Criminalul înfipsese un drug de fier, în trupul victimei !

Intins pe movila de ţărână, cu ţăruşul în el, cadavrul părea o larvă galbenă, în care un naturalist a înfipt un ac, ca s'o prindă de cartonul colecţiei.

Lumina lunei pline era atât de palidă, încât umbrele de pe cadavru erau vinete, livide...

Lângă cadavru, o groapă...

In jurul nostru, nu era nici ţipenie de om... Pustiu... Tăcerea era desăvârşită...

Indrăznii să şoptesc :

— L-a ucis şi i-a săpat groapa... A vrut să-l îngroape şi s'a răs-

MAISON SUZANNE

FONDÉE 1917

BUCAREST

PASSAGE IMOBILIARA. — Téléf. 66/27

DERNIÉRES CRÉATIONS EN ROBES & MANTEAUX
DERNIÉRES NOUVEAUTÉS DE PARIS

Hârtia de afumat „HAREM", e cea mai bună din lume. Cereţi-o pretutindeni

PARISUL

Sub această emblemă se află CEL MAI VAST SALON DE MODE, unde fie care Doamnă sau Domnişoară are prilejul să găsească cu un preţ derizoriu ultimile modele originale aduse dela cele mai mari Case din Paris

Notaţi bine adresa

Strada Lipscani 41, Etaj (Intrarea prin Sft. Nicolae Şelari)

LA CASSA Grünberg

Telefon 79/79

Găsiţi întotdeauna frumos asortiment de TRUSOURI complecte precum şi PERDELE şi CUVERTURI DE PAT de TOT FELUL, LINGERIE de mătase. Toate lucrate de mână' CU PREŢURI DE CONCURENŢA

BUCUREŞTI
STRADA LABIRINT, 40

LA O PARTE CU TALPA DE PLUTA!
NU SE MAI OBSERVA PICIOARE SCURTE!

Orice gheată sau pantof se poate purta, mersul devine comod, elastic şi normal. Coxita, Paralizia infantilă, scrântitura femurului, fractura etc., se înlătură.

Cereţi gratis Prospectul şi oferte de preţuri dela: EXTENSION BARBERIS, S. A. — MILANO, Via Porpora 26

Se caută reprezentanţi regionali

Toate Doamnele şi Domnişoarele cari doresc a învăţa la sine acasă să croească lingerie sau ori ce fel de vestminte de damă, pot lua un curs prin corespondenţă, sau se pot abona la unica revistă technico-profesională, „CROITORIE ŞI ARTA" care apare lunar iar costul abonamentului este numai de lei 200 anual.

Redacţia şi Administraţia, Bucureşti 1, Strada Halelor Nr. 7, Director-Fondator, D. Theodorescu.

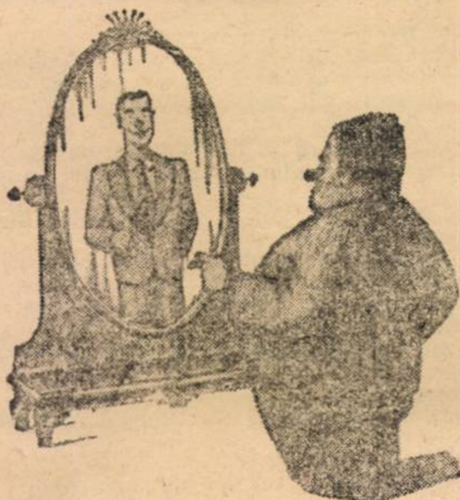
S. NEVŞEHIRLIAN & G. NAZARIAN

Prima Fabrică de Covoare Orientale
Str. Sfinţilor 52. — Bucureşti

Desfacerea produselor fabricei noastre şi mare depozit permanent de

COVOARE PERSANE

veritabile, cu preţuri uimitor de eftine

Veritabila bae suedează de SLABIT

SVENSKA

ABSOLUT INOFENSIVA
De găsit şi în România

Pentru a slăbi, sunt suficiente 6 pachete

— Broşura gratuită se obţine prin —
GEA-KRAYER S. A. — Timişoara 13

COLONIALE

Importate direct dela origină
VINDE DETAIL NUMAI CU
5% câştig

Dumitru Toncescu, Str. Carol 55

Untdelemn Litru	34	Orez Turcesc	20
„	42	„ Glacé	22
„	45	Făină albă tip Botoşani	14
„	47	Untură de Severin	76

La instituţii, şcoli, cantine, şi bodegi, mari reduceri
Sucursala Gura Obor 14, vinde cu aceleaşi preţuri

gândit sau i-a fost frică....

Procurorul mă întrebă :

— Dumneata ești de pe aci ; nu-l cunoști ?

M'am uitat mai atent, la fața cadavrului, care era bine conservat, — probabil că fusese ucis în aceiaş zi :

— E Ion, pădurarul, am răspuns.

Şi amintindu-mi scena aceea, dela Bobotează, am povestit procurorului, cumplita prevestire.

— Şi zici, că Niculae pietrarul, dusmanul victimei, lucrează la carierele de piatră ? întrebă procurorul. Ei bine, nu ți se pare că acest drug de fier, cu care a fost ucisă victima, e unul din acei drugi, cu care lucrătorii sapă găuri în stâncă, pentru a pune înăuntru cartuşul de dinamită ?

— Ba da... E posibil... Am plecat îndată spre sat. La postul de jandarmi, procurorul dădu ordin să fie adus Niculae. In aşteptare, îmi spuse :

— Ceeace mă miră este că mortul se afla chiar pe movila de pământ, scos din groapă. Aceasta mă face să cred că mortul nu urma să fie băgat în groapă, ci că a fost scos din groapă...

Ipoteza procurorului fu confirmată de Niculae. Acesta nega că a ucis pe Ion, deşi recunoscu că drugul îi aparținea :

— Ion a murit mai demult, ne spuse el. Eu l-am desgropat şi i-am înfipt țăruşul, în inimă, fiindcă se transformase în strigoi.

Intr'adevăr, eram a doua zi după Sf. Andrei.

Iar în noaptea de Sfântul Andrei, toată lumea ştie că ies strigoii din morminte !

Se fac, la țară, focuri, care să scoată cât mai mult fum, alungător de stafii, sătenii mănâncă usturoi, al cărui miros pare antipatic strigoilor, se țin şezători, pentruca nimeni să nu stea singur, acasă.

In sat se zamislise credința că Ion, care murise de curând, s'a transformat în strigoi. In viață, fusese bărbat chipeş, şi multe femei continuau să vadă, în visul lor, şi după moartea sa, pe falnicul pădurar.

De altfel, pe când era întins pe catafalc, susținea Niculae, o pisică neagră trecuse peste cadavrul său, semn că răposatul va deveni strigoi.

Şi apoi, dece slăbia Ilinca, fosta soție a lui Ion, zi cu zi, de rămăsese ca o umbră ? In fiecare dimineață, ochii ei erau mai vineți, paloarea feței mai impresionantă... O vizita în fiecare noapte Ion. — strigoiul !...

In noaptea Sfântului Andrei, Niculae, pietrarul, care trăia acum cu Ilinca, voind s'o scape de obsesia nocturnă a strigoiului, se dusese, cu o sapă, în luminişul, unde fusese înmormântat, îi desgropase cadavrul şi-i înfipsese țăruşul de fier, în inimă, — ca să nu se mai scoale din mormânt !...

— Şi când a murit Ion ? îl întrebă procurorul.

— Acum două săptămâni.

— Ei bine, povestea cu strigoiul, e o minciună: tu l-ai ucis pe Ion, cu drugul, fiindcă nu e deloc descompus cadavrul lui. Se cunoaşte că Ion a fost ucis. eri sau azi !...

Şi porunci jandarmilor să aresteze pe Niculae.

Atunci însă, o femee despletită se năpusti în camera postului de jandarmi.

Ea striga că nu e vinovat Niculae... Am recunoscut, în această femee, care părea nebună, pe Ilinca. Era, mai bine zis, umbra frumoasei fete, de odinioară...

— Nu e vinovat Niculae ! striga femeea. Eu sunt vinovată. Ion a venit, după moarte, în fiecare noapte la mine, să-mi ceară socoteală. In fiecare noapte voia să mă sugrume... Am iubit pe Niculae şi tata m'a măritat cu Ion. Eu l-am ucis pe Ion, cu şoricioaică. Şi Ion s'a făcut strigoi, şi a venit în toate nopțile, în patul meu, să mă chinuiască. Niculae, ca să mă scape de chin, a înfipt țăruşul în inima răposatului, dar mortul cere răsbunare...

Arsenicul cu care fusese otrăvit Ion, conservase cadavrul, aproape nealterat....

* * *

Dela un timp, se svoniră lucruri şi mai ciudate. Se şoptea, în taină, că *Zburătorul* a venit la fata boerului !

In adevăr, duduia Margareta care îşi petrecea vacanța la țară, începuse să slăbească; ochii i se înfundau în cap, părea că un monstru îi suge sângele, în timpul nopții.

Duduia Margareta, fata boerului, se îmbolnăvi. In delirul ei, vorbea despre apariția Zburătorului, un zmeu, cu aripi lungi şi chip strălucitor....

Doctorii sosiră dela Bucureşti. Fata pierea, văzând cu ochii.

In fiecare noapte, un câine dela conac urla prelung, prevestitor de moarte. S'a născut un vițel cu două capete: semn de mare nenorocire. Cerul, în asfințit, era de sânge. Pe clopotnița bisericii, cucuvaele cântau, de piază rea...

Şi, într'adevăr, un cataclism se produse : în acel an, în 1916, am intrat în răsboiu. S'a răsturnat într'o noapte, candela din odaia fetii boerului. Un tablou căzut, din cui. Tot satul făcu rugăciuni; era semn că „Moartea" dă târcoale conacului.

(Sus) **Telegarii lui Sântoagier**
(Jos) **...dacă penița nu se'nfige... va lua trei la latină...**

Toți credeau că duduia Margareta se va prăpădi.

A treia zi veni însă veste că printre cei dintâi cari au murit, pe Carpați, a fost fiul boerului, locotenent de vânători...

Acum, peste mulți ani, m'am întâlnit cu doctorul plăşii, de atunci. La un pahar de vin, ne povestirăm ciudatele „semne"...

— Da, îmi spuse doctorul, pe clopotniță se afla un cuib de cucuvae... Ei, ce vrei ?... Trebue ca şi aceste pasări blestemate, să-şi facă cuibul undeva...

— Dar la fata boerului, spusei, se zicea că vine *Zburătorul*... Nu ți-aduci aminte cum slăbia ?... Ce lividă şi agitată era ?...

— Margot ?... Dar Margot era de pe atunci o vicioasă îndrăcită... Cât am luptat eu, ca s'o scap de morfină... A, s'ar putea scrie o nuvelă psichologică, cu mica tragedie a acestei fete răsfățate. Ştii, pe vărul său, pe tânărul acela, care făcea pe poetul decadent şi care se spunea că scrie ziua, în amiaza mare, cu perdelele lăsate, la lumina lumânărilor, pe un catafalc negru, în loc de birou ?... Ei bine, Margot se îndrăgostise de acest țicnit, care scria versuri riguros neînțelese, pentru oamenii normali. Era la modă poezia „decadentă". Margot, crescută la țară, avea mintea şi trupul sănătos. Ea nu înțelegea nici o boabă, din halucinațiile versificate, ale verişorului ei. Dar citise, nu ştiu unde, că există o corespondență între o astfel de poezie şi stupefiante; că Baudelaire, pentru a avea astfel de viziuni decadente, lua dinadins opiu, — *pentru artă*. Şi atunci, fata începu să ia laudanum, *ca să înțeleagă poezia verişorului țicnit !*

Renunță la luciditatea ei mintală, pentru poezia lui dementă !... Voia să viseze halucinant, ca el... Nu înțelegea că totul era o poză, o farsă... *pour épater les bourgeois !...*

— Şi ?...

— Şi, azi ea e morfinomană, pe pragul nebuniei, — e pierdută...

— Şi el ?

— El ?... Poetul neînțeles ?... Furnizează primăriei nisip, pentru pavaje şi sacale barometrice, în schimbul unor grase comisioane !...

— Ce ciudată e viața !...

— Nu te tentează să scrii o nuvelă?... Ei, ce efecte s'ar putea scoate, din toate acele „semne rele", din cucuvaia şi candela răsturnată, prevestitoare de nenoroc şi tragedie !..

* * *

Aproape nu există gest sau întâmplare, care să nu fie o superstiție. *„Trăim ca într'o pădure de simboluri"*, scria Baudelaire... In jurul nostru, e numai mister... Simțurile noastre sunt subiective, ele ne mint. Vedem lumea, aşa cum ne-o înfățişează ele, prin vălurile lor, care deformează. Ce relațiune există între *Real* şi *Aparent*, între lumea aşa cum e, şi lumea aşa cum ne apare nouă ?... Superstițiile nu sunt oare tentacule extrem de fine, spirituale, cu care sufletul nostru sondează, ce e dincolo de cunoştința noastră ?... Nu sunt ele, oare, intuitive revelațiuni asupra Misterului, care ne influențează mistic, obscur, conducându-ne viața, după legi necunoscute nouă ?... Orice visăm, îşi are un corespondent, în realitate. Şi oare simbolismul viselor, descoperit de Freud, nu-şi are baza, în acea populară *„Carte a viselor"*, — o carte de superstiții, în care găseşti că, „dacă visezi dinte căzut, de moarte vei avea parte", „roşu de visezi, sânge vei vedea" (s'a constatat ştiințificeşte că în ajun de a scuipa sânge, ftizicii visează roşu!); „copil în vis, necaz înseamnă"; câini-

dușmani, apă-bucurie, batistă-despărțire, și câte altele!...

Orășenii nu sunt mai puțin superstițioși, decât sătenii. Scrutați-vă conștiința, și va trebui să mărturisiți că aveți o mulțime de superstiții, deși afectați că le disprețuiți, ca pe niște semne ale inculturei. Vă pare rău când vă ese popa în cale (mai ales un popă cu barbă roșie), și nu v'ați întoarce din drum, nici în ruptul capului.

Soția dumitale, îți spune adeseori :

— Să știi că ne vin musafiri, dragă.

— Dece ?

— S'a deschis ușa, singură !

Sau :

— Bombonel merge deabușilea !

Ca și când un copil de 3 luni, ar putea merge în pas de defilare !

Și Doamne ferește dacă Bombonel, după-ce a crescut mai mare, vrea să sară pe fereastră :

— Vai, nu, îngerașule !... Dacă sări pe fereastră, să știi că nu mai crești.

Și când Bombonel se face mai mare, el știe că nu va trece examenul, fiindcă tocul lăsat să cadă de sus, nu s'a înfipt cu penița, în dușumea !... Dece să mai învețe, dacă tocul i-a spus că nu va trece, la examen ?

In schimb, când vede o găină moartă, Bombonel se trage de păr, căci altfel... chelește !... Dar peste 30—40 de ani, tot va cheli !...

Când e „cavaler", Bombonel nu trebue să stea la colțul mesei, căci nu se va mai însura !

Iar la nuntă, dacă va încrucișa mâinile pe piept, — va muri ! Chit că va muri la 80 de ani, dar va muri, cu siguranță !

Te întâlnești cu un coșar, sau cu o călugăriță: te bucuri, — înseamnă că-ți merge bine.

Dar dacă întâlnești o femee, cu donițele goale, îți va merge rău !

In cofa plină, însă, arunci un ban și-ți va merge bine !

Intâlnind femee care mână calul, vei avea moarte, în familie.

Ce stupide sunt unele superstiții ! Și totuș, cât de înrădăcinate ! Să n'aprindeți trei inși, împreună, țigarea dela acelaș chibrit! Unul va muri!... Ce monument de stupiditate!... Și totuș... Vă feriți să aprindeți al treilea!...

O fată plângea, în fiecare zi, amintindu-și că și-a spart, acum o lună oglinda. Nu era oglindă venețiană, ci o oglinjoară fără valoare. Dar spargerea oglinzii înseamnă șapte ani de nenorociri !...

Firește însă că pentru fata care plângea, în fiecare zi, fiindcă și-a spart oglinda, prevestirea se împlinise : plângând, însemna că, în fiecare zi, acea fată era *în realitate* nefericită ! Era însă-și credința absurdă într'o superstiție, care o făcea nefericită !

Și, Dumnezeule, câte mai sunt !... Foarfece deschise, înseamnă ceartă, ca și solnița răsturnată; unii se feresc să calce pe canale (!!!); alții nu trec pe sub scări și sunt nefericiți la gândul, că-i așteaptă o nenorocire, fiindcă și-au încălțat, din greșală ciorapul pe dos! Să nu te mături pe picioare, căci nu te mai însori.

E cert că aceste credințe aduc o predispoziție sufletească nefastă, care determină, — aș putea spune, atrage, — nenorocirea. In adevăr, un om care se scoală bine dispus, hotărît să facă un demers, și să închee o tranzacție, care i-ar aduce un câștig bun, — își amintește că acea zi e Marți ! Și renunță, la ceeace avea de făcut, de frică să nu-i meargă rău !

Dar chiar acea teamă de viață este o scădere în șansele și activitatea individului. Este o scăpare a momentului oportun, uneori, o amânare, o pierdere de timp și timpul, — prin alte părți, dacă nu la noi — e bani.

Or, superstițiile prevestitoare de rău, sunt mult mai numeroase, decât cele ce prevestesc binele.

Cunoșteam un om, care trebuia să călătorească mult și spunea :

— Eu nu călătoresc decât Marția și Vinerea...

— Vai de mine, dar nu e bine să călătorești Marția și Vinerea!...

— Ba e mai bine, decât oricând: cum toți se feresc să călătorească, în aceste zile, trenul e gol și voiajez cum nu se poate mai confortabil !...

* * *

Ce este oare mai firesc, decât să simți nevoia să te scarpini la nas ? Ei bine, vei avea un necaz !

Nu există gest, oricât de obicinuit, sau de natural, de care să nu se lege o superstiție. Ți se bate ochiul drept: vei vedea o persoană simpatică; ți se bate ochiul stâng: vei avea un neajuns, cu cineva.

Dacă te mănâncă palma dreaptă, dai bani; dacă te mănâncă cea stângă, iei.

— Dacă te mănâncă spinarea, capeți bătae! — ar spune Mitică.

Dacă te isbești în cot, sau genunchi, vei face cunoștință cu cineva ! Dacă ți se bate sprânceana, sau îți cade bucătura dela gură, te dorește cineva.

Și câte și mai câte absurdități!

Să nu ardă trei lumânări într'o odae, că e semn de moarte.

O nuntă, care se întâlnește cu o înmormântare, înseamnă căsnicie nefericită.

Când zidești casă nouă, trebue să faci pe dușmanul tău să înconjure temelia, de trei ori, ca să-i „zidești umbra". Meșterul Manole și-a zidit chiar soția, și până azi se mai găsesc uneori schelete, în zidurile ce se dărâmă !

Căci dacă sunt superstiții nevinovate, cum ar fi aceea că porcul, cu pae în gură, anunță ploae, sau că nu trebue să-i dai cuiva un ac, în mână, că te cerți cu el, — sunt însă altele, foarte crude.

Eram astfel într'un sat, din Ardeal, unde am asistat la o scenă destul de barbară.

Era o splendidă seară de vară, și, pe fereastra deschisă, intrase în odae un liliac. Acestui gest de sociabilitate, de prietenie față de oameni, i se răspunse însă neomenește. Săteanul prinse bietul animal, îl întinse la ușe, îl imobiliză, călcându-i aripele cu picioarele și întinzându-i capul, pe prag, *îi tăie gâtul, cu o monedă de doi lei !*

— Ce faci? am strigat, dându-mi seama de actul plin de cruzime, al flăcăului.

— Dacă nu-i tai capul, pe prag, cu un ban, — e rău !

Vă închipuiți cât s'a chinuit sărmanul animal, pânăce băiatul a reușit să-i tae gâtul cu muchea tocită a monedei ! Văd și acum această mică vietate, care palpita de frică, cu trupul zvâcnind puternic; cu ochii rotunzi, plini de groaza morții, scoțând un țipăt lugubru, sfâșietor...

* *

Satele sunt terorizate de superstiții. Și tot cuprinsul țării e bântuit de această groază, plină de mistere închipuite, ce strecoară în

suflete frica de viaţă, moleşind şi lenevind pe oameni.

Uneori, ele ating viziuni, enorme, covârşitoare.

Aşa, într'un cătun din Banat, am însoţit pe doctorul, care fusese chemat, la o femee lovită în acea noapte de dambla. Era o femee, în vârstă mijlocie, căreia paralizia progresivă îi strâmbase gura, oblic, oribil...

Când am ajuns trecuse mult de miezul nopţii. Tot satul părea pustiu.

Interior clasic, de ţară. O femee şi doi bărbaţi, făceau mătănii, la icoane.

— Ce s'a 'ntâmplat, oameni buni ?...

Am simţit un fior tainic, când un bătrân, cu plete albe, s'a ridicat, spunându-ne că *au venit caii lui Sântoagier*" !... Ei erau frumoşi, ca nişte flăcăi, dar aveau coarne şi copite de cai !

— „Veniră caii mari, până la fereastră, am auzit tropotul copitelor lor. Veniră apoi caii cei şchiopi şi cei orbi. Erau înalţi, capul lor ajungea până la nori, şi copitele duduiau.

Ei au sucit gura femeeii, fiindcă lucrase în Marţia Cailor lui Sântoagier (Sf. Toader), şi apoi s'au dus, uriaşi, formidabili...

Şi stând, astfel, de vorbă, am aflat că bănăţenii *văd aevea,* tot felul de întruchipări mistice, văd draci, muroni, priculici, zâne, iele, rusalii, babe, văd pe „Maica marţi" şi pe „Sfânta Vineri", — dar nici o arătare nu e mai grozavă, decât aceşti fioroşi centauri, ai erei creştine, *Caii lui Sântoagier,* cari vin să suciască mâinile, picioarele sau gura, femeilor care lucrează în zilele oprite !...

Sunt superstiţii locale, — altele pe care toată lumea le ştie.

Paharul prea plin aduce belşug. Cuib de barză, pe casă, e de bun augur. Dar un iepure, sau o pisică neagră, când îţi tae drumul, îţi merge rău.

Unii nu beau vin turnat, cu mâna întoarsă, căci se tem că se îneacă. Alţii cred că Sf. Ilie va trăzni şi va aprinde casa celui care va lucra la sărbătoarea lui.

Nu numai iarna este bogată în superstiţii. După Paşti, norodul nu ese pe alocuri la câmp, ca să nu-l bată piatra. Aşa e credinţa populară. Cele nouă *babe* şi *joile,* „fierb piatra", — grindina.

Marţia şi Vinerea sunt zile rele, când mulţi săteni nu lucrează. Sâmbăta e „ziua morţilor".

— Şi oare, oameni buni, i-am întrebat, dacă Sâmbăta e ziua morţilor, seminţele semănate Sâmbăta, nu dau rod ?

— Dau rod spurcat, domnule. Hristos a fost ucis Vineri şi a înviat Duminică. Sâmbăta, aşadar, e *ziua Morţii!...*

Cine n'o respectă, are parte de stafii şi de duhurile fantastice, venite *„de pe apa Sâmbetei".*

In câmpia munteană, am văzut femei aruncând, într'un pârâu, resturi de lumânări, o icoană veche.

Plâng, ele, oare, pe Adonis?

— Dăm pomeni, pe care apa Sâmbetei, le va duce morţilor, pe lumea cealaltă!...

In Dumineca Mare, apar flacările, pe comori!

Rusaliile sunt ziua zânelor, magiciane care schilodesc, orbesc sau străpung cu ţepi, pe păcătoşi. Alţii cred că Rusaliile sunt fete de împărat, iele, babe ce schingiuesc, care dau reumatism!

Reminiscenţe de păgânism, uneori...

Dacă Sf. Ilie se plimbă prin cer, într'un car de foc, la fel cu păgânul său strămoş Apolo, — Sf. Petru merge în fruntea unei armate de balauri!

Dar provincia, în care superstiţiile înfloresc amplu, este Basarabia. Incultura lăsată de ruşi, e un teren, în care au crescut învoalte, cele mai bizare credinţe de folklor.

Basarabenii trăesc în cer, în iad sau în rai, văd îngeri şi sfinţi, dar nu mai trăesc pe pământ şi nu mai văd realitatea.

Viziunea lumei de apoi, terorizează întreaga Basarabie, ca în vremuri medievale...

Cel mai mic gest, are acolo, o interpretare superstiţioasă, totul, în acel sumbru misticism, se tratează cu farmece.

Un ţăran trage să moară. Are un fel de cancer sanguinolent, în obraz. Buba s'a crăpat, până a străbătut crăpătura pe dincolo, în gură.

— Ce are? întreb.

— S'o mâniat *Avestiţa.*

— Cine e femeea aceasta?

— *Avestiţa* e *Aripa Satanei,* care s'a luptat cu Sf. Mihai!

Contra acestei boli, adusă de Avestiţa — Aripa Satanei,— i s'a descântat ţăranului şi babele i-au făcut farmece.

Un consult de vrăjitoare, prescrise următoarea reţetă: păr de lup trăsnit, în apă de la trei fântâni secate, cu adaus de sânge din inimă de liliac, — totul fierbinte.

I s'a turnat în rană, doctoria aceasta păgână, fierbinte şi grea ca plumbul topit. Cu carnea şi gura arsă, o infecţie a cuprins capul întreg al omului şi bineînţeles acesta muri.

— Vedeţi, cu tot leacul vostru, a murit...

— A murit, fiindcă lupul nu era bine trăznit!

UMBRA CARE UCIDE

O nouă aventură senzațională a celebrului detectiv Trevor Gex

de Rudyard Mullton

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Autorul, reporter la ziarul New-York Herald, e luat de bandiții din Chicago drept un complice de al lor, e deghizat în prințul indian Wayapu și trimis în Europa să participe la o lovitură misterioasă.

După instrucțiile Bandei Crucea Neagră, reporterul se logodește cu doctorița Lydia Rinaldo, începe tratative cu contele Orsini din Veneția, pentru a-i cumpăra palatul în care apare uneori „fantoma dogelui lepros”, și asistă la Scala din Milano la o represenlație, cu care ocazie Lydia își pierde colierul, dar îl regăsește îndată în loje, sub scaunul pe care stătuse.

Principesa Alesandra Saturnino se și îmbolnăvește de lepră, într'un mod cu totul miraculos, pentrucă într'o noapte i-a apărut, în somn, „dogele lepros”.

Banda „Crucea neagră”, cere reporterului să aducă acasă la el pe Lydia Rinaldo, dar în aceeași seară o scrisoare de a detectivului Trevor Gex cheamă, pe cel care era deghizat în prințul Wayapu, la balul dat de Contele Orsini.

BALUL CONTELUI ORSINI

Diavolul dela intrare făcu un gest cabalistic, cu baghet: o flacără se ridică până în tavan și prin fumul alb ce se risipia, apăru, în cadrul vastei firide, un călugăr, cu coagulă conică pe cap, cu un clește enorm de fier, pentru smuls carnea victimelor. Din clește picura sânge cald.

Cu o grimasă și o plecăciune ironică, Mefisto anunță:

— Marele Inchizitor Torquemada.

Era de efect ideia contelui Orsini, de-a deghiza pe celebrul scamator Ubaldo, în diavol roșu, care să anunțe, în acest mod original, sosirea invitaților, la balul mascat, din somptuoasele lui saloane.

Cum ajunsesem în vălmășagul acestui bal mascat? Barca cu motor mă depusese la ușa contelui Orsini, după ce șoferul îmi spusese, în timpul parcursului:

— In cabină se află un costum de arlechin. Să-l îmbrăcați și să vă mascați. La balul contelui Orsini, veți aștepta în liniște, ca d. Trevor Gex să vină la d-voastră și să vă spună ce trebue să faceți.

In salonul contelui Orsini, pe care-l cunoscusem cu câteva zile mai înainte, când tratasem cumpărarea palatului, lumina, muzica și costumele de mare fast, m'au amețit, o clipă.

Intr'un colț, capriciul valurilor de invitați mă adusese în fața contelui, care, ca gazdă, era singura persoană nemascată din vastul palat venețian.

— Minunată ideie! i-am spus arătându-i pe Mefisto dela ușe, care tocmai provocase o văpaie nouă și anunța:

— Piratul Negru.

— La baluri mascate, îmi răspunse contele Orsini, cei mai mulți invitați, domnule Arlechin, vin în costume atât de complicate, încât nimeni nu înțelege ce reprezintă. De aceea, am vrut să scutesc pe invitații mei, de a-și chinui prea mult mintea, cu descifrarea costumelor-enigme.

— Al 13-lea Pierrot, anunță Mefisto.

Este drept că dacă la balul contelui Orsini veniseră unii invitați în costume ciudate, mulți erau însă costumați în modele clasice de Arlechini, Pierrots sau Colombine.

Astfel erau șapte Arlechini, treisprezece Pierrots — dar sosise și o amețitoare Regină de Sabba, în care recunoscui pe frumoasa Lady Sybile Llanower, apoi un domn, în frac, cu cap de mort, și alți originali.

Cele mai frumoase femei erau soția contelui, Fornarina Orsini, artista Rosalia d'Amalfi și ducesa Drussila Geminiano.

Altă doamnă purta un costum bizar, de dansatoare tibetană, — voaluri albe, tiară de aur, o formă ciudată de cască, podoabe grele de aur, la mâini și picioare. Pe obraz, avea o mască de aur.

Dar Torquemada mă intrigă în gradul cel mai înalt. El se apropia discret, de câte un domino, îi șoptia ceva la ureche, și mi

se părea că cei cărora li se adresa astfel, aveau o mişcare reţinută, de respect, uneori de umilinţă.

Torquemada privia pe dansatoarea tibetană, spunând unui astfel de domino:

— Ea e!

— Da, e Ana Sethland, are aluniţa aventurierei pe gât.

— Fiţi cu ochii în patru.

Dominoul negru îşi lipi călcâele, înclinându-se vag.

Citisem din nou, cu câteva zile înainte, numele acestei aventuriere, în gazete: în urma unor furturi îndrăzneţe, în hotelele cosmopolite, din Veneţia, Ana Sethland era urmărită de poliţie. După ce furase bijuteriile mele şi colierul Lydiei, această primejdioasă femee avusese îndrăzneala să mă urmărească la Veneţia, unde continuă să sfideze poliţia fascistă.

Un domino negru îmi strecură o scrisoare, din partea bandei **Crucea Neagră**, prin care mi se ordona să fac o nouă propunere, pe loc, contelui Orsini, ca să grăbesc tratativele, pentru cumpărarea palatului.

După ce îmi luai masca în faţa lui, contele mă duse într'un ungher obscur, unde se afla o capelă mică, cu umbra colorată de vitralii, cu coloane subţiri de marmură cenuşie şi candele roze.

— Aci a fost zidit, de viu, Dogele lepros! îmi spuse contele Orsini. D-ta crezi în strigoi?

— Nu prea...

— Vă amintiţi, cred că v'am spus, în timpul vizitei dv. precedente, că am scris detectivului Trevor Gex, să-mi comunice ce crede el despre fantoma dogelui Lorenzo.

— Da... îmi amintesc...

— Ei bine, urmă contele Orsini, am primit răspunsul lui Trevor Gex. Citiţi, vă rog.

Şi-mi întinse o scrisoare, concepută astfel:

„Domnule conte,

„Am plăcerea să vă fac cunoscut că nu există strigoi.

„Palatul d-voastră este o comoară de antichităţi şi de artă, pe care a pus ochii vre-un anticar, lipsit de scrupule, sau vre-un american original, care înscenează desigur apariţia fantomei leproase, ca să vă facă să vindeţi palatul „blestemat", pe un preţ derizoriu. E un truc clasic, pentru a deprecia valoarea palatelor, prea scumpe.

„Vă sfătuesc să nu vindeţi palatul, ci să daţi pe mâna poliţiei pe farsor şi să suspectaţi pe oricine va veni să trateze, cumpărarea palatului.

„Afacerea e, după cum vedeţi, foarte simplă, şi poliţia fascistă o poate duce singură la bun sfârşit.

„Gex Trevor"

Clipele prin care am trecut atunci, cât timp contele Orsini mă fixa şi eu citeam scrisoarea lui Gex, au fost cele mai penibile din viaţa mea.

Pe semne că mă schimbasem mult la faţă, căci contele, după ce am isprăvit de citit scrisoarea, mă scrută cu o privire arzătoare.

După oarecare timp îmi spuse, cu glas scăzut.

— Prinţe, vom mai vorbi despre vânzarea palatului. Fii sigur însă, că nu sunt un naiv, vorbind de apariţia Dogelui lepros şi că nu voi transforma în bănueli, faţă de toată lumea, sugestiile ce-mi dă acest detectiv...

Eu însă mă gândiam la cazul principesei Alessandra Saturnino.

* * *

Ornicul palatului cu tavanele pictate de Tizian sau Boticelli, bătu miezul nopţii.

— E ora fatală? stentoriză Mefisto-Ubaldo.

— Ce surpriză ne rezervă scamatorul, pentru ora fatală?

Piratul Negru îmi şoptise această întrebare la ureche.

— Ştiu eu?

— Un reporter mondial ca d-ta, ar trebui să ştie.

— Mă cunoşti? îl întrebai.

— Fireşte, Mister Wayapu, răspunse Piratul Negru. Ai debarcat aci, la Veneţia, cu o femee...

Dar cuvintele se stinseră pe buze.

Mefisto arăta o vedenie ciudată, ce apăruse dintr'o flacără:

— Dogele lepros!

Era o viziune groaznică. Un lepros, în costumul pe care-l purtau leproşii, din secolul XV.

Invitatul era admirabil deghizat. Purta halatul acela cenuşiu, cu o mare cruce neagră, zugrăvită pe piept, dar avea pe umeri mantia dogală de purpură. Capul îi era înfăşurat întrun fel de glugă, prin deschizătura căreia i se întrezăria faţa, plină de pustule şi roasă de răni, — era grimat în mod magistral, — purta pălăria-ciupercă a leproşilor, — dar cu insignele dogale pe ea, — toiagul şi sbârnâitoarea, prin care odinioară leproşii îşi anunţau sosirea, pentruca lumea să fugă de ei.

Apariţia aceasta impresionantă, strecură un fior de groază adânc, în asistenţă. Invitaţii se dădură în lături, îngroziţi, în timp ce „dogele lepros", înaintă spre mijlocul sălii.

Piratul Negru se încruntase, şoptindu-mi printre dinţi:

— Ce farsă de prost gust!...

— Lugubră apariţie!

Torquemada se apropie de lepros, scrutându-l.

Contele Orsini se făcuse alb ca varul...

Leprosul se opri în mijlocul salonului, scoase din sân o carte jupuită, şi, în tăcerea mormântală, cuvântă, pe un glas de profet·

(Va urma)

REALITĂŢILE VIEŢII

Idilă la muntele de pietate. — Şobolanul şi verigheta de logodnă. — O surpriză la cinematograf. Aveţi o nevastă de închiriat ? — Moda, literatura şi entomologia.

DESIGUR *că se găsesc multe locuri de flirt, pe acest pământ; cele mai uzitate sunt : cafenelele, cofetăriile, grădinile de vară, etc.*

Un vienez a găsit cu cale să înnoade o idilă la... muntele de pietate. E un locaş puţin potrivit, pentru un joc amoros, totuş... Dar să povestim faptele.

Un mare industriaş, din capitala Austriei, remarcă pe stradă o doamnă drăgălaşă şi se puse s'o urmărească. Doamna, fireşte, observă manevra. Lansă o privire cercetătoare, însă discretă urmăritorului şi fu satisfăcută de înfăţişarea lui: era un tip între două vârste, „bine", elegant, îngrijit — se cunoştea că face parte din societatea bună. Doamna n'ar fi avut nimic împotrivă, ca să se lase acostată. Dar, în clipa aceia, domnul întâlni un cunoscut; — n'ar fi vroit să se lase surprins, în tovărăşia unei doamne, şi astfel se opri la o vitrină. Cam decepţionată, tânăra femee îşi continuă drumul. Insă Don-juanul nostru nu părăsise gândul de urmărire, dimpotrivă — dar necunoscuta tocmai călca pragul muntelui de pietate.

In clipa următoare păşi şi el pragul acestei instituţii, cu care până în prezent bogătaşul nu avusese nici un fel de legătură.

Doamna amanetă un ceasornic-brăţară. Imediat dup'aceia veni rândul industriaşului — care scoase un inel din deget şi-l depuse, în schimbul unei recipise, la muntele de pietate. In sinea lui, se gândia, cum i-ar scădea creditul, dacă cineva l-ar observa, la această delicată operaţie. Dar însfârşit — intrase în horă, trebuia să joace. Aici, izbuti să acosteze pe cea urmărită. Dar cuconiţa, care n'ar fi avut nimic de obiectat unei acostări în stradă, se arătă extrem de rezervată acum. Pricina? Domnii, cari îşi amanetează inelele, la muntele de pietate, nu prea au şansă de reuşită pe lângă sexul slab... Iată un lucru, la care nu se gândise industriaşul. Primirea rece îl întărîtă însă şi mai mult. Nu se dădu bătut. Făcu cercetări discret şi află că e căsătorită cu un fost funcţionar de bancă, care căuta cu disperare un post. Până la obţinerea lui, soţii trăiau amanetându-şi obiectele de prisos. Induioşat, industriaşul chemă pe şomer la el acasă şi-i oferi un post, în întreprinderea lui. Omul nu ştia de unde îi venise acest noroc neaşteptat.

Intr'o zi, şeful îl invită într'un local de petrecere. — „Dacă eşti însurat, — îi spuse, — ad'o şi nevasta dumitale".

Doamna veni, şi recunoscu, spre marea ei surprindere, în şeful soţului său, pe urmăritorul dela Muntele de pietate.... Industriaşul mărturisi motivul care-l îndemnase să-şi amaneteze inelul şi... eternul triunghiu se înfăptui şi în acest caz, aşa că muntele de pietate unde se înfiripase idila, a devenit un munte de impietate conjugală.

Fireşte că industriaşul a retras inelul compromiţător dela amanet.

* * *

A fost un lucru mai uşor pentru el, decât pentru doamna Jeana Lasconjaras să-şi regăsiască verigheta de logodnă. Doamna Lasconjaras soţia unui pensionar din oraşul Limoges îşi pierduse această bijuterie şi toate străduinţele sale, de-a o regăsi, rămaseră zadarnice.

Au trecut aproape doi ani dela întâmplare şi care nu fu mirarea proprietarului imobilului, în care locuia d-na Lasconjaras, când observă într'o zi, la gâtul unui şobolan, prins în capcană, un obiect strălucitor. Era chiar verigheta chiriaşei sale. Când şobolanul fusese încă foarte mic, îşi vârîse capul prin inel, şi crescuse cu această zgardă de aur, în jurul gâtului! Vă puteţi închipui uimirea şi bucuria păgubaşei, la vederea „hoţului" şi a corpului delict.

* * *

Există însă şi surprize neplăcute, pe lumea asta. O astfel de surpriză au încercat-o recent nişte spectatori de cinematograf. Spre uimirea lor, amestecată cu indignare, se văzură, pe ei înşăşi apărând pe ecran, într'o scenă turnată în oraş, fără ştirea actorilor, luaţi din stradă. N'ar fi fost desigur nimic rău, în această întâmplare dacă domnii şi doamnele în chestie s'ar fi simţit cu conştiinţa împăcată. Dar deoarece erau însoţiţi de persoane foarte tandre în gesturi şi mişcări, scenele oferite publicului nu le prea conveniau. Au intentat acţiune comună, dând în judecată casa de filme cu pricina. Iar în lumea cinefililor se discută acum cu aprindere, problema : are cineva dreptul să te filmeze, fără voia şi ştirea ta ?

* * *

La baza acestei plângeri se află, bine înţeles, gelozia.

Iată un sentiment care, după cum se pare, e necunoscut chinejilor. Răpirea femeilor, cumpărarea lor, acestea sunt, precum ştie oricine, formele primitive ale căsătoriei.

La chineji, există, din vremuri imemorabile o datină curioasă, care a reînviat acum, în epoca de mizerie a războiului civil şi a foametei: soţul îşi închiriază nevasta, în schimbul unui anumit tarif. Aceasta se întâmplă, nu pentru pedepsirea femeii, vinovată de delicte, faţă de soţ, ci pur şi simplu, pentru uşurarea traiului. Durata şi preţul chiriei se fixează în scris, exact ca la contractele pentru închirierea imobilelor. Chiria e, în mediu, zece dolari pe lună, dar pentru o femee deosebit de frumoasă, un chinez plăteşte până la cincizeci de dolari. Chiria se depune, în mod anticipat, şi femeia e obligată să nu-şi înşele chiriaşul, pe tot timpul contractului, cu soţul legitim.

Câteodată închirierea se efectuiază pentru câţiva ani. In timpul ei, copiii veniţi pe lume sunt socotiţi drept copiii chiriaşului. Sarcina lor îi rămâne şi după expirarea contractului.

* * *

Ar fi nostim, să citim şi în ziarele noastre, pe lângă anunţurile de vânzări şi închirieri de apartamente, unul, în care un soţ şi-ar oferi cu chirie soţia, descriindu-i toate calităţile fizice şi psihice! La noi, în Europa, un astfel de procedeu ar părea extrem de imoral — şi totuş nu e cu mult mai imoral, decât anunţurile, în care se caută un intermediu, pentru o căsătorie.

Dar moralitatea şi moravurile se judecă altfel, după gradul de latitudine şi după veacul în care trăesc oamenii.

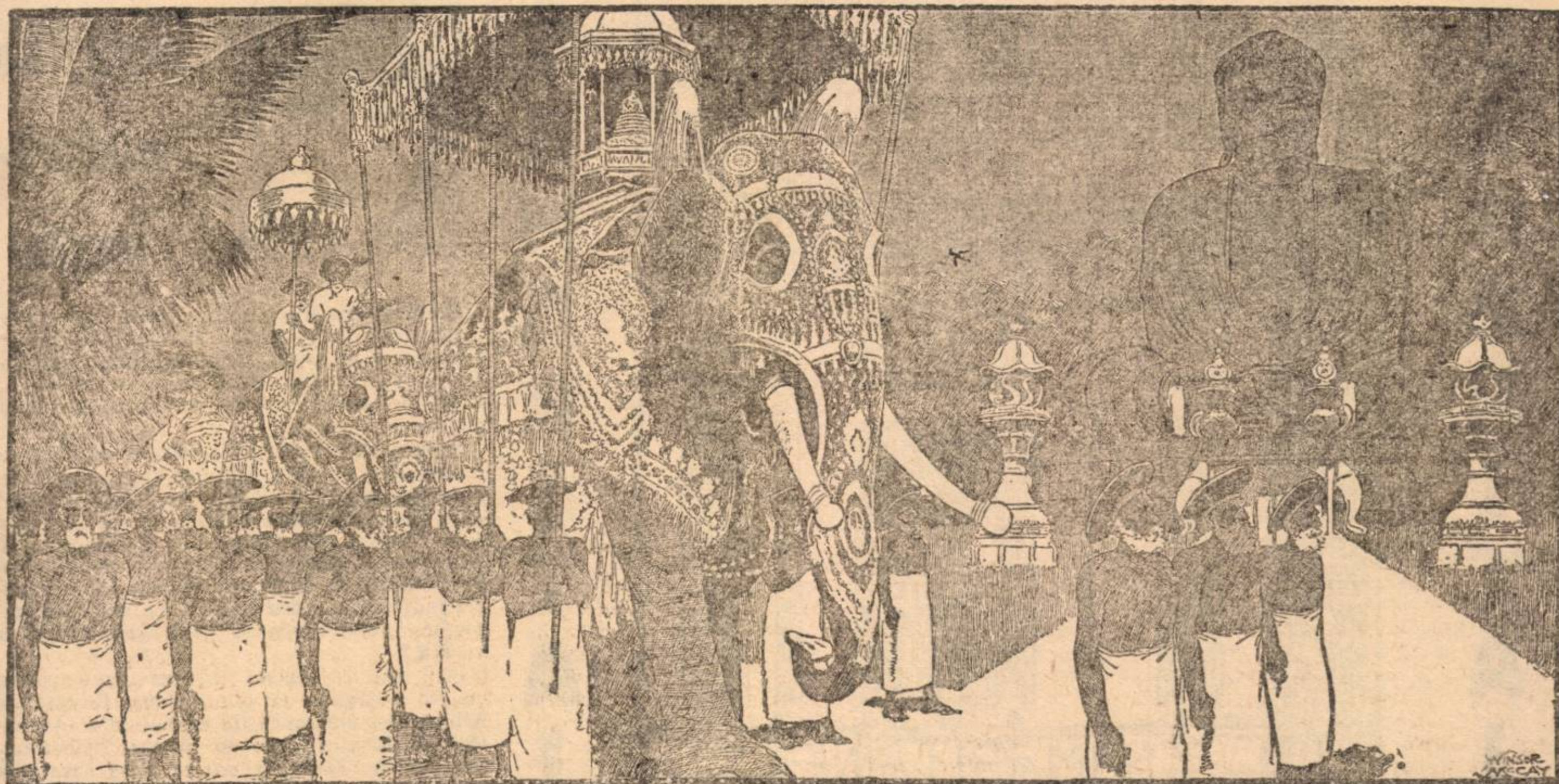
Aşa de pildă, problema : Fusta „scurtă sau lungă" continuă să preocupe lumea şi din punct de vedere al moralităţii. Medicul bavarian, dr. Loeb, e un aprig apărător al modei rochiilor scurte: de când sexul slab poartă aceste rochii, puricii s'au împuţinat simţitor. Doctorul Loeb pretinde a fi făcut cercetări serioase şi e convins că are dreptate.

Se poate, mărturisim, că nu ne-am ocupat până acum, de latura entomologică a problemei. Totuş credem, că fusta scurtă se datoreşte sportului femeilor, băilor, igienei mai riguroase, aşa încât e explicabil, că la consultaţii doctorul Loeb n'a mai găsit urme de înţepături de purici, pe trupul pacientelor, pe când altădată, pe vremea rochiei lungi....

Dacă unii cetitori sunt de părere, că puricele nu e o vietate despre care se poate vorbi într'o revistă, le vom aminti, că însuş marele Goethe a scris o poezioară, despre un rege, care avea odată un purece.

Şi astfel gângania e literaliceşte reabilitată.

DINTELE LUI BUDA

Preoții budiști merg în procesiune solemnă, crezând că posedă cea mai mare comoară a lumii.

O mulțime nesfârșită îi urmează plină de dorințe și de superstiții.

Un elefant măreț, frumos împodobit, poartă pe spinare un templu în miniatură, acoperit de giuvaeruri. Acolo subt un înveliș sfânt se găsește o bucată de os, ce poate fi, dar probabil nu e unul din dinții marelui Buda.

Trompetele răsună, preoții, ajungând în templu, îngenunchie și-și pleacă capetele la pământ. Preoții recitează extraordinarele isprăvi ale marelui Buda.

Mulțimea superstițioasă umple buzunarele preoților budiști.

Procesiunea dintelui sacru, nu mai cadrează — cu timpul de azi.

Ciudățenia omenirei, copilăreasca operă a creerului său superstițios, e minunat evidențiată, în interesanta ilustrație de sus, reprezentând oficierea unui serviciu divin, în Orient, unde vechea religiune a lui Buda, astăzi schimbată și degradată, ca multe altele, constitue religia mulțimilor.

Procesiuni de preoți și popor, parcurg străzile; un șir de patruzeci de elefanți uriași, poartă personagii importante, preoți și muzicanți.

Cel mai mare elefant, bogat împodobit poartă pe spinarea sa un templu în miniatură, în care mulțimea fanatică, crede că se află un dinte al marelui Buda.

Cum se întâmplă cù cele mai multe fetișuri și relicve, acest unic dinte al lui Buda e probabil o falșificare.

Budiștii însă cred că e o veritabilă relicvă, întrebuințată în vechime de către Gautama, prințul care a relevat religia budistă. Ei îl cred sfânt, atribuindu-i puteri de tămăduire.

Ceeace reese e că, dacă acest dinte, semănând cu cel al unui crocodil, a aparținut într'adevăr lui Buda, dantura lui trebue să fi fost foarte stranie.

A existat ce-i drept un dinte ce se pretindea a fi aparținut lui Buda, dar portughezii l-au distrus, acum 300 de ani și a fost înlocuit cu relicva aceasta, tăiată în anul 1556, dintr'o bucată de fildeș, decolorată, având o aparență de mare vechime.

Budismul, după cum știți, e cu mult mai vechi decât Creștinismul.

Corpul lui Buda a fost ars de discipolii săi, cu mult înainte de nașterea lui Christos.

Dintele sacru se presupunea că ar fi fost luat depe rugul funerar.

Dealungul secolelor, acest dinte fals sau adevărat, a fost onorat cu mari festivități și milioane de oameni au nădăjduit să se poată vindeca sau să facă avere, zărindu-l în trecere, pe spinarea elefantului.

In dreapta ilustrației se vede una din cele mai mari statui ce s'a ridicat vreodată lui Buda, în Asia. Preotul care stă, în fața statuiei, învederează cât e de mare aceasta.

Atât statua cât și procesiunea dintelui sacru ar fi părut o superstiție fără senz chiar marelui Buda.

Acesta era un prinț tânăr Indian, care trăia în plăceri, înconjurat de tinere dansatoare și sclavi nenorociți.

Intr'o noapte, după ce soția sa dădu naștere unui copil, se trezi întrebându-se pentruce trăia, ce făcea și ce ar fi trebuit să facă?!

Iși părăsi palatul, soția și copilul pribegind, spre a-și propovădui religia.

Predica mila, meditația, în locul desfătărilor, și sacrificiul de sine, ca o datorie.

Printre alte miracole pe care legenda le atribuie prințului, e acela că s'ar fi lăsat mâncat de o tigroaică flămândă care nu-și putea alăpta puii. Ispravă după care fără îndoială reînvià.

Actualmente, religia budistă are mai mulți adepți decât creștinismul. In ce privește numărul, e cea mai puternică religie de pe glob.

Dar superstiția întunecă, împiedică pe adepții ei de-a gândi așa cum se întâmplă și cu unii creștini, cari substitue superstiția gândirei.

Buda și adevărata lui învățătură au fost uitate. Numele lui e dat unor serii de superstiții, cu ajutorul cărora preoții budiști exploatează mulțimea ignorantă.

Gautama, înțeleptul prinț, descoperitorul Budismului, era un om de o solemnă seriozitate: râdea rar.

Ar face însă un haz nespus, dacă reînviând, ar vedea această procesiune, acest dinte, și monstruoasa statuie a lui însuși, de imense dimensiuni, ridicată de ignoranța ce caută să compenseze în mărime, lipsa de înțelepciune.

Superstiția și fetișismul nu aparțin nu mai Budiștilor și Mahomedanilor.

Cei din urmă, s'au eliberat de ele, în mod simțitor, deși se mai vorbește încă de minuni făcute cu un fir din barba lui Mahomed. Actualmente credincioșii de această religie nu se mai închină firului de păr, vălurile au căzut, depe fețele femeilor, fesurile depe capetele bărbaților; dacă ai avea însă un fir, cu adevărat din barba lui Mahomed, orice turc bogat îți dă o avere, pentru el.

Inainte de a critica Budismul și alte credințe e mai bine să privim în propriile noastre mentalități și superstiții.

Câți dintre noi nu se tem de numărul treisprezece?

Câți nu se tem să treacă pe sub o scară?

Câți nu tremură când sparg o oglindă? Și câți nu opresc copilul să deschidă umbrela, în casă?

Câți nu aruncă sare, peste umăr, când se întâmplă să se verse solnița?

Câți nu refuză batista unui prieten, căci provoacă lacrimi, sau nu oferă un briceag, căci taie prietenia?

Au existat superstiții religioase și fetișisme, nu numai în primele timpuri ale creștinismului, dar chiar până acum câțiva ani.

Ați fi foarte mirați, citind câteva capitole din „Lupta între știință și teologia creștinătății", de doctorul Andrew D. White, profesor universitar.

Vechii discipoli ai religiei creștine credeau că diavolul creia furtuni, fulgere și molime. Se sunau clopotele, se făceau descântece, pentru a îndepărta diavolii și cu ei furtuna.

Doctorul White indică următoarea formulă, pentru îndepărtarea furtunilor:

„Vă poruncesc, spirite nebune, care stârniți acești nouri, să vă depărtați de ei și să vă risipiți, în pustii, ca să nu mai poată vătăma oameni sau animale, fructe sau ierburi și tot ce e menit folosinței omului.

După descântec, se aprindea un foc, se cânta psalmul al șaptelea și se asvârlea în flăcări substanțe, cu miros neplăcut. Există părerea că fumul se ridică la nouri și afu-

SAMARITAINE

UN APEL

D-l D. Theodorescu, profesor de croit şi Directorul Academiei de croitorie, lucrează actualmente la alcătuirea unui mare album de costume naţionale Româneşti, în culori, mărimea figurilor de 35 cm. pentru propaganda frumosului nostru port naţional şi pentru a participa la un mare concurs al expoziţiilor din străinătate.

Pentru aceasta, Dumnealui face un apel la toate Doamnele şi Domnişoarele cari posedă fotografii bine reuşite, cărţi poştale ilustrate sau ori ori ce alte schiţe de costume naţionale, precum şi costume naţionale complecte, să binevoiască a-l anunţa, spre a intra în legături de înţelegere. Plăteşte chirie, cumpără sau în ori ce alte condiţii primeşte modele spre copiere, iar celor cari doresc, le va trece o notiţă biografică la model, numele, localitatea persoanei care posedă modelul şi a binevoit a ni-l împrumuta.

Toate referinţele se vor adresa D-lui. D. Theodorescu, Bucureşti I, strada Halelor Nr. 7

Femeia care nu îmbătrâneşte

Domnişoara Raymonda Allain, care a câştigat premiul al doilea la campionatul de frumuseţe al lumii, nu este numai cea mai frumoasă femeie din Europa, ci în acelaş timp şi femeia care nu va îmbătrâni niciodată.

Domnişoara Allain este tânără şi ideal de frumoasă ; ea este cel mai frumos subiect de experimentare pentru dermatologul, care vrea să-şi dovedească eficacitatea descoperirii. Putem oare împiedica opera de destrucţiune a timpului asupra oamenilor, operă căreia îi cade victimă chiar obrazul cel mai frumos din lume ? Putem oare împiedica deformarea şi vestejirea aduse de vârstă ?

Da ; mijlocul există ; inventatorul acestui mijloc a rugat-o pe domnişoara Raymonde Allain să-i slujească de pildă vie a eficacităţii mijlocului găsit de dânsul. Astăzi putem afirma fără şovăire că Miss France e sigur că nu va îmbătrâni, graţie tratamentului cu Crema Siamoise.

Crema Siamoise de zi apără epiderma şi dă tenului culoare uniformă şi desăvârşit de frumoasă ; este singura cremă „aeriferă" din lume, adică singura cremă prin care poate trece oxigenul pentru a pătrunde apoi prin pori în epidermă, lucru absolut necesar vieţii celulelor.

Crema Siamoise de noapte este un disolvant care curăţă pielea de toate impurităţile. Doamnă, supuneţi-vă acestui tratament şi veţi avea nespusa fericire de a deveni din zi în zi mai frumoasă şi mai seducătoare.

CREMA SIAMOISE este preparată de casa Jean de Parys, Paris, 35 bd. Haussmann.

Crema SIAMOISE se găseşte la Parfumerii, Drogherii şi Farmacii. Borcanul de mărime obişnuită costă Lei 80. Borcanul mare având îndoita cantitate a celor obişnuite costă Lei 120. Unde nu se găseşte trimiteţi costul prin mandat poştal la REPREZENTANŢA PENTRU ROMÂNIA A CREMEI SIAMOISE, Bucureşti IV, str. Labirint Nr. 24 A. şi veţi primi imediat franco borcanul dorit.

mă pe satan.

Martin Luther, care după doctorul White, credea mult în descântece, prescria primul capitol din evanghelia Sf. Ioan, ca o apărare infailibilă contra tunetului și a fulgerului, declarând că adesea făcuse doar semnul crucii, cu textul și pusese furtuna pe fugă.

Farmece și talismane de diferite feluri erau întrebuințate de creștini, în vechime și uneori trimise, în dar, împăraților.

Vechia credință, în vindecări miraculoase, ținea în loc și chiar pedepsia studiul pe cale științifică, al boalelor.

Un fapt curios, demonstrând intervenția religiunii în viața publică, s'a întâmplat în Anglia: misionarii jesuiți, înapoiați din America, au adus cu ei chinina, unul din puținele leacuri, cunoscute de știință, contra malariei, azi întrebuințată de toată lumea. In Anglia, acest leac a fost prohibit, o generație întreagă, pentrucă protestanții, se opuneau, din ostilitate către biserica romano-catolică, pretinzând că e o invenție a diavolului.

Oamenii au fost conduși la superstiție, de ignoranță, mizerie și de groaznicele plăgi, acum controlate de știință, dar pe atunci, privite ca pedepse dela D-zeu, sau aduse de satan.

Ciuma care a secerat jumătate din populația Angliei și douăzeci și cinci de milioane oameni, din diferite părți, ale Europei, a dus lumea la înfricoșetoare excese.

Se adunau pe străzi, flagelându-și trupurile goale, prin biciuiri la sânge, implorând iertarea divină, și trecând apoi, dela aceste sălbatice excese, la cele mai smintite orgii.

Cel mai trist capitol, din istoria omenirei, a fost credința în vrăjitoare și în teoria că diavolul intra în om, și-l poseda.

Maniaci nenorociți, bănuiți a fi stăpâniți de diavol, erau tratați cu o cruzime îngrozitoare, în scopul de a scoate din ei pe satan.

Dar de câțiva ani, înțelegerea, mila și iubirea, au înlocuit oribila brutalitate, în tratamentul alienației.

Uneori, rar, oameni se mai roagă pentru ploaie.

Majoritatea crede că legile Universului n'au nimic comun cu legile pe cari El, El Insuși le-a stabilit.

Aceștia din urmă au aceeași părere cu preotul unei biserici protestante din Philadelphia, despre care dr. White spune: „In 1793 Episcopul Pensilvaniei trimițând un apel special preoților, pentru îndepărtarea holerii, acest paroh a refuzat să răspundă invitației, declarând că a oficia, în mijlocul murdăriei ce domnea atunci pe străzi, ar fi o nelegiuire.

Această ilustrație poate determina pe cititori să întreprindă o cercetare a propriei constanțe a superstițiilor lor, dacă au, a înclinării de-a găsi substituiri, unei serioase cugetări, căci știința și munca în viață, sunt dificultăți.

Din fericire școalele publice, răspândind lumina, dela un capăt la cellalt al pământului, câștigă tot mai mulți inamici, ai superstiției.

Copiii sunt învățați să-și respecte corpul și puterea, care i-a creiat.

Li învață că oamenii pot găsi salvarea fizică, în inteligență și că nici un ajutor nu le poate veni dela relicve și talismane, farmece și descântece.

Nimeni n'ar mai putea plimba astăzi un dinte al lui Buda sau alt fetiș, în mijlocul unui oraș, luminat, fără să provoace ironia generală.

Știm că frigurile galbene nu vin dela diavol. Ele vă sunt introduse în sânge de țânțarul care vă înțeapă. Omorâți țânțarul: malaria și frigurile galbene vor dispărea.

Boala somnului nu e cauzată de un demon, care clocește în om. E produsă de înțepătura unei muște, care introduce în sângele omenesc germenele desvoltat în sângele unui crocodil.

Buda a trecut și bunele sale învățături au fost uitate, de majoritatea urmașilor. Adevărata sa mentalitate e pervertită iar adevăratul dinte, dacă a fost vre-odată purtat într'o procesiune, e înlocuit cu o bucată din fildeșul unui elefant.

Știința înaintează, educația înalță, bărbații, femeile și copiii sunt învățați să cugete acolo unde altă dată credeau.

Lumea întreagă e în plin progres.

TRUSTUL DE CAUCIUC
AL UNIUNEI REPUBLICELOR FEDERATIVE RUSEŞTI

a pus în vânzare prin magazinele de desfacere ale Societăţii

„CEHOSLOVAKIA"

Strada CAROL 54
„ SMARDAN 25
Calea GRIVIŢEI 215

Strada SMARDAN 24
Calea GRIVIŢEI 125
Strada ŞEPCARI 24 (Piaţa de flori)

BUCUREŞTI

o enormă cantitate din

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

pentru Bărbaţi Dame şi Copii

EFTINI

SOLIZI

SINGURII VERITABILI RUSEŞTI

Pentru introducere se pun în vânzare, în mod special numai scurt timp 10.000 perechi la preţul de:

Lei 240 per. ŞOŞONI de damă eleganţi, solizi, în 4 culori

Preţ de lansare

Garantăm soliditatea fiecărei perechi

Pentru Engros ţinem la dispoziţia comercianţilor o foarte bogată colecţie la preţuri excepţionale.—„CEHOSLOVAKIA" Biroul central Str. Şelari 7 et. I, Bucureşti Telef. 373/94

Adunaşi prea mult, mai scade,
KOPROL-ul ricina rade.

KOPROL

Purgativ ideal de ciocolată

Biblioteca Technică

Bucureşti II Str. Ioan Mincu No. 9

Au apărut până acum:

1. Aritmetica şi Geometria 210 probleme 71 figuri lei 80.
2. Algebra şi Trigonometria 170 probleme 42 figuri lei 80.
3. Mecanica 250 probleme 206 figuri lei 160.
4. Maşini cu aburi 120 probleme 113 figuri lei 80.
5. Technologia Materialelor de construcţii 100 probleme 107 figuri lei 120.
6. Electricitatea 290 probleme 227 figuri lei 160.

Se găsesc la toate librăriile principale şi la Direcţia Bibliotecii la adresa de mai sus.

Se expediază şi contra ramburs.

Bazarul „Bukara"

Vinde covoare veritabile garantate 1800 metrul

44 Calea Victoriei 44
(Pasajul Comedia)

BLĂNURI BRUTE ŞI MANTOURI-ELEGANTE
IMPORTAŢIUNE DIRECTĂ
CALITĂŢILE CELE MAI BUNE CU PREŢURI FOARTE CONVENABILE
VINDE
magazinul
COSTICĂ MIHĂILESCU
STR. SFINŢILOR 52 bis

CITIŢI

ALMANAHUL REALITATEA ILUSTRATA

Jocurile „Realităţii Ilustrate"

Peisagiu de iarnă

(10 puncte) de Bică Pisosky-Craiova

ORIZONTAL: 1) Patriarh evreu. 8) Ghicitor de enigme (fig.) 12) Oraş în Ungaria. 21) Numele unei văi în jud. Gorj. 22) Personagiu mitologic. 24) Oraş în Italia. 25) Zeu în mitologia egipteană. 26) Pe unele locuri. 28) Amiral francez, mort la 1552. 29) Personagiu biblic. 30) Cavaler roman, amicul lui Cicerone. 32) Produc (fig.) 34) Ocale (inv.). 36) Remorcarea unei luntre. 37) Fluviu. 39) Gigantic. 41) Aţipea (inv.) 43) Comandantul unei flote. 44) A se întinde (fam.). 47) Plantă aromatică. 49) Referitor la o planetă. 51) Zână de apă. 52) Ordinea stabilită în Univers. 53) Personagiu biblic. 54) Strigăt de goană al vânătorilor. 55) Urină. 56) Interjecţie. 58) Episcop din Orleans, născut la Viena. 61) Platoul european. 63) Luna. 64) Crustaceu. 65) Oraş în Banat, 67) Prietenos. 71) Lemn ascuţit. 75) Operă comică în 3 acte şi 5 tablouri. 76) Regat în Europa. 77) Minuţiozitate extremă. 79) Bizar. (mold.) 80) Fluviu în Siberia. 81) Mişel, 84) Ucigaşul lui Isus. 88) Plantă. 90) In matematică. 92) Rădăcină vomitivă. 94) Interjecţie. 95) Preoţi mahomedani. 97) Pronume (inv.) 98) Baltă (mold.) 100) Apostoli (od.) 105) Care se bazează numai pe experienţă. 102) Nume de călugăr. 107) Rege fabulos din Argos. 110) Adverb. 112) Postul mahomedanilor. (pl.) 113) Piftie (mold.) 114) Bădăran. 115) Universal. 116) Coşul teascului. 117) Oraş în Franţa.

VERTICAL: 1) Ordin cavaleresc, celebru în poemele medievale (2 cuv.). 2) Inflorescenţă. 3) Teritoriu. 4) Interjecţie. 5) Unealtă. 6) De adăogat. 7) Chirurg englez (1827—1912) 8) Numele grec al zeului Amor. 9) Ins dintr'un popor vechiu. 10) A împreuna. (inv.). 11) Curate. 13) Secol. 14) Chipiu. 15) Starea corpurilor în combustiune. (t=s) 16) Comitat maritim, în Anglia. 17) Trei litere consecutive din *eventual*. 18) Personagii din feeria engleză. 19) Numele a două persoane din Vechiul Testament. 20) Oraş în Guatemala. 22) Scândură. 23) Diferenţă fizică între bărbat şi femee. (art.) 26) Vergele de oţel. 27) Atmosfera. 31) Munte în Creta. 33) Ca la numărul 75 orizontal. 35) Nume dat Slavilor din Boemia. 37) Literă grecească. 38) Conjucţie. 40) Intrebuinţat prea mult. 41) Se mistuie. 42) Specie de infuzoriu. 45) Neregulat. (med) 46) Popor barbar. (inv.) 48) Caracter anonim. 50) Cari nu pot fi revocaţi. 55) General spaniol (1752—1794) 57) Vestibul. 59) Oraş în Franţa. 60) Zăpadă. 61) Poemă. 62) Judecător în infern. 65) Ordin de insectă cu patru aripi. 66) Fruct de vară. 68) Oraş în Arabia. 69) Deschiderea chirurgicală a pântecelui. 72) Vestmânt purtat de călugăr. 73) Nobil. 74) Agitata (fig.) 75) Bazin la Mare. 77) Patruped din Peru. 78) Imprejmuire. 82) Faci primul pas într'o lucrare (inv.). 83) Faţă 84) Oraş în Industan. 85) Prepoziţia. 86) Conjuncţie. 87) Cinci litere din *deziluzie*. 88) Tipul reprezentativ al guvernamentalilor din Statele Unite. 89) Rege ungur. (1196—1204) 91) Ajutor de boeraş. (od.) 93) Interjecţie. 96) Personagiu biblic. (inv.) 97) Potoleşti. 99) Patru litere din *umplu*. 100) Brânzeturi. 101) Agitat. 102) Ingrădire unde se făceau alergări de cai 103) Care a pierdut activitatea. (fig. şi inv.) 104) Anagramă din *tras*. 108) Plan. (fig.) 109) Străvechiu (fig.) 111) Oraş în Peru. 114) Notă muzicală.

N. R. Din deslegarea jocului de faţă, cititorii vor înţelege că nu trebuie să utilizezi numiri greoaie, atunci când ai în faţă un peisagiu plin de atâta poezie.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA

Bucureşti, Str. Const. Mille 7, Etg. II

TELEFON 306/67

Director redacţional, NIC. CONSTANTIN

PREŢUL ABONAMENTULUI

Pe un an	Lei 350
Pe trei luni	„ 95
Pentru străinătate	„ 400

Reconstituire

(10 puncte)
de *N. Gh. Popescu*

Formaţi, din fragmentele de mai sus, o figură de formă dreptunghiulară, în asa fel încât literele, citite într'o anumită ordine, să aibe un înţeles.

* * *

Cu numărul acesta începe concursul nostru pe luna Ianuarie 1930.

Deslegările se primesc până la 10 Februarie 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerele următoare, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 350 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 20 Februarie 1930.

Cupon pentru jocuri

No. 151

Numele şi pronumele ____________

____

Adresa ____________

Misterul băii, in care a fost asasinat Marat

(Urmare din pag. 10-a)

nia Franţei şi a perfectei Fericiri; o fi acum cu adevărat pe calea ce duce la ele ?

Ascultă, o nouă lovitură! o voce melodioasă de femeie, insistă să fie primită: e o cetăţeană, care vrea să aducă Franţei un serviciu. Marat strigă dinăuntru : — „Primeşte-o. Charlotte Corday e primită".

— „Cetăţene Marat, sunt din Caen, centrul rebeliunii şi doriam să-ţi vorbesc".

— „Ia loc, copilul meu. Ce fac acum trădătorii la Caen ? Ce deputăţii sunt acolo ?"

Charlotte le numeşte.

— „Capetele lor, vor cădea până 'n două săptămâni, croncăneşte înfocatul amic al poporului, luându-şi tabletele să scrie: Barberouse, Petion, scrie el, cu braţu-i despuiat şi slab, întorcându-se pe o parte, în baie. Petion şi Louvet, şi... Charlotte a scos briceagul din plăsele; îl împlântă cu o lovitură sigură, în inima celui ce scrie.

„A moi, chers amis! Au secours! Mon Die!"

Lovit de moarte nu mai poate nici să strige, nici să articuleze vre-o vorbă.

La intrarea băieşiţei, Amicul poporului nu mai exista, sufletul său luase drumul spre lumea umbrelor.

E de notat că numărul casei, indicat de Carlyle ca adresă a lui Marat, diferă de cel pomenit în scrisoarea lui Eloffe. Explicaţia e aceea că numerele caselor s'au schimbat, dela Marat incoace.

Charlotte Corday fu dusă la ghilotină, dar actul său disperat a deschis ochii celor cari au făcut revoluţia, ca să puie capăt teroarei, care a şi încetat, un an mai târziu.

Cocaină, morfină & Co.

(Urmare din pag. 11-a)

cerebrale de o clipită. Ne rezumăm însă la cele de mai jos : Samoyezii siberieni, înghit bucăţi uscate dintr'o ciupercă veninoasă, numită „Amanita muştelor"; unii beduini fumează frunze veştede de măselariţă, care sunt denumite Kohi-Bhang şi care le dă o ameţeală delirantă.

Mai mult, ghicitorii şi vracii, respirau împreună cu cei ce asistau la ceremoniile lor, fum de mătrăgună arsă, pe care o porecliau „Iarba dracului" şi sunt şi-acum anumite ţinuturi, unde mătrăguna e fumată sub numele de „Tuga" sau „Iarba mormintelor" şi preoţii acelor regiuni, susţin că sub efectul ameţelii, procurate de această plantă, pot sta de vorbă cu toţi zeii lor.

G. T.

CONCURSUL DE FRUMUSEȚE

de LISL GOLDARBEITER „Miss Universe"

Și vechii greci organizau, tot la patru ani, olimpiade unde se țineau tot felul de concursuri.

Cu toate că la greci olimpiadele aveau în primul rând scopul, de-a cultiva naționalismul, elenii au știut totuș să prețuiască și importanța culturală a acestor concursuri. Știința le-a dat o armă spirituală, înfățișarea estetică a operelor de artă, le-a innobilat sufletul, iar sportul a dat bărbaților un caracter cavaleresc.

Dece au concursurile de frumusețe o motivare reală și de ce tocmai americanii aleg pe „Miss Universe"?

Desigur că și eu apreciez la om fondul și valoarea socială, care și dacă sunt innăscute au trebuit totuș să fie cultivate, prin voință neobosită și prin muncă, cum ar fi de exemplu cazul la oamenii de știință, la artiști, ingineri și alții.

Deoarece frumusețea e o insușire pe care-o datorăm unei preferințe a soartei, am dat înfățișării mele exterioare totdeauna o importanță mică, iar concursurile de frumusețe m'au interesat și mai puțin.

Singurul lucru care m'a făcut să iau parte la concursul de frumusețe din Galveston, a fost nădejdea că-mi voi putea satisface dorința de-a călători prin țări străine și peste ocean, pentru a vedea și a învăța.

Și totuș concursurile de frumusețe sunt pe deplin îndreptățite.

Un poet și un artist nu-și pot aroga dreptul de proprietate asupra talentului lor, care le-a fost dat de Dumnezeu; căci acest talent aparține de fapt întregii omeniri, este deci proprietatea comună a tuturor.

Toți acei cari străbat, în lupta pentru existență, cu capul plecat, drumul care duce spre fericire, au nevoie de-o înviorare interioară, prin sufletul artistului.

Și o asemenea înviorare se produce tocmai din priveliștea pe care-o oferă opera de artă.

Cel mai mare artist este însăș natura și opera ei cea mai desvârșită este omul.

Bazați pe aceste principii, mulți spun că am fost chiar obligată să particip la concursul de frumusețe.

Părerea mea este însă, că în timpurile materialiste de azi, îndatoririle unei femei frumoase sunt mult mai inalte.

Sub frumos nu înțeleg numai exteriorul, ci armonia exteriorului cu un suflet distins. După părerea mea datoria cea mai de seamă a unei femei este de a da oamenilor geniali impulsul, pentru creearea de noui opere, și trebuie considerat drept cel mai mare succes posibilitatea cuiva ca, prin privirea ei, să dea sufletului artistului un subiect.

Există multe opere literare, chiar și riguros științifice, care s'au creeat în urma inspirației printr'o femee, fără să mai pomenesc de alte opere artistice.

Pe lângă simpatiile și stima obținute din partea multor oameni, în atâtea țări și cercuri diferite, consider drept cel mai mare succes al meu, faptul că oameni cunoscuți din literatură, muzică și arta plastică, au declarat că după întâlnirea cu mine, au fost inspirați, la o nouă activitate artistică.

Și acum să trecem la o a doua chestiune: precum se știe, America are un rol conducător, în organizarea diverselor concursuri. Chiar și inițiativa concursului de frumusețe a pornit dela americani.

Astfel ei au aranjat, de zece ani incoace, anual un concurs de frumusețe, la Galveston, la care participă reprezentantele tuturor statelor din America. De patru ani, participă la acest concurs și Europa, pentru titlul de „Miss Universe".

Deoarece nici un juriu n'ar putea descoperi pe cea mai frumoasă femee, din atâtea frumuseți câte sunt pe lume, nu există nici un motiv de-a întreba, pentruce alegerea celei mai frumoase femei se face tocmai la Galveston, în America, cu atât mai mult, cu cât America posedă dreptul de prioritate.

Prin faptul alegerii mele ca „Miss Universe", în acest an, față de „Miss Statele Unite", americanii au dat dovadă de o obiectivitate deplină.

Prin concursul dela Galveston, care s'a ținut într'un cadru foarte distins, noi reprezentantele vechiului continent am avut posibilitatea de-a face o călătorie minunată, peste ocean, am putut cunoaște New-Yorkul Miami, Noul-Orlean, Cuba, Insulele Canare, etc.

Impresiile ce le-am cules pretutindeni, modul cum am fost primite pretutindeni și în deosebi cum am fost tratate, în decursul celor 18 zile, cât am stat la Galveston, vor rămânea desigur o amintire din cele mai plăcute, pentru toate participantele la concursul acesta.

„Miss Universe" către cititorii noștri

Herzlichste Weihnachtsgrüße
den lieben Lesern der
Realitatea Ilustrată
Lisl Goldarbeiter
Miss Universe
Austria
Wien, 10 Dez. 1929

Sincere felicitări cu prilejul sărbătorilor, dragilor cititori ai „Realitatei ilustrate".

„Realitatea Ilustrată" are privilegiul exclusiv de a alege pe „Miss România" 1930

pentru concursul internațional din America (Galveston-Texas). Premii in America peste 1.000.000.

In decursul lunei Ianuarie vor avea loc alegeri în fiecare capitală de județ.

Frumusețile județene vor fi invitate pe cheltuiala revistei „Realitatea Ilustrată" la Sinaia, unde se vor alege frumusețile regionale și apoi dintre acestea cea mai frumoasă între toate „Miss România 1930".

In afară de titlu și de călătoria ca în povești, pe care fericita aleasă, împreună cu mama ei, o vor face prin Europa și America, se acordă

1) Premiul Sinaia de 50.000 lei, care se va plăti imediat „Miss României".

2) Premii importante în bani, tuturor aleselor regionale.

3) Distincțiuni și plachete comemorative tuturor concurentelor.

Intregul concurs pe care-l organizează revista noastră va fi filmat, în mod exclusiv de către casa „Gaumont" sub regisoratul d-lui Jean Mihail.

CONDIȚIUNILE

Candidata trebuie să aibe cel puțin șasesprezece și nu mai mult de douăzeci și patru ani;

2) Trebue să nu fie, nici să fi fost căsătorită;

3) Să trăiască la părinți, sau din muncă cinstită și să aibe o purtare perfect morală;

4) Nu sunt admise artistele, dansatoarele de variete, sau baluri, domnișoarele care au jucat în film de cinema și nici manechinele;

5) Concurentele trebue să trimeată la redacția revistei noastre (str. Constantin Mille 7, Buc. I), cel mai târziu până la 10 Ianuarie 1930, o fotografie, însoțită de următoarele date personale: numele și pronumele (pseudonime nu se admit); adresa exactă; vârsta, profesiunea, înălțimea, măsura taliei, greutatea și culoarea părului.

Fotografiile slujesc la o primă alegere, a acelor concurente, care vor fi invitate în fața comisiunilor județene și mai târziu, în fața juriului din Sinaia.

„Miss România 1930" principala interpretă în primul film sonor românesc

In urma unei înțelegeri, pe care revista noastră a luat-o cu renumita casă de filme americană „Paramount", Miss România 1930, în timpul cât va sta la New-York sau la Hollywood, va turna primul film sonor, în românește.

Suntem siguri că toate concurentele noastre își dau seama de însemnătatea acestui aranjament.

Intr'adevăr, dacă Miss România va fi cât de puțin fotogenică, ea își va putea face o carieră strălucită în arta cinematografică, și spre deosebire de atâtea solicitatoare, care așteaptă ani de zile ca norocul să le surâdă și să poată juca un rol cât de mic, Miss România va păși, deodată, ca stea pe firmamentul ecranului.

Printre morții vii

...erman....man...an..., îmi răspunde nepăsătoare salina. După o jumătate oră de chin, l-am găsit cocoțat, la 80 metri înălțime, pe o potecă de vreo jumătate metru deasupra prăpastiei de sare, studiind „locuri interesante" pentru el, și stând de vorbă cu doi ocnași. Am avut un acces de furie, când l-am văzut cât de calm era.

— „Vino jos!"

— „Stai puțin, e foarte interesantă vederea de aici."

.... ocnașul tresare și el, la pocnitura magnesiului. Se uită jenat la noi, își cere iertare și pleacă.

Coborîm în cancelarie. Domnul Beraru ne arată un istoric al închisorii, făcut de el. Il citesc. Atunci am înțeles de unde știa conductorul Koch, cele ce-mi spusese în tunel. Era istoricul domnului Berariu.

Vizităm bazarul. Din mâinile acestor nenorociți es minuni de artă.

Intr'un colț văd o cruce de piatră, pentru un mormânt.

— „E pentru cimitirul ocnașilor?"

— „Nu, o comandă."

— „Unde e cimitirul lor?"

— „In fața închisorii, vi-l voi arăta, la plecare.

In fața gratiilor

— „Cum se înmormântează un ocnaș?

— „E o ceremonie extrem de mișcătoare. O delegație dintre ei asistă. Printre două rânduri de gardieni, duc pe umeri sicriul și-l îngroapă, în groapa săpată de ei. Mulți plâng. E o scenă mișcătoare...."

Plecăm.

In fața închisorii un cimitir mic, cu cruci de lemn, bine întreținute. Ultima etapă, a ispășirii păcatelor!...

La hotel ne așteptă dirigintele. Stăm lângă sobă și ne încălzim. Sunt obosit, dar mulțumit.

— „Frumos mai cânta țiganul ăla".

— „Da".

— „E de mult în ocnă?"

— „Da".

— „E lucrător bun?"

— „Da".

Răspunsurile acestea scurte, laconice, mă cam indispun.

— „Vrei să iei un pahar cu vin?"

— „Da... mulțumesc."

Am avut o idee fericită. Am găsit cheea, cu care am deschis o comoară, de lucruri interesante.

— „Au fost multe încercări de evadare?"

— „Da, domnule; dar, mai importante sunt două. Odată, au încercat să evadeze patrusprezece deodată. Era în 1924. Ca să-și prepare terenul, ei au reclamat procurorului că sunt bătuți, schingiuiți și-au cerut să fie mutați directorul și cu mine. Procurorul le-a ascultat cererea și am fost destituit, din post. A venit apoi un director bătrân, paza era slabă, pe atunci se făcea cu soldați.

Intr'o zi, au dat busna pe scările de salvare, au spart depozitul de dinamită, s'au înarmat și au eșit afară.

Era vara, cald și soldații își așezaseră puștile în piramidă și se odihniau. Când au ajuns afară, au aprins dinamita și detunăturile au produs o panică grozavă. Un ocnaș de emoție, a întârziat să arunce dinamita, care i-a exploadat în mână și i-a rupt-o din umăr.

S'au repezit apoi pe terasă, au omorît trei sentinele, s'au înarmat cu puștile de pe terasă și au fugit, spre pădurea Brăteștilor.

Eu, când mi-am dat seama, am adunat soldații cari mai aveau arme și am plecat în urmărirea lor. I-am ajuns în pădure. Șeful lor, Vasile Boișteanu, m'a recunoscut și a strigat:

— „Băeți! dirigintele cu armata, trageți!"

Nici în răsboiu, nu fluerau așa gloanțele, pe lângă urechile mele. Când m'am uitat înapoi, soldații fugiseră. Mi-am dat seama de situația mea. Eram pierdut. Singura șansă, era că bandiții se retrăgeau mereu, crezând că noi îi lăsăm să termine gloanțele. M'am târît pe brânci până am ajuns în albia râului Vâlcica. Așa am scăpat. Puțin timp după aceea, i-am prins pe toți. Atunci m'au reintegrat.

— „Și a doua încercare, care-i?"

— „N'a fost de fapt încercare de evadare, ci o grevă, tot împotriva mea. Când m'am coborît, într'o dimineață, cu ei în ocnă, n'am observat că vre-o opt din ei au rămas sus. Au luat sarea din vagonetele pregătite și au baricadat tunelul. La tunel s'au postat doi dintre ei, înarmați cu drugi de fier, iar la scările de salvare, ceilalți. Inginerii de afară, văzând că tramvaiul nu mai vine, au trimis un om, să vadă ce s'a întâmplat, căci telefonul nu mai funcționa, fiindcă ei tăiaseră firul telefonului. Când omul a văzut gura tunelului închisă, a venit și a raportat. A fost anunțat directorul și comandantul regimentului, cari au venit la fața locului. Au intrat în tunel și domnul director a întrebat:

— „Cine a închis tunelul? Cine-i acolo?"

— „Noi l-am închis, pentrucă dirigintele nu mai face nici o deosebire, ne ia pe toți la salină".

— „Da, știu, ăsta e ordinul meu".

— „Nu e adevărat".

— „Vă dau cuvântul meu de onoare".

— „Nu e adevărat".

Răspunsurile acestea obrasnice, l-au enervat pe comandant, care le-a spus:

— „Dacă nu eliberați drumul, postez mitraliere, la toate eșirile și vă împușc, de cum veți încerca să eșiți".

Amenințarea începuse să-și facă efectul. Ocnașii cerură timp să se gândească.

In acest timp, să vedeți ce se petrecea în salină. Ceilalți tovarăși, le vorbiau de sus, că au închis salina pentru binele tuturor și că n'o vor deschide, până nu vine procurorul. Ocnașii de jos au venit la mine, mi-au spus totul și m'au întrebat ce să facă, fiindcă ei nu vor să stea închiși, în salină. Voiau să se ducă sus și să-i arunce de pe balcoane. I-am povățuit să stea liniștiți, căci ei fiind sus, puteau omorî mulți dintr'înșii cu bulgări de sare și să aștepte, fiindcă cei de afară nu ne vor lăsa închiși.

Convoiul

Când ocnașii de sus, au văzut că tovarășii de jos nu aderă la hotărîrea lor, au deschis tunelul, cu condiția să nu li se facă nimic.

Li s'a admis cererea, și când au deschis tunelul au început să fugă de frică, căci erau să fie linșați de ceilalți ocnași.

Cu mare greutate au putut scăpa".

Dirigintele se scoală. Afară e noapte și el mai are mult de mers, până acasă.

Imi dă din partea lui Muler, ca amintire, o călimară lucrată în sare.

— „M'a rugat mult să vi-o dau și i-am promis.

Dacă puteți, faceți ceva pentru el, că e un om blând, nu cred să fi omorît pe cineva".

* * *

Prima etapă o terminasem, plecăm spre Mislea, locul de ispășire a păcatelor, pentru femei.

... Tg.-Ocna. Ora 12 noaptea. Gara, în besna rece, e pustie.

* * *

Ca să ajungi la Mislea, trebuie să treci prin Ploești. Ca să treci prin Ploești, trebuie să stai la discreția șofeurilor.

Am avut șansa să dăm peste niște nuntași, cari contra unei sume respectabile, au binevoit să ne ducă până la Mislea, cu mașina lor.

SANDU B. FLOREA

Tenul strălucitor al petalelor trandafirilor

îl veţi dobândi întrebuinţând Crema, Pudra şi Săpunul Simon care îndeplinesc întreitul scop: purifică pielea, o fac suplă şi o hrănesc.

CRÈME SIMON

PARIS

Magazinul CARMEN SYLVA Str. Lipscani 80

cel mai mare şi mai bine asortat cu

ROCHIŢE COSTUMAŞE ŞI PALTONAŞE

FRUMOASE PENTRU COPII

Stofe pentru Mantouri, Catifele, Mătăsuri pentru Rochii şi Tricotage

---

Zbârciturile

de lângă ochi, pungile de sub ochi, zbârciturile de pe frunte, de lângă gură, etc.

dispar în cinci minute pentru timp îndelungat, cu noua descoperire Wieneză, lichidul cosmetic „Dim". Flaconul Lei 100, plus 25 porto provincie. De vânzare la toate Farmaciile, Drogueriile, Parfumeriile şi la Farmaciile: Târnăceanu, Griviţei 81; Grünbaum, Văcăreşti 83, Drogueria Bursei, Smârdan 2, Arsenescu, Victoriei 122; Alexandriu, 13 Septembrie 207; Varzar, Moşilor 306; Grigoriu, Regală 6; Modernă, Buzeşti 11; Parfumeria Zambila, Moşilor 234, Lucien, Dudeşti 11; Coaforul Barasch, Str. Regală. Depozitul de Angro: Oficiul Droguiştilor, Victoriei 122.

Primul păr gris .... Prima grije

Redaţi culoarea naturală a părului întrebuinţând cunoscuta plantă

„Henné de Kalife"

C. Beer

Coafor şi Furnisor al Curţei Regale
Calea Victoriei 96.
Telefon 205/34 Bucureşti

C. BEER

Coafor şi Furnizor al Curţei Regale

BUCUREŞTI — CALEA VICTORIEI No. 96

— CASĂ FONDATĂ LA 1881 —

Aranjamente artistice de PĂRURI de MIRESE, BETEALA FINĂ, LĂMAIŢĂ şi VOALURI Parisiene

ATENŢIUNE: Preferaţi înaintea altor vopseli de păr renumita plantă «HÉNNÉ de KALIFE» marca care vă scuteşte de surprize. Cutia de metal Lei 120

CEREŢI LA TOATE MAGAZINELE DE COLONIALE

CONSERVE

COMPOTURI. MARMELADE. JEMSURI
PRODUSELE FABRICELOR

M. ŞTEFĂNESCU

GRIVIŢA

SUNT CELE MAI BUNE

Adevĕrul

DE SĂRBĂTORI

Un dar frumos şi eftin este O CARTE!

ALMANACHUL ziarelor „Adeverul" şi „Dimineaţa"
pe anul 1930
Un volum de 320 pagini, cu numeroase ilustraţiuni
Preţul 40 lei

ALMANACHUL „Realităţii Ilustrate"
Un elegant şi extrem de interesant volum, format mare, cu ilustraţiuni şi reproduceri artistice.
Preţul 60 lei

Tragedia dela Polul Nord
— Destăinuiri senzaţionale asupra expediţiei Nobile —

Sub flamura roşie
Marele roman al vieţii de după război
de Dem. Theodorescu
Ediţia II-a Preţul 100 lei

Romanul celor 4
Stafiile Dragostei
de Alexis Nour, Doctorul Ygrec, Sărmanul Klopştock şi Alexandru Bilciurescu
Preţul 60 lei

Revoluţia Rusă
Rasputin, Ţarina şi Lenin
de Dr. Ygrec
Preţul 60 lei

Colina îndrăgostiţilor
de N. Batzaria
Schiţe şi nuvele din viaţa orientală
Un elegant volum
Preţul 60 lei

Cuza-Vodă
Mare roma popular
de Vasile Pop
Copertă ilustrată în culori
Preţul 100 lei

Biblioteca Dimineţii
Cea mai răspândită bibliotecă de popularizare
Peste 130 numere apărute
Preţul 8 lei volumul

Haplea la Bucureşti
de Moş Nae
Minunate ilustraţiuni
Ediţia II-a Preţul 60 lei

Evreica şi alte povestiri
de Andersen
traduse de N. Batzaria
Preţul 30 lei

O călătorie în lumea basmelor
Minunate povestiri pentru copii şi tineret
de Selma Lagerlof
Ilustraţii în culori **Preţul 80 lei**

Cei trei muşchetari
Celebrul roman de Al. Dumas
operă complectă
Un volum de 700 pagini
Preţul 70 lei

Aceste volume se găsesc de vânzare la toate librăriile din ţară şi se pot comanda şi direct dela editura **„Adeverul" S. A., Bucureşti, Str. Const. Mille,** (Sărindar) **No. 7-11,** trimiţându-se costul volumelor prin mandat poştal şi indicându-se pe cuponul mandatului numărul volumelor comandate. Expediţia se face prompt şi franco la domiciliul indicat.

Cronica cinematografică

Pământul voluptăţei.—Malec, marinar de apă dulce.—Venea o moară pe Siret.—Nopţi princiare

Sunt puţini actorii de cinematograf cari să isbutească a juca bine, chiar când regisura este mediocră. Actorului de ecran, cea mai mare laudă care i se poate aduce, este aceasta: „face absolut tot ce i se spune". N'are pretenţii de „creaţiuni" cum are cabotinul de culise. Modestie şi pasivitate ascultătoare. Bun înţeles, există actori, cari au şi stofă de regisor. Dar aceştia-s puţini. Şi printre ei trebue să o numărăm şi pe Greta Garbo. In filmul *„Pământul voluptăţii"* reuşeşte să fie foarte bine, deşi filmul este în genere mai de grabă slab. Deasemeni şi partenerul ei (nu tânărul prinţ, ci bătrânul soţ) este excelent (Lewis Stone, care făcea rolul doctorului din „Delir").

Greta Garbo este egal de bine, în femee fatală, în fecioară neprihănită, în prostituată perversă, în marchiză, în nevastă de treabă, în fetiţă de pension, în orice. Se identifică oricărui rol.

Semnalăm în „Pământul voluptăţii" pasajul când bătrânul soţ, care e Anglo-Saxon, se răzbună pe prinţul javanez. Până atunci nu lăsase nici măcar să se bănuiască gelozia lui şi certitudinea că e înşelat. Pregăteşte răbdător şi tăcut o vânătoare de tigri. Il târăşte pe prinţ în junglă. Şi când acesta vrea să tragă, constată că puşca lui fusese descărcată. Incepe să fugă, în timp ce tigrul se aruncă asupra lui şi-l sfâşie.

In momentul acela, Lewis Stone se aşază pe vine şi priveşte. Stă în poziţia omului care se odihneşte, provizoriu. Astfel îngenunchiat, devine pitic. Un alt actor, mai italian sau mai francez, s'ar fi înnălţat în călcâe, ar fi făcut gesturile grandiloquente ale răzbunătorului. Actorul american dimpotrivă. Se aşază jos şi meditează, mulţumit că această supărătoare afacere s'a sfârşit, plictisit totuşi că a fost nevoie să se termine aşa. Avem atunci plastic redat următorul adevăr: pentru o faptă grea, trebue doar demnitate, ambiţie şi perseverenţă tăcută, nu fraze şi atitudini de gladiator. Şi această idee, de-a reprezenta pe răsbunător sub forma modestă a unei mici mogâldeţe omeneşti, este excelentă. Avem viziunea puterii pe care o dă caracterul moral, în contrast cu exiguitatea fizică, a personajului.

Tânărul prinţ este lamentabil. Este o enormă greşală să încredinţezi rolul de seducător unui cetăţean, care e cârn. Există o întreagă ştiinţă a corespondenţelor, dintre direcţia trăsăturilor feţii şi aceea a ideei, pe care vrei să o realizezi cinematografic. Imi amintesc de De Max făcând, în filmul „Les trois mousquetaires", rolul cardinalului Richelieu. De Max avea prognatismul bărbiei, avea un maxilar inferior avansat, în formă de galoş. Aşa că barbişa epocei, în loc să cadă vertical, ţâşnia aproape orizontal. Or, este de esenţa barbişonului să nu aibă formă de virgulă, ci de semn de exclamaţie. A face contrariul, constituie o eroare de punctuaţie, cinematografică. Şi totuşi. De Max avea o reală majestate fizică. Dar exclusiv pentru roluri, fără cioc.

Aceste detalii. ce par fără importanţă au totuş una destul de mare, într'o artă unde fizionomia este principalul alfabet. Iată de ce prinţul javanez, cu nasul mic, este o erezie technică. Nu se sărută un om cârn.

In ce priveşte regisura generală a filmului se poate reproşa inexactitatea decorului. In Java oamenii — bărbaţi şi femei — au profiluri de medalie şi corpuri de statue. In filmul acesta totuş figuranţii erau mongoli pitici şi sluţi. Apoi particularitatea javanezilor, de ambe sexe, este de a circula complect goi, doar cu un fel de fustuliţă provizorie, în dreptul brâului. (Chiar şi prinţii poartă smokingul, tot cu fustuliţă). Această exibiţie modestă se potriveşte perfect cu atmosfera unui film, care tocmai se numeşte „Pământul voluptăţii". In loc de javanezi sculpturali şi fără vestminte ni se arată numai chinezi piperniciţi şi spăimântător de îmbrăcaţi. Ceeace învederează neglijenţa şi lipsa de conştiinciozitate, a regisurei. La aceasta se adaogă şi defectuoasa aranjare a evenimentelor. Tot ce urmează în film este previzibil. Ştim mai dinainte, în cele mai mici detalii, ceeace se va întâmpla.

Dar, cum spuneam, totul e răscumpărat de jocul lui Lewis Stone şi al Gretei Garbo, care sunt desăvârşiţi.

Scena nunţii, din filmul „Venea o moară pe Siret"

Malec, *„marinar de apă dulce"*, este un film prodigios de amuzant. Buster Keaton are o reală bogăţie de imagini motrice. Bun înţeles, nu se poate compara cu Harold Lloyd, şi încă mai puţin cu Charlot. Aceştia exprimă, în tumbe şi salturi, o infinitate de lucruri, sentimente variate, situaţii sufleteşti multiple, idei subtile şi uneori complexe. Malec nu ştie decât un singur lucru: face roluri de băiat tont. Altceva nu mai poate face. Dar în aceasta, este într'adevăr reuşit şi amuzant.

Cu o excepţie. Vreau să spun de momentele când pretinde să „facă pe micul sau Charlot". Atunci arborează o figură tristă-tristă, care vrea să fie şi profundă, care are ambiţia de a sugera mai filosofic o stare morală mai subţire. Când face asta, e insuportabil, căci numaidecât se vede că-i contrafacere, că este neautentic. Afară de momentele acestea, când jocul său are oarecum ceva „Tecla", Malec este un actor fertil şi într'adevăr amuzant.

Caracteristic este, pentru el, că în filmul său, aşa de reuşit *(„Reporter cinematografic")* pasagiile cele mai hilariante sunt acelea când se desfăşoară la societatea de filme ruloul luat de el, cu vederi operate halandala, cu curse de cai filmate pe dos, cu transatlantice circulând pe bulevarde, etc., etc. Or, în acest episod, el, Malec, personal, *nu apare*. Nu este aceasta caracteristic, pentru a dovedi că Malec este un regisor inventiv, mult mai mult, decât este actor talentat?

Am văzut filmul ca să zicem aşa „românesc" intitulat *„Venea o moară pe Siret"*, unde nu venea nici o moară şi unde nu există nici un Siret. In schimb există scena clasică a incendiului şi a junelui curajos, care iese din foc, ţinând în braţe o femee în flăcări. In genere, când într'un film avem acest detaliu, ştim ce să credem despre întreaga bucată.

Trebue să recunoaştem că actorii jucau onorabil. Aveau mai ales capete excelente. Marcella Albani are o fizionomie de fată româncă frumoasă, ideal de autentică. Moşierul şi administratorul deasemeni au o mască impresionantă, de adevăr local. In fond numai jocul corect al actorilor, mai salvează puţin filmul (şi Fueterer este un actor bun; amintiţi-vă de rolul său din „Ia-mă cu tine").

Dar regisura filmului este proastă. Găsim stângăcii şi naivităţi, nepermise. Avem apoi vecinic chestia agrară, care joacă rolul principal. Apoi de ce s'a crezut că ce e mai caracteristic în folklorul românesc sunt nunta şi ploaia? Căci, în filmul acesta, oridecâte ori nu plouă avem nuntă, şi viceversa.

In fond, cine juca cel mai bine era *praful*. Praful acela atât de specific românesc, pe care operatorul, câteodată cu voie, câteodată fără voie, a trebuit să-l fotografieze, praful nostru naţional avea o putere de evocare minunată.

Şi s'ar fi putut găsi multe detalii caracteristic româneşti. Nu vreau să dau lecţii. Dar mărturisesc că, la vederea satelor româneşti, fotografiate pe ecran (fotografiate bun înţeles mult mai artistic decât în Gaumont-Journal, unde le vedem de obiceiu), am simţit puternic că priveliştea drumurilor şi colibelor noastre are, cu adevărat, ceva, care nu e aiurea.

Căutând, s'ar fi găsit desigur lucruri tipic româneşti, altele decât ploaia, seceta, nunta, incendiul, tinerii cari îşi fac studiile universitare, la Casa de Depuneri, şi ireala sondă de petrol, care nu putea lipsi, dintr'un film care trebuia să dovedească că „viitor de aur, ţara noastră..." etc.

Bun înţeles, acest film marchează un real progres, faţă de „Ţigăncuşa dela Iatac", sau „Lya". Acestea din urmă dovediau că nu se poate face nimic românesc, în cinematograf. „Venea o moară" probează că totuş, s'ar putea face ceva.

Termin această cronică prin câteva cuvinte asupra filmului „Nopţi princiare". Ar trebui să se sfârşească odată cu asemenea filme ,pline cu Ruşi de carton şi cu convenţionali emigranţi ţarişti. Desigur există un tip al Rusului, care trăeşte în Occident. Cum spunea Principesa Marta Bibescu în „Perroquet Vert": „Il y a des Russes de Nice, comme il y a des violettes de Parme". Dar acest Rus de Nisa, nu seamănă nici cu cel din romanul lui Kessel, nici cu cel din filmul lui Lerbier, tras după acel roman.

Din punct de vedere strict cinematografic, „Nopţi princiare" constituie un regretabil accident.

D. I. SUCHIANU

R.T.
Sănătatea tenului depinde de pudra pe care o intrebuntati "Trianon" compusă din substantele cele mai fine şi nevătămătoare este pudra Dv ideală

PE URMELE FĂPTAŞULUI...

— Trebuie să-l prindem!

— Cum, vrei să prindem pe Moş Crăciun? făcu ochi mari, cât două panseluţe catifelate, Mimi.

— Eşti o proastă! o fulgeră Ionel cu priviri de drac împieliţat. Moş Crăciun, nu e Moş Crăciun.

— Da ce e?

— E om. E tata, sau mama, sau unchiul Radu sau Mariţa, toanta....

De trei ani Ionel pândeşte pe cel care-i pune jucării în ghete, de Anul Nou. Dar adoarme regulat... Parcă e un făcut! Şi ce n'ar da să ştie precis, cine-i face lui, şi surioarei sale Mimi, posna asta, care dă prilej părinţilor să râdă un an întreg de ei:

— Ionel, dacă nu eşti cuminte, n'o să-ţi aducă Moş Crăciun jucării.

Tare ar vrea să fie sigur Ionel că Moş Crăciun e unul de-ai casei. Căci, în acest caz, n'ar mai trebui să fie cuminte, de teama că se supără Moş Crăciun. Dar, cine ştie? te pomeneşti că Moş Crăciun aterizează cu aeroplanul, din cer, pe acoperişul casei... Dar cum intră el pe ţevile, atât de înguste şi fierbinţi, ale caloriferului?....

— E sfânt, explică Mimi, d'aia poate să intre pe ţeava „*calolifelului*".

— Aşi! făcu sceptic Ionel; eu crez că e om şi că intră pe uşe, ca toţi oamenii. Bine, să zicem că el e sfânt şi încape prin ţevi; dar jucăriile?...

* * *

E noaptea fatală, când va sosi Moş Crăciun. In odaia copiilor, Ionel şi Mimi s'au culcat, după ce şi-au pus pantofiorii la calorifer.

— Ionel! şopteşte Mimi.

— Culcă-te!

— Dar nu pândeşti pe Moş Crăciun?

— Nu mai e nevoe. Mâine am să ştiu eu cine e domnu ăsta.

* * *

In adevăr, a doua zi de dimineaţă copiii se sculară cu noaptea în cap. Mimi se repezi la pantofiorii, lângă care Moş Crăciun lăsase o superbă păpuşe şi un tren electric.

— Stai! îi curmă elanul Ionel. Nu atinge jucăriile!

Cu infinite precauţii el luă, păpuşa, şi începu s'o privească, cu atenţie.

— Ionel, scânci Mimi nerăbdătoare să ia în braţe păpuşa, dă-mi-o!...

Dar răutăciosul Ionel, luă păpuşa şi eşi din odae. Mimi alergă după el, cu ochii plini de lacrimi.

Ionel reveni îndată, cu păpuşa într'o mână şi cu un pantof de casă al tatălui său în alta. Apoi, îngenunchiând pe podele, începuse o operaţiune inexplicabilă pentru mica Mimi, când tatăl lor îşi făcu apariţia, în odaia copiilor, cu o falcă în cer şi una în pământ:

— Ionel, măgarule, cine a murdărit clanţele dela uşi cu cremă de ghete?

— Nu ştiu.... Poate că Moş Crăciun.....

Pe hârtie, cu care fuseseră învelite jucăriile, tatăl lui Ionel îşi şterge degetele:

— Aşa?.... Moş Crăciun?... Am să-i spui eu lui Moş Crăciun să-ţi ia trenul electric înapoi!

— Şi ce-are să zică lumea, papa, când te-o vedea că vorbeşti singur?

— Obraznicule!....

— Papa, am probe că tu eşti Moş Crăciun. Crezi că nu mi-a spus mie unchiul Radu cum se face o.... i-de-ti-fi-ca-re?

Ionel s'a poticnit în fiecare silabă a cuvântului „identificare", dar, cu oarecare aproximaţie, reuşi în fine să-l rostească suficient de inteligibil.

Apoi, continuă demonstraţia, aşa cum îi povestise unchiul Radu că face Scherlock Holmes:

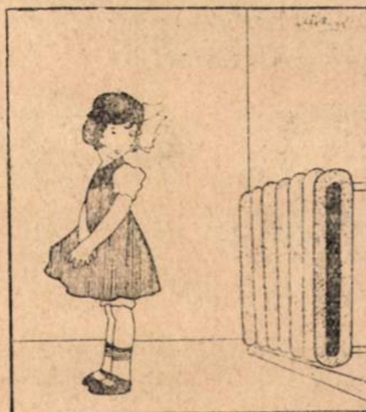
— Aseară, înainte de culcare, am uns clanţele cu cremă de ghete şi am presărat pe jos, în jurul caloriferului, pudră dela mama. Şi azi dimineaţă am găsit lângă jucării urmele de papuci, care, uită-te şi matale, se potriveşte foarte bine cu talpa pantofului tău, dar pe obrazul păpuşii ai lăsat o urmă neagră de deget. Dacă nu recunoşti că matale eşti Moş Crăciun, uite, am urmele degetelor pe care le-ai lăsat chiar, acum, pe hârtie, cu crema de ghete de pe clanţă!...

Papa, te-am prins, tu eşti Moş Crăciun!... E „*amplenta*" ta!...

Mimi, făcuse iară ochii mari, cât două panseluţe catifelate, fiindcă nu pricepea nimic. Dar tatăl lui Ionel, după ce îşi reveni din uimirea ce-l înmărmurise, îşi ridică cu foc băeţelul în braţe, şoptind printre dinţi:

— Nu mai sunt copii în ziua de azi, domnule!...

SANDU VORNEA

Ştiri cinematografice

Cel mai mare laborator cinematografic din lume, este laboratorul Long Island, al casei producătoare de filme, Paramount.

Este înzestrat, cu instalaţiunile tehnice cele mai perfecţionate, care dau posibilitatea să se prelucreze 300.000 metri de film, zilnic.

* * *

George Bancroft, înnapoiat la Hollywood, după călătoria făcută în Europa, a început lucrul pentru un film sonor intitulat „Ladies love Brutes".

* * *

Terry, sora mai mică a drăgălaşei vedete dela Paramount, Nancy Carroll, s'a decis să se dedice filmului.

* * *

Vedeta cu temperamentul cel mai viu din întreg Hollywood-ul, este Lupe Velez, o tânără mexicană, artistă descoperită de Douglas Fairbanks.

Acuma turnează rolul principal, dintr'un film sonor Paramount, intitulat „Wolf-Song".

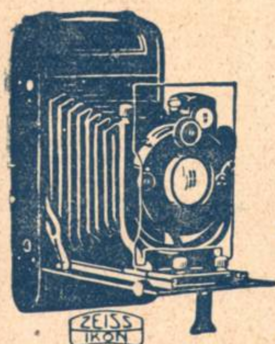
LEI 350 METRU

CREP DE CHINE Mătase Pură QUAL. 1-a

LA MAGAZINUL

CARMEN SYLVA

BUCUREŞTI — STRADA LIPSCANI 80

UN APARAT FOTOGRAFIC BUN ŞI EFTIN VI-L PUTEŢI PROCURA
:-: LA NOUL MAGAZIN :-:

„UNIVERSAL-FOTO"

N. SPIRESCU & Co.

BUCUREŞTI, Str. Academiei 26 (colţ str. Regală)

asortat cu tot felul de aparate şi accesorii fotografice, binocluri, etc., din cele mai renumite fabrici germane şi americane. Laborator pentru
:-: developat, copiat şi mărit :-:

PREŢURI SUB CONCURENŢA!

PRODUSE ORIGINALE ELVEŢIENE

CEL MAI BUN ALIMENT PENTRU COPII RECONVALESCENŢI ŞI ANEMICI

BRÂNZĂ DESERT FĂRĂ RIVAL

FORTIFICĂ ŞI ALIMENTEAZĂ COPII D...

CASA „NESTLÉ" STR. DIONISIE 36 • BUCUREŞTI I

A apărut volumul pentru copii: *„Nicuşor"* al d-lui Ion Pas. Autorul care are la activul său multe lucrări pentru cei mici, prezintă o serie de întâmplări vesele şi duioase din viaţa unui copil cuminte.

Volumul, tipărit în condiţiuni de lux, pe hârtie specială, numeroase planşe colorate, constitue cel mai nimerit cadou de sărbători pentru copii.

Veţi fi întotdeauna frumoase întrebuinţând pudra Antinéa!

Marie Filotti.

Găsesc că cea mai ideală în calitate dintre toate pudrele ce am întrebuinţat este „Antinéa"

Zuchy Brezeanu

Nu întrebuinţez de cât admirabila pudră „Antinéa" atât pe scenă cât şi în oraş

Tanţi Cutava Barozzi

Institut de Aplicaţii de Henné

în toate nuanţele de henné veritabil. Se reface orice păr stricat de orice altfel de tincturi. Tuns, coafat, manicură cu preţuri modeste, personal select la dispoziţie. Aplicaţiile se execută
:-: numai de patroană :-:

Matilda Arpad Murca

— Strada Barbu Catargiu No. 15 —
(colţ cu Calea Victoriei No. 129)

Cacao de Ovăz Knorr vindecă Anemia

Literatura de la Sam Lobl şi Fiul — Bucureşti, B-dul Maria 30

INDUSTRIA DE MOBILE „ARADUL"
— BUCURESTI —
STRADA CAROL 60 ET. I
TEL 70/44

DORMITOARE SUFRAGERII MOBILE DE ANTREU SCAUNE

MODELE SPLENDIDE PREŢURI DE FABRICĂ

ENGROS - ENDETAIL ✣ EXPEDIŢII IN TOATĂ ŢARA

sau

Un interogatoriu umoristic

de Dr. Josef Harrer

(IN LOCUL OBICINUITELOR RAVAŞELE DE PLACINTĂ DE ANUL NOU)

DOAMNELOR ŞI DOMNILOR,

Vă supunem mai jos o serie de întrebări, la care veţi răspunde, desigur cu mare plăcere, fiind vorba de un simplu „da", sau „nu". Deobiceiu, întrebările care vi se pun, cer prea multe cuvinte la răspuns, vă produc multă bătaie de cap şi chiar nopţi nedormite.

Nu trebue să mă socotiţi un judecător de instrucţie. Dealtfel viaţa are ea grijă să fie aspră, cu oamenii, ca să nu fie nevoie să mai producem şi noi neplăceri. Voim doar să vă oferim câteva minute vesele, analoage celor pe care vi le oferă citirea răvaşelor de plăcintă şi ceeace vă cerem, este foarte uşor, deoarece necesită un simplu „da" sau „nu".

Dacă unele întrebări, vi se vor părea cam indiscrete, vă rugăm să nu ne-o luaţi în nume de rău, deoarece şi în comentarul pe care-l facem răspunsurilor dv., nu vă vom menaja deloc. Aceasta vă consolează, nu-i aşa?

Primele treizeci de întrebări, se adresează doamnelor şi domnişoarelor, iar celelalte treizeci, domnilor şi natural că cititorii şi cititoarele, se pot transpune în psihologia persoanelor de sex opus, răspunzând femeile pentru bărbaţi şi reciproc.

Vă întrebăm diferite lucruri, din toate domeniile; am lăsat de-o-parte lucrurile serioase, pentru a vă pune întrebări care par naive şi am putea umple volume întregi cu asemenea întrebări. Ne-am rezumat însă la ceva uşor şi totodată distractiv.

Voim să vă distraţi, dar, totodată, poate să învăţaţi să vă cunoaşteţi singuri.

Şi acuma în mod cinstit răspunsul: da sau nu!! *Scrieţi în dreptul fiecărei întrebări răspunsul dv., şi apoi controlaţi părerile noastre, asupra lor, publicate în pagina următoare.*

Pentru Doamne

MANCARI ŞI BAUTURI

1. Vă place dimineaţa, la cafea cu lapte, cozonac?
2. Preferaţi un pui fript, unei porţii de fasolică verde?
3. Puteţi privi o bucată de tort de ciocolată, fără a uita că unica dv., preocupare, este păstrarea liniei svelte?
4. Vă plac bomboanele spirtoase?
5. Sunteţi obişnuită să beţi ceai cu rom?
6. Dacă sunteţi invitată undeva, mâncaţi şi beţi mai mult decât obicinuiţi acasă?

MODA

7. Vi-e simpatică rochia scurtă, pentrucă vă scoate în evidenţă picioarele dv., frumoase (poate)?
8. Aţi lăsa să vă crească din nou părul?
9. Purtaţi iarna ciorapii subţiri de mătase, numai spre a întări trupul?
10. V'aţi vopsi buzele cu albastru sau verde, dacă moda ar cere-o?
11. Aţi transforma căsnicia dv., într'un triunghiu discret, de dragul unei blăni moderne?
12. Găsiţi că buna prietenă a soţului dv., vă este superioară în frumuseţe?

DRAGOSTE

13. Vă plac oamenii cu barbă mare?
14. Aţi voi să fiţi căsătorită cu un om original?
15. Aţi uitat sau nu încă „prima" dv., dragoste, dragostea cea mare?
16. Vă plac bărbaţii geloşi?
17. Aţi fost îndrăgostită vre-odată, de-un scriitor?
18. Vă lăsaţi cucerită uşor?

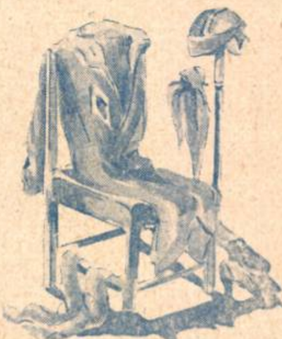
ARTA

19. Preferaţi „Iliada" tradusă de Murnu, unui roman de Maurice Dekobra?
20. Ştiţi la ce oră s'a născut Eminescu?
21. Vă simţiţi înzestrată cu spirit artistic?
22. Se revoltă moralul dv., la vederea unui dans nud, pe scenă?
23. Vă place Greta Garbo?
24. Vizitaţi des, expoziţiile de pictură?

DIVERSE

25. Vă plac florile, mai mult decât bijuteriile?
26. Aţi jucat vre-odată la curse, pe calul, al cărui jockeu poartă culorile dv. favorite?
27. V'ar încânta o operaţie de reîntinerire?
28. Vă plac tricourile străvezii?
29. V'aţi serbat de-acum a 30-a (35—40-a) aniversare?
30. Aţi răspuns adevărul, la întrebările de mai sus?

Pentru Domni

MANCARI ŞI BAUTURI

31. Dimineaţa, vă gândiţi mai curând la mâncare decât la plata datoriilor pe care le aveţi?
32. Vă place mai mult chelneriţa din cofetărie, decât prăjitura pe care v'a servit-o?
33. O mâncare prost reuşită, pe care vi-o serveşte soţia dv., nu vă trezeşte amintiri, din timpul celibatului?
34. Aţi putea trăi într'o ţară, în care există prohibiţia alcoolului?
35. La operă, vă place să ronţăiţi bomboane în timpul spectacolului, mai mult chiar decât în pauză?
36. Vă interesează reţetele de bucătărie?

MODA

37. Sunteţi pentru reforma îmbrăcămintei bărbăteşti?
38. Vă place să vedeţi o femee care nu poartă ciorapi, în timpul verii?
39. Aţi fi mulţumit, dacă soţia dv., s'ar fotografia ca nud, findc'aşa e moda astăzi?
40. Vă plac, în revista noastră, mai mult ilustraţiile, decât textul?
41. Purtaţi toate cravatele, care v'au fost oferite în diferite ocazii?
42. Vă plac dansurile moderne?

DRAGOSTE

43. Preferaţi blondele?
44. Sunteţi mulţumit cu soţia dv. brunetă?
45. Aţi iubit vreodată o femee urâtă?
46. Durează mai mult ca trei săptămâni, până să cunoaşteţi pe noua dv., dactilografă sau secretară?
47. Sunteţi gelos pe soţia altuia?
48. Faceţi impresie asupra femeilor?

ARTA

49. Sunteţi un prieten al cărţilor literare?
50. Aţi scris, în tinereţe, poezii lirice?
51. Ştiţi ce este un hexametru?
52. Aţi voi să fiţi actor de cinematograf?
53. Vă plac, mai mult la o revistă, dansatoarele suple, decât cupletele, scrise aproape toate pe acelaş calapod?
54. Aţi mai putea declama din memorie *„Latina Gintă"* a lui Alexandri?

DIVERSE

55. Vă place să vă amestecaţi, în discuţie, atunci când este vorba de angajarea unei servitoare noui?
56. Sunteţi amator de strand sau plajă?
57. Sunteţi fumător?
58. Aţi câştigat vre-odată un premiu, la vre-un concurs?
59. Vă plătiţi regulat ratele lunare, la datoriile pe care le-aţi contractat?
60. Aţi îndeplinit toate promisiunile de căsătorie, pe care le-aţi făcut?

Părerile noastre asupra răspunsurilor afirmative

PENTRU DOAMNE

1. Consolaţi-vă, căci „formele pline“, vor fi iar la modă... peste câteva decenii.
2. Natural din moment ce nu sunteţi obligată a ţinea regim...
3. Cum găsiţi tăria de a rezista ?
4. Bineînţeles, căci nu veţi fi amatoare de salată, cu ceapă tăiată mărunt.
5. In orice caz este mai bine, decât să beţi rom fără ceai.
6. Sunteţi foarte, foarte econoamă !
7. Un răspuns cinstit ! Ciudat...
8. Vă jenează briciul, când frizerul vă rade părul dela ceafă ?
9. Dece n'aţi purta atunci şi costum de bae, toată iarna ?
10. Nu vă va opri nimeni.
11. Sunt cazuri, în care se recomandă chiar dreptunghiul.
12. Vă rugăm, ceva mai multă consideraţie pentru dv., stimată doamnă !
13. V'am putea recomanda, — natural, contra provizion, — un bunic, a cărui barbă de doi metri, a obţinut premiul I., acum 30 ani.
14. Desigur, căci acesta poate fi înşelat mai lesne.
15. Foarte bine aţi făcut !
16. Aveţi o fire dramatică...
17. Probabil că veniturile sale reduse, vi l-au făcut curând nesuferit.
18. Adresa dv. ?
19. Minciuna-i cel mai greu păcat.
20. Aţi tras vre-odată profit, de pe urma acestei cunoştinţe ?
21. Dece n'aţi îmbrăţişat o profesiune practică, în artă ?
22. Soţul dv., are permisiunea de a se duce singur, la teatru ?
23. Ne bucură... Sunteţi o excepţie dela regula generală.
24. Aveţi întâlniri atât de dese ?
25. Credeaţi poate, că v'am întrebat despre bijuterii falşe?
26. Metoda nu e bună... banii sunt pierduţi în orice caz, fie pe acele culori, sau pe altele.
27. Ii simţiţi de-acum nevoia?
28. Nici noi n'avem nimic contra, când purtătoarele sunt drăguţe.
29. Se'ntâmplă şi din astea. Dacă încă n'aţi serbat-o... veţi reveni, mai curând sau mai târziu.
30. Cum am putea controla afirmaţiunea dv.?

PENTRU DOMNI

31. Foarte bine faceţi. Căci datoriile nici nu scad, nici nu dispar, dacă te gândeşti la ele.
32. Probabil că aveţi întâi grije, să mâncaţi acasă.
33. Dece nu angajaţi un bucătar?
34. Sunteţi obişnuit, probabil, să lucraţi pe sub mână. Sau vă ocupaţi poate cu contrabandele?
35. Chestiunea e, să fie din cele umplute, căci celelalte, ar concura primadona.
36. Cu dv., s'a pierdut o gospodină talentată. In orice caz, credem că e vai de vasele de bucătărie, care stau la foc, atunci când sunteţi întâmplător acasă.
37. E inutil, căci cu o floare, nu se înprimăvărează.
38. Aşteptaţi probabil sezonul de vară, care ia de pe femee şi puţinul pe care-l mai poartă.
39. Când aţi serbat nunta de argint?
40. Sunteţi foarte ocupat, domnul meu! Aveţi vre-un titlu universitar?
41. Nu, nu, n'aveţi gust deloc.
42. Şi dece nu? In definitiv, oricine trebue să aibe o ocupaţie oarecare.
43. Dar trebuesc să fie drăguţe.
44. Chiar dacă soţia dv. ar fi blondă, tot „da" ar trebui să spuneţi.
45. Ei, trebue să fi avut şi ea farmecul ei.
46. Nu trebue să credeţi, prin urmare, că sunteţi un soţ ideal.
47. Altă treabă mai bună, nu aveţi?
48. Vă lăsăm cu toată bunăvoinţa, să vă complaceţi, în vanitatea dv.
49. Câte cărţi din biblioteca dv., au foile tăiate?
50. Consolaţi-vă, căci există crime mult mai mari, care se petrec în omenire.
51. Aveţi un fiu la liceu?
52. Din păcate, nu vă putem da adresa unei case de filme, care v'ar putea încerca talentul. In orice caz, vă sfătuim, să încercaţi la filmul sonor, ca aspirator de sgomote inoportune.
53. Suntem absolut de părerea dv.
54. Vă credem, chiar fără să faceţi o probă practică.
55. Aveţi o soţie cam neglijentă.
56. Nu sunteţi ipocrit. Frumos!!
57. Şi noi.
58. Consolaţi-vă, căci s'a mai întâmplat şi altora.
59. N'aţi putea împrumuta şi pentru noi câteva mii de lei?
60. Dece nu vă anunţaţi recordul căsătoriilor? Trăim doar în epoca recordurilor. Şi probabil, că vă veţi putea păstra multă vreme titlul.

Părerile noastre, asupra răspunsurilor negative

PENTRU DOAMNE

1. Vă place poate mai mult un dejun englezesc, cu beafteck fript în sânge?
2. Aţi putea face totuş, o încercare cu un pui.
3. Consolaţi-vă, doamnă! O bucată de tort, n'a îngrăşat încă pe nimeni.
4. Nici nouă.
5. Dar n'are totuş gust rău.
6. Familia la care sunteţi invitată, are probabil o bucătăreasă proastă.
7. Dece nu spuneţi adevărul?
8. Bravo!!
9. Sinceritatea dv. ne uimeşte.
10. Credem că aţi face-o totuş.
11. Soţul dv., este, probabil, foarte bogat. Sau poate nu aveţi nevoe să formaţi triunghiul, căci... există de mult?
12. Ar trebui s'o examinaţi pe doamna, cu ceva mai multa atenţiune.
13. Nici noi nu puteam pricepe, dece să fiţi tocmai dv., atât de înnapoiată?
14. Aveţi un asemenea soţ? sau vorbiţi din experienţă, doamnă?
15. Ori că sunteţi prea tânără, ori v'am amintit de un lucru uitat, care în literatură se numeşte „de neuitat".
16. Vă câştigaţi singură existenţa, ca să nu depindeţi de nimeni?
17. Atunci, vă sfătuim să evitaţi acest lucru şi în viitor.
18. O probă n'ar strica şi astfel am putea controla valoarea termenului „uşor".
19. Nici nu ne-am aşteptat la un alt răspuns.
20. Aceasta nu scade cu nimic, simpatia pe care v'o păstrăm.
21. Şi d-voastră faceţi excepţie dela regula generală feminină.
22. Nici n'ar avea vre-un rost.
23. Ca de-obiceiu! Toate doamnele, nu-i găsesc decât defecte.
24. In schimb, vă oglindiţi foarte des. Nu-i aşa ? In definitiv, cam tot acolo eşim
25. Vă dorim un soţ sau un prieten, care să vă dăruiască un şirag de perle veritabile.
26. Prin urmare, n'aţi fost niciodată la curse ?
27 .Vă vom repeta întrebarea, peste câţiva ani (sau peste câteva decenii).
28. Probabil că n'aţi făcut niciodată plajă. sau aveţi poate de ascuns defecte, care...
29. N'aveţi nici o grijă, căci veţi ajunge acolo neapărat.
30. Inchipuiţi-vă, au fost doamne, care au răspuns afirmativ la această întrebare.

PENTRU DOMNI

31. Aţi avut probabil un credit foarte vast.
32. Sărmane domn, sunteţi cu siguranţă un artist al foamei, care nu mănâncă decât la patruzeci-cincizeci de zile odată.
33. V'a mers foarte rău ca flăcău.

34. Cu siguranță că nu știți ce este „prohibiția alcoolului.
35. Nu trebue să credeți, însă, pentru aceasta, că aveți spirit muzical.
36. E păcat, ca un om ca d-voastră, să stea sub papuc.
37. Aveți, desigur, prea multe costume în garderob.
38. De ce nu ? Sunteți proprietarul unui magazin de ciorăpărie ?
39. Credem totuș, că onorata doamnă, nu vă va cere mai înainte consimțământul.
40. Mulți, mulți scriitori, văd în d-voastră, pe omul superior al timpurilor noastre.
41. Atunci, dece nu le scoateți în vânzare ?
42. Suferiți de reumatism ?
43. Nu sunteți oare, în general, un dușman al femeilor ?
44. Criticați cu siguranță, orice femee.
45. Răspundeți, de par'că v'ar fi rezervate, exclusiv, toate femeile frumoase.
46. Dacă însă credeți, că-l lăsați în umbră pe Cassanova, vă înșelați amarnic.
47. Ne-ar fi mirat contrariul, din partea unui om bine crescut, ca d-voastră.
48. Incercați, totuș; poate că va merge.
49. Bine, bine, dar vă rugăm să ne spuneți și nouă, din ce să trăiască bieții noștri poeți și scriitori ?
50. Vă rugăm să perseverați și de aci'nainte.
51. Chiar fără s'o știți, puteți fi un element folositor societății.
52. Dar venitul unui asemenea om, l-ați dori totuș.
53. Sunteți poate autor de cuplete ? Sau redactor la o revistă umoristică ? Ori răspunsul acesta e dat de o doamnă, pentru soțul ei ? Sau, ceeace e tot una, doamna era de față la răspunsul bărbatului ?
54. Nici noi. Și ne simțim cu toate acestea, foarte bine.
55. Din păcate, nici nouă nu ne place.
56. Aveți abdomenul balonat, sau sunteți păros pe trup ?
57. Cum i-a reușit doamnei, să vă desobicinuiască de această patimă ?
58. Nu sunteți singurul din această categorie.
59. Ați înțeles perfect, sensul afacerilor, „în rate".
60. Cel puțin, un singur răspuns cinstit !

REALITATEA
ilustrată

Edith Jehanne, în rolul titular din „Tarakanova“

Producția Franco-film. Exclusivitate Gloria-Film, București